

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, péntek, márczius 18-án.

77. szám.

Áramlatok.

Ne térjünk olyan hamar, olyan egyszerűen napirendre az imént végbement országos nemzeti ünnep fölött! Érdemes, hogy elmélkedjünk kissé róla. Ha nem egyébért, már csak azért is, hogy közvetlenül utána hangzott el a képviselőházban a reakcióra szólító nyílt néppárti fölhívás. Távol van tőlünk, hogy ennek a fölhívásnak valami nagyon komoly jelentőséget tulajdonítsunk. A néppárt fiatal vezére alkalmasint öntudatosan tette ugyan meg azt a különös csatakiáltást, de cseppet se ijedjünk meg tőle. A néppártnak szüksége volt rá, mert már kezdett erősen kallódni. Parlamenti szereplése csaknem szánalmas volt; az országban nem akadt már visszhangja. Gondoskodnia kellett arról, hogy valami életelixirt csepegtessen bomladozó organizmusába. És így jött a reakcióra való fölhívás gondolatára. Ez elég érdekes, sőt pikáns is. Nem is csalódott. Im, egyszerre foglalkoznak vele. Ezt akarta. Kár lenne, ha nagyon is malmára hajtánók a vizet az által, hogy segifenénk neki a reklámcsinálásban.

Hanem mint jelenséget, számba vesszük. Jelenség annyiban, hogy egy parlamenti párt közviszonyainkat és közszellemünket alkalmasnak találja arra, hogy vakmerően szembeszálljon a liberálizmussal és céljául hirdesse a reakciót. És tegye ezt egy nappal a márcziusi események félszázasetendős fordulójának megünneplése után, mikor még le sem csendesült az ünnepi zaj, mikor még visszacsengenek az alig elhangzott

nagy eszmék s a kedélyek még telve vannak a nagy idők szelleméhez fűződő emlékezés kegyeletos érzésével.

E botor, ósdi és ártalmas törekvések elé mit állíthatnánk oda erősebb, hatalmasabb akadályképen, mint a közérzet egységét, mint azt a közhangulatot, mely tiltakozik a gyászos visszaillesés ellen? De hát akkor állítsuk is oda ezt az erős ércfalat, melyről visszapattannak a politikai léhaság által megmérgezett nyilvesszők! Arra kell törekednünk, hogy közszellemünk megtisztuljon s a közhangulat megteljen nemes hevülettel! Arra kell törekednünk, hogy a nemzeti érzés és gondolkodás oda-terelődjen az igazi szabadságnak ahhoz a forrásához, melyből nemzetünk életrevaló erőt meríthet, s nem szabad megengednünk, hogy a szabadság intézményeihez való közöny és fásultság szállja meg a kedélyeket, amit könnyű szerrel kihasználhat akármiféle zavaros, hazafiatalan, sőt reakzionárius áramlat is.

A dicsőséges múltak emlékeztetéséhez vezessük vissza nemzetünk közhangulatát. Ebből a tiszta, egészséges forrásból meríthet lendületes érzéseket. Ebből merítheti azt a táplálékot, mely megnöveli benne a jövő küzdelmekre alkalmas elszántságot, mert az emlékezés révén megtanulja becsülni és szeretni az egységes nemzeti akarat nagybecsű alkotásait. Ez okból szükségesek nálunk a nemzeti ünnepek, mostanság inkább, mint valaha. Olyan nemzeti ünnepek, melyeknek megtartásában egyesüljön a magyar társadalom minden rétege.

Valljuk meg őszintén, hogy már-

czius 15-ének jubileuma nem volt ilyen. Őszintén sajnáljuk, hogy nem lehetett ilyen. Belejátszott minden oldalról a politika. Az egyik oldalon lefoglalták, a másik oldalon mellőzték. Itt is, ott is kellett jól jobban. A dicsőséges multra, a nagy idők korszakalkotó eseményeire való megemlékezés nem jog, hanem kötelesség. Nálunk alaposan félreértették azt. Az egyik oldalon kiváltságos jognak vindikálták a megemlékezést, a másik oldalon terhes kötelességnek nézték. Az egyik oldalon kihasználták, a másik oldalon egyszerűen lerázták. Rosszul tették itt is, ott is. Nem így képzeltük mi márczius 15-ének félszázados jubileumát. Nem így rajzoltuk ki magunknak ezt az ünnepet. Azt hittük, hogy egységes, nagyszerű nemzeti tüntetés lesz a hazafiság és a szabadság mellett. Nem így volt. Tüntetés volt, de egyoldalú. Olyan egyoldalú, hogy a reakció zavarosára vágyakozó politikai áramlat csakugyan bátorságot meríthetett belőle arra, hogy sorompóba lépjen. Hiszen bizvást azt hihette, hogy a nemzet nem ért egyet a dicsőségesen kivivott 1848-iki intézmények fölfogásában. Valami különös, zavaros homály, valami nehéz, szürke köd borongott ezen a mi ünnepünkön, amit nem oszlatozt szét az általános lelkesülés meleg fény sugarára. Voltak szépség hiányai. Zavarták a közviszonyokból eredő nehéz aggodalmak, mik ráültek a kedélyekre s panasznak keserű hangjait vegyítették bele a nagy idők emlékezését dicsőítő akkordokba. Zavarták a féltékenység ama sajnálatos jelenségei, melyek arra vallottak, hogy az emberek nem merik szívüket

Kriminália.

Az igazságszolgáltatás egyik legnagyobb veszedelme a tulbuzgó vizsgálóbíró, ki néha éles elméjével ámulatba akarja ejteni a világot és ennek folytán épen valami nagy szerencsétlenséget idéz elő.

Az ilyen vizsgálóbíró természetesen mindig rövid idő alatt megtalálja a nyomot. „Bámulni fog a világ — mondja — mily gyorsan állatok én az egész szövevényen.”

De tulbuzgóságában nem az igaz utat követi. Nagyon jól érzi ezt, de nem akar róla semmit sem tudni. Kombinációval mesterséges alkotmányt emelt lelkében és e pillanattól fogva csak egy a gondolata: bizonyítékokat gyűjteni, melyek kombinációját igazolják, megerősítik. Vizsgálóbírói jó hite, éleslátása, ügyessége van koczkán. Ha kombinációjáért küzd, küzd egyuttal a karriéré-jeért, a jövőjéért is.

De mi történik a vádlottal? Az, szegény, itt mellékes személy. Ha kedvező a kombináció a vádlottra nézve, annál jobb, ha kedvezőtlen, annál rosszabb; a vizsgálóbíró kombinációjának érvényesülnie kell minden áron.

Nem egy gyilkossági pörben esett a vádlott ilyen vizsgálóbírói kombinációnak áldozatul, midőn (persze évek múlva) véletlenül, kiderült az elítélt vádlott ártatlansága. Szerencsére, a tapasztalat bizonyítja, hogy a gyilkossági pörök folyamában gyakran tényleg bizonyos fölismerhetetlen erők működnek, melyeket nem lehet megmagyarázni, melyek

nyomán olykor betekintheünk az emberi lelkek szövevényes világába, de melyekre nézve a tudomány kutatása bizony nem vezetett eddig eredményre.

Egy francia képviselő, ki hajdan vizsgálóbíró volt, élményeiből a következő nagyérdéki történetet beszélt el nekem. Az ujonan életbe léptetendő esküdtisékek tagjainak nem tudom eléggé figyelmükbe ajánlani e történetet.

Ezelőtt tíz évvel egy borzalmas gyilkossági pörben voltam vizsgálóbíró. Heteken át csupa hulláról, vérről és gyilkossági szénákról álmodtam. A pör befejezése után üdülést kerestem olyan klimatikus helyen, ahol nincs fürdő, nincs kaszinó, nincs vasút, csak jó levegő. Egész nap az erdőben barangoltam és egy este annyira eltévedtem, hogy egészen ki voltam merülve, midőn az erdőből egy félreeső utra kiértem — ahonnan lakásom még jó távol volt.

Az országuton egy korcsma szömorkodott. Bementem oda („A jó baráthoz” volt címezve) és vacsorát kértem. A gyanus külsejű gazdán és nejein kívül más emberi lényt a korcsmában nem láttam; magányos és barátságatlan volt a hely, de a rossz vacsora után mégis éjjeli szállást voltam kénytelen kérni, mert már igen sötét volt és így utamat nem folytathattam.

A gazda felesége egy szűk folyosón át elvezetett a padlásszobába, mely az istálló felett feküdt; a szobában az ágyon kívül

nem találtam egyebet, mint két széket s egy rozszant asztalt, melyen egy korsó viz volt. Lefekvés előtt átvizsgáltam a szobát. Egy ajtóra akadtam, mely egy lajtorjára nyílt a szabadban; a lajtorja az istálló ajtajához vezetett.

Eltorlasztottam az ajtót a székekkel és az asztallal, melyen a korsó volt, úgy, hogy az ajtót nem lehetett felnyitni, anélkül, hogy az asztal a korsóval együtt fel ne forduljon. Nagyon fáradt lévén, nemsokára rá mély álomba merültem. Egyszerre csak valami lármára fölébredtem s a kulcslyukon át világosságot láttam.

— Ki az?! — kiáltottam ijedten.

Semmi felelet, hirtelen mély csend támadt körülöttem.

— Talán csak álmodtam — gondoltam ekkor, de, persze, nem tudtam azért újra elaludni.

Reggel felé erőt vett rajtam az álom és álmodtam a következőt:

A lajtorjára nyíló ajtó kitárult és azon belépett a gazda, egy nagy késsel a kezében, utána jött a felesége, egy lámpával, melyet el-
takart a tenyerével, a gazda lábujjhegyen közeledett és a kést annak az embernek a mellébe dőfte, aki az ágyban feküdt. . . . A meggyilkolt embert aztán a gazda és felesége levitte a lajtorján; a férfi a holttest lábait fogta és a felesége meg a fejét. A gazda ezenkívül a szájába vette a karikát, melyen a lámpás függött. . . .

egészen megnyitni a lelkesülés számára, mert a magyar társadalomnak egész rétegei attól tartottak, hogy a hétköznapi politika zagyva tülekedéseibe botlanak, ha teljes odaadással ünneplenek. És zavarták az ostoba, hazafiatlan áramlat perfid nyilvánulásai, melyekkel azonban le kell számolnunk és nem szabad azoknak tért engednünk, mert a zavaros elemek vérszemet kapnak, ha elhihetik, hogy selejtes törekvéseik hódító hatalma előtt a magyar nemzet tiszta hazafisága meghajolhat.

Nem, a márczius 15-iki ünneplésnek itt-ott fényesen sikerült, itt-ott valóban impozáns formákban észlelt nyilvánulásai ne ejtsenek senkit se csalódásba. Ez az ünneplés nem volt olyan, aminőnek lennie kellett volna. Nem, főképen ha a jövődöre is kiterjedő hatásai szempontjából mérlegeljük. Mert ezeknek a hatásoknak ép oly általánosoknak, mint intenzívnek kell vala lenniük. Boldog Isten! hát hogyne lettek volna szépek, fényesek, impozánsak a gyűlések, felvonulások, lakomák, mikor olyan nagyon készültek rájuk. Épen ez a nagy készülődés nem tetszett nekünk. Hiszen olyan rendszeres reklámokat csináltak a hazafias nemzeti ünnepnek, mint valami jótékonycélú bazárnak. Bocsánat a talán trivialis hasonlatért! Szerepeket osztogattak szerepelni vágyó embereknek. Körüllegyezgették az egyéni hiúságokat. Ösztönöztek, bátorítottak, serkentettek, mint valami nagy áldozatkésztségre. Ugy dolgoztunk a sajtóban, mintha valami nemzeti fölkelésről lett volna szó. Csak így tudtuk elérni azt is ami történt. Hát bizony ez szomorú dolog. Mint száraz avaron a tüzes lángfolyamnak, melyet sodor a szélvihar, úgy kellett volna szerteterjednie az országban. a nemzet minden rétegén keresztül-kasul a hazafias érzés tüzének, hajtva az általános lelkesülés főséges erejétől. Nem így történt. És mert nem így történt, lehetetlen is, hogy az ünneplésnek meg-

legyenek a közszellemre azok a hatásai, melyekre számítottunk s amelyek napjainkban olyannyira szükségesek.

De ezen már túl vagyunk. A hibákat azonban, mik előfordultak, még orvosolni lehet. Küszöbön vagyunk egy másik nagy ünnepnek, melyet a nemzet alkotmányos képviselőinek, az országgyűlésnek, elhatározásából tart majd április 11-én nemzetünk — együtt a királylyal. Küszöböljük ki legalább ebből a napi politika zavaró elemeit! Az összes pártok hazafiságára van szükség avégből, hogy ez az ünnep általános és olyan legyen, hogy maradandó hatásai egyesítsék egész nemzetünket a hazafias szellemnek hazafias törekvésekben való összeolvadásában. És itt a kormánynak vannak igazán jelentős, igazán nagyszerű kötelességei! Ha a kormányt áthatják ezek a kötelességek: akkor tudni fogja, mit cselekedjék avégből, hogy az április 11-iki ünnep ne legyen pusztán az, aminek sokan már most is feltüntetni akarják: hivatalos ünnep a márcziusi nemzeti ünneppel szemben. Tegye olyanná, hogy a nemzet közhangulata hozzácsatlakozzék! Adjon neki formát is, tartalmat is olyant, mely lelkesedésre tüzelhet minden magyart s melynek hatásai maradandók legyenek a közszellemre s egyuttal érezhetőek legyenek a haza határain túl is, tanuságot tévén a magyar nemzet összetartásáról hazafiságban, szabadságszeretletben, királyhoz való ragaszkodásban és a 48-as alkotások szelleme által kijelölt főséges irányzat tökéletes megbecsülésében.

Hogy úgy legyen, hogy az igazán nemzeti szükséggel összefüzdődő törekvés megvalósuljon, arra közre kell hatnia minden tényezőnek. Mert a nemzet közszellemét különben megfojtja a kegyetlen szárazság, ha olykor-olykor meg nem fürdik az emlékezésnek erőt és lelkesedést adó patakvizében.

Rp.

Doktor Horánszky.

Isten bocsássa meg bűnünket, ha valaha panaszkodtunk, hogy a magyar parlamentben a budget-vita során nem lehet „szakszerű” beszédet hallani. Nem kell nekünk soha többé szakszerűség, ha igazán úgy fest a tudomány, mint Horánszky Nándor mai beszéde. Ellenben számítani kell minden tudóst, ha a tudománynak az a veleje, hogy egymásra vadítson mindent és mindenkit: parasztot, kisbirtokost, középbirtokost, latifundiumot, bankot, tőkét, államot, Magyarországot, Ausztriát.

Horánszky Nándor latin cizitatumon kezdte beszédét, mondván, hogy Magyarország ezidőszerint a „Bellum omnium contra omnes” állapotában van. Mindenki háboruszkodik mindenkivel. Itt van a felekezetek féltékenysége, a nemzetiségek áskálódása, Fiume, a kiegyezés, az agrárszocializmus, a gazdák válsága, az egész gazdasági élet pangása, a deficit. Mindezek hegyébe itt van a kormány, amely egy-kettőre tudna segíteni mindenben, ha akarna. És betetőzi a szerencsétlenséget, hogy a sok baj és szerencsétlenség annyira izgatottá tette az országot, hogy mindenféle fájó érzésre talál, aki egyik-másik betegséget gyógyítani akarja. Szörnyen irritált, ideges az ország, még orvosolni se szabad durva kézzel.

Hát mi nem látjuk ugyan azt a retentően sok fekélyt, amivel a nemzeti párt pénzügyminisztere ma a Házban az aesthetikai érzést gyönyörködtette. De azért fogadjuk el egy percze Horánszky tézisét és vizsgáljuk az ő tételének fonalán a beszédét.

Tiszta sor, hogy ha Magyarországon mindentütt háboru dühöng, akkor az cselekszik a haza érdeke szerint, aki a háboru tüzét — ha lehet — még nagyobb lángra szítja. Hadd lobogjon minél magasabban, az kell a magyaroknak. Ha pedig az országnak minden idege fáj, akkor elő kell keresni az ugynevezett szakszerűség minden fortélyát, azzal elő kell ránczítani minden fájó ideget és még jobban össze kell roncsolni a zord levegővel érintkező végét; hadd ordítson kinjában, akit meglátogatott a gyógyító tudomány áldása.

Ebben a perczen felébredtem. Homlokomon bizony hideg verejték gyöngyözött; a nap már magasan állt az égen, gyorsan felültöztem, lerohantam a lépcsőn és egészen megkönnyebbülve éreztem magamat, midőn kiértem az utra. Haza siettem lakásomra a gyógyhelyen.

Az egész álmat aztán már el is feledtem, midőn három év leforgása után az újságokban ezt olvastam:

„A X. gyógyhely vendégei nagy izgalomban vannak. Armand Victor ügyvéd, aki nyolcz nap óta itt tartózkodik, a hegyek közé hosszú sétára ment, azóta eltűnt; attól félnek, hogy valami baleset érte.”

Amint ezt olvastam, eszembe jutott az én korcsmai álmam. De még élénkebben megragadott a visszaemlékezés, midőn néhány nap múlva a következőket írták a lapok:

„Az eltűnt ügyvédnek nyomában vannak; augusztus 24-én az éjszakát egy pusztai korcsmában töltötte, mely „A jó barátok” van czimezve. Egy szekeres látta is ott Armandot és a korcsmáros és felesége tényleg rossz hírű emberek. Ezelőtt hat évvel is ugyan csak ezen a tájon eltűnt egy angol, egy pástor leány vallomása szerint, a leány most augusztus 26-án látta, hogy a gazda felesége véres lepedőt rejtett el a tűzifa alá. A vizsgálat folyik.”

Valami belső hang azt sugta ekkor nekem, hogy ime, álmodom sajnos, megvalósult. — Egy ellenállhatatlan ösztön rögtön arra a gyógyhelyre vezetett. A bírák ott épen egész erővel azon dolgoztak, hogy a gyilkosságot kiderítsék; de kétségtelen bizonyítékokat nem

találtak. — Én épen aznap értem X-be, mikor a vizsgálóbíró a gazda feleségét vallatta, arra kértem kollégámat, engedje meg, hogy jelen legyek a kihallgatáson. — A gazda felesége nem ismert reám, észre sem vette, hogy ott vagyok.

Azután nem is tagadta, hogy augusztus 24-én egy ur bejött a korcsmába, de nem töltötte ott az éjszakát. Bizonyosságul azt hozta fel, hogy a korcsmában csak két szoba van és mind a kettő el volt foglalva.

Ezt a tényt a vizsgálat is megerősítette. „Hát a harmadik szoba, a padlásszoba, az istálló felett? — szóltam közbe. Az asszony összereszt s úgy látszott, mintha ebben a perczen reám ismert volna.

Úgy éreztem magamat, mintha valami külső sugalmazás befolyása alatt állanék s így folytattam:

„Armand Viktor a harmadik szobában aludt; a gazda és ön az istállóajtóján jutottak a szobába, melynek egy ajtaja a lajtórára nyílik. Férje egy kést tartott kezében és ön egy lámpást; ön megállott az ajtónál, míg férje az utazót megölte és elvette óráját és tárczáját.”

Tudniillik ezt álmodtam volt, ezelőtt három évvel. Kollégám persze egészen elbámult, az asszony pedig egész testében reszkett, a fogai vaczogtak s tekintetéből szólt a rémület.

„Azután — így folytattam — az ura megfogta a holttest lábait, ön pedig a fejét tartotta és ketten levitték a lajtóráj. Férje a karikát is, melyen a lámpás függött, a szájába vette, hogy világitson.”

Halálsápadtan állott előttünk az asszony és mintha azt mormogta volna: „Ez az ember mindent látott.”

De csakhamar összeszedte magát, aláírta a protokolumot s többé egy szót sem szólt. Most a korcsmáros vezették elő.

Kollégám ismételte elbeszélésemet.

A korcsmáros azt hitte, hogy felesége már mindent bevallott. Borzasztó szitkok közt így kiáltott fel:

„Ezért még meglakol a nyomorult asszony!”

Álmodom tehát három év múlva a legkisebb részletekig — (például, hogy a gazda a lámpás karikáját szájába vette) megvalósult.

Az istállóban — a szemétdomb alatt — megtalálták Armand Victor holttestét, valamint más emberi csontokra is akadtak; talán a hat évvel ezelőtt eltűnt angol csontjai voltak.

Nekem mindig úgy tetszett, mintha reám is hasonló sors várt volna; vagy talán a világgosság, melyet a kulcslyukon át láttam, csak álom volt és később maga az álom nem volt egyéb, mint előérzet? Nem tudom.

De arról meg vagyok győződve, hogy egy titokteljes erő engem eszközül használt fel egy bűn megbüntetésére, mely különben büntetlenül maradt volna.

Hosszas bírói tapasztalataim alapján valóban többzör volt alkalmam meggyőződni, hogy a bűnösnek, tette leplezésére — nemcsak az emberekkel kell küzdenie, hanem egy titokteljes (mondjuk természetfölötti) erővel is, melyet a tudomány nem tud megfejteni.

II. gróf Bethlen Miklós.

Aki pedig úgy gondolkozik, hogy az, amit itt leirtunk, feje tetejére állított logika, az olvassa el Horánszky Nándor beszédét, ahol igen részletesen, igen sok számmal van ez a logika megtámogatva. Amit pedig annál inkább sajnálunk, mert Horánszkyt kiváló és tiszteltreméltó államférfiúnak tartjuk, aki csinál ugyan taktikát pártszempontból, de a taktika mellett is komolyan veszi az ország vitális érdekeit.

Vegyük csak sorra Horánszky háborújának egyes étape-jait, valamint orvosságait.

Tehát: Bellum omnium contra omnes. A háboru borzalmaiktól kétségkívül enyhíti majd Horánszkynek az a felfedezése, hogy onnan ered a hárcz, mert a magyar kormány az a felfogása, hogy pusztuljon el minden, azért mégis csak lesz valaki a föld meg a ház és az a valaki majd csak megfizeti az adót. Ez a kijelentés kétségkívül nagyon alkalmas arra, hogy a földdel megszereztesse a mozgó tőkét, mert hiszen ez annyit jelent, hogy: Lásd, te jó magyar nép, a kormány megtarthatná a te fajod kezén a magyar földet; de hát ő neki közömbös az, hogy oláh, tót, német, rácz vagy zsidó kezén van-e a magyar Alföld. Ő csak egy dolgot néz: az adót.

De ezt az egyet megcsinálja alaposan, amint erre Horánszky doktor alaposan kioktat. A keresetadó botránnyosan emeli a kormány, folyton-folyvást. (Hadd jusson az iparosoknak és kereskedőknek is egy kis „orvosság“.) De nehogy azt tessék hinni, hogy mindenkinek egyformán srófolják fel az adóját, csak az ellenzéki ember fizet többet. Emellett — tekintve, hogy idestova alig lesz már ellenzéki szavazó s keresetadó mezején — persze bajos belátni, hogy miképen lehet nagyobb adót kicsavarni, de hát fontosnak csak az fontos, hogy az ilyen tények konstataciója nagyban enyhíti a politikai és társadalmi háborút.

Ez azonban nem elég ennek az ádáz kormánynak. Tudd meg Magyarország, hogy a birtokosok adója körül is nagy a hiba. A kisbirtokos jóval több adót fizet, mint a nagy ur, mert rossz a kataszter. Igaz ugyan, hogy a katasztert 1875-ben csinálták, hogy annak újból való megszerkesztése sok időbe és huszmillió forintba kerülne, de azért mégis a Bánffy-kormány a bűnös és a bajon nem a földadónak progresszív tételével lehet segíteni — amit Horánszky nem akar javasolni — hanem azzal, ha most ezen az okon is egymásnak esik kisbirtok és latifundium és szétszaggatja egymást a haza üdvére.

És amikor ilyen galád módon, egyiknek megszarolásával, a másiknak becsapásával egyre több adót sarczol a kormány, akkor mégis ajtó előtt a deficit. Igaz ugyan, hogy a multkori deficit-jövedőletést alaposan megczáfolták mindenfelől; igaz ugyan, hogy már akkor kimutatták Horánszky adatainak tartathatatlanságát; igaz, hogy a most elmúlt esztendő is alaposan ráczáfol Horánszky állítására, mely szerint egyetlen rossz év okvetlen zavart hoz az államháztartásba, mert hiszen 1897. nagyon rossz év volt s azért mégis tizenöt millió a fölösleg: de azért még sem árt a deficit emlegetése, mert hátha belevésődik az emberek agyába és mert az ilyesmi nagyon elősegíti a társadalmi békét.

Pedig nemcsak hogy az állam van benne a deficitben, de benne van az egész mezőgazdaság is. Teljesen el van adósodva a magyar földbirtok. És oly könnyen lehetne csökkenteni a terhét; az állam vállalja el a kamatgaranciát, akkor konvertálni lehet az adóságot és kevesebb lesz a kamat. Nagy

bravurral vágta erre vissza Tisza István, hogy hiszen a magyar állam sem kap a jelzálogos kölcsönnél olcsóbb hitelt, tehát a garancia nem érne semmit — de hát ez mellékes. A földolog a nagy háboru orvoslása, ami úgy történik legczélszerűbben, ha azt hiszi a magyar nép: Lám, mily könnyen tudna rajtunk segíteni a kormány, csak egy apró kis törvényjavaslatba kerülne az egész. De nem teszi, eladott bennünket a kapitalistáknak.

Eladott nekik a viczinális vasutak körül is. De nem mindnyájának. Mert, ime, van egy bank is, amely nagyszerű dolgokat tudna mivelni, ha a kormány megint csak előadná azt a bizonyos kis törvényjavaslatot. De nem teszi. — Hadd vesszenek össze a bankok is, így kívánja ezt a béke szent érdeke.

Van ám Horánszky receptjén egyéb orvosság is.

Meggyógyítja például Fiumét. Ugy a hogy már lecsendesült ugyan odalent a világ, de Horánszkynek ennyi béke nem elég. Kijelenti, hogy Fiume konzessziókra tarthat számot. Ettől persze Fiume még sokkal nyugodtabb lesz.

Sőt meggyógyítja Horánszky az Ausztriával való háborúságot is. Minthogy odaát Ausztria is létezik, tehát — Horánszky szerint — nekünk egyre csak siratnunk szabad országunkat és nagy bünt követ el, mert a kvótát emelteti, aki haladásról beszélni mer. Ellenben Horánszky nagy nyíltsággal vallja, hogy a magyar parlament csak úgy van összeszedve, ellenben a Reichsrathot tisztességesen választották. Bocsanatot kérünk, ha az osztrák képviselőház tisztességes, a magyar pedig nem az és azonfelül a kormány — mely ezzel a Házzal rendelkezik — minden perczen kész eladni a hazát, akkor bolond volna az osztrák, ha még egyszer akkora kvótát nem követelne. — Ugy sejtjük azonban, hogy ez a kijelentés is csak a békére törekszik.

Amiket itt megirtunk, azt Horánszky hosszan és „szakszerűen“ mondotta el a Háznak, a Ház utján az országnak. Jószerencse, hogy nyomban megfelelt neki Tisza István, mert különben talán akadtak volna naivabb lelkek, akik elhiszik.

POLITIKAI HIREK.

A képviselőháznak délelőtti tíz órákor ülése van.

A kiegyezés. Bécsből azt jelentették, hogy gróf Thun Ferencz osztrák kormányelnök, dr. Kaizl pénzügyminiszter és Baernreither kereskedelmi miniszter Budapestre utaznak, hogy holnap a magyar miniszterekkel konferáljanak. Ezzel szemben bécsi tudósítónk azt telefonozza, hogy az osztrák miniszterek budapesti utjokat elhalasztották szombatra. Az elhalasztás oka nem egyéb, mint az, hogy a magyar kormány a képviselőházban rendkívül elvévén foglalva, a két miniszterium egymással nem tárgyalhat. Megjegyzendő, hogy érdemleges tárgyalás a két kormány között nem is lesz többé, mert a kiegyezési törvényjavaslatok tekintetében már létrejött a megegyezés. A miniszterek ezúttal csak meg fogják állapítani az idejét, hogy mikor terjeszszék a kiegyezési javaslatokat a két országgyűlés elé. Bécsből már egy ízben jelentették, hogy gróf Thun a kiegyezési javaslatokat a márczius 21-én összeülő osztrák parlament első üléséi elé akarja terjeszteni.

Bizottsági ülések. A képviselőháznak négy bizottsága tart holnap ülést. Délelőtti tíz órákor a közoktatási bizottság megválasztja a lelkesi jövedelem kiegészítéséről szóló törvényjavaslat előadóját. Délután 3 órákor a hetedik bíráló bizottság kitűzi a legutóbbi várnai képviselőválasztás ellen benyújtott kérvény érdemleges tárgyalásának időpontját s megválasztja a választási-ügy előadóját. Öt órákor a közlekedési bizottság a Buda-

pesttől-Budafokig, illetőleg Nagytétényig építendő helyi érdekű vasutáról szóló törvényjavaslatot tárgyalja s végül hat órákor az igazságügyi bizottság tart ülést, amelyen a felirati javaslatot tárgyalják, illetve dolgozzák át újból a Ház utasításából.

A katonai nevelés reformja. A bécsi Reichswehr, mely az adminisztratív katonai ügyekről rendszeren jól van informálva, ma a katonai nevelés gyökeres reformjáról ír. A hadügyminisztériumban — ugymond a Reichswehr — Samonigg altábornagynak a katonaiskolák főfelügyelőjének elnöklése alatt már tanácskozik is egy ankét és a legelső ujtítás az lesz, hogy a hadapródiskolák tantervét a főreáliskolák tantervéhez fogják alkalmazni, úgy, hogy ezentul a közös hadseregbeli kadétiskolák növendékei a humanisztikus tárgyakban is ugyanolyan tanítást fognak kapni, mint a reáliskolák tanulói. Így tehát a hadapródiskolát végzett tiszthelyettes ezentul rendes „érettségi bizonyítvány“-t kap majd az iskola végeztével és ezzel a bizonyítvánnyal kezdi meg aktív katonai szolgálatát. A reformnak praktikus hasznát kettő. Először is, a tisztikar általános műveltsége emelkedik, másodsor pedig a katonaiszt, ha esetleg megválni kénytelen a fegyveres szolgálatól, beiratkozhatik a műegyetemre, sőt a latin nyelvi pótvizsgálat után bármely fakultásra is.

Az új szisztéma szerint érettségizett kadétek azonban szabály szerint csak négy év múlva lehetnek majd tiszté, nem úgy, mint most, midőn a kadét néha egy esztendő alatt hadnagyi rangot kap. A szigorításnak igen méltányos oka az, hogy a hadapród ne lehessen előbb tiszté, mint azok az egykoru társai, akik még 4 évet töltenek a katonai akadémián. (Mert ezentul ott is 4 éves lesz a kurzus.) A magasabb minősítéssel tehát lassabb előlépés jár majd, de ezt meg azzal akarják elvisehelhetővé tenni, hogy a jövőben a mai csekély zsold helyett 45—55 forint havifizetést adnak majd a tiszthelyetteseknek. A reform különben — mint a „Reichswehr“ folytatólag írja — a tanári karra is kiterjed; rendes, középiskolai tanári vizsgálatokat tett tanárokat akarnak „tanár-tisztek“ gyanánt alkalmazni. Ezek természetesen okleveles professzorok is legyenek, meg hivatásos katonaisztetek is, minélfogva alighanem ez lesz majd a reformnak a legnehezebb része.

Az appropriáció.

(Az országgyűlésből.)

A nagy közönségben megvan a hajlandóság, hogy a szakszerűt összetéveszsze a tárgylagossággal. S mivel Horánszky Nándor a mai ülésben két teljes órán keresztül jóformán csak pénzügyi és gazdasági tekintetben bírálta a kormányzati politikát: a laikus hallgatóság elfáradt ugyan a tiszteletteljes figyelemben, de mégis csak figyelt. Mert illik egy ilyen fenomenális hosszú, tárgylagos beszédet meghallgatni. Pedig a Horánszky beszéde szakszerű volt ugyan, de épenséggel nem tárgylagos. Kiviláglott ez már a gróf Tisza István rögtönzött kritikája előtt is, mert beszéde végén Horánszky Nándor minden elődjénél féktelenebb tónusban tört pálczát a kormányzati politika fölött s azt mondta, hogy csak undórral tudja közállapotainkat nézni.

Undórral! Egyéni véleménynek ez megjárja olyan embernél, aki nem tartozik a szavait megválogatni. De micsoda bizalommal lehet a közvélemény Horánszky tárgylagossága iránt egyéb tekintetben, ha a politikai bírálat során így veti el a sulykot? Arról nem is szólva, hogy bizonyos önkritika rejlik abban a faktumban, hogy valaki két teljes órán keresztül vájkál abban, amitől saját vallomása szerint undorodik. Vagy-vagy! Aki olyan passzióval merül el valaminek bírálatában, az a saját érdekében is jól teszi, ha nem emlegeti az undort.

Egyébként óriási hatással volt az a rögtönzött kritika, amelyben gróf Tisza István argumentumokkal is igazolta, hogy Horánszky pénzügyi kritikája is híjjával van a tárgylagosságnak. Sőt egyenesen kimutatta, hogy mikor olyan képzett elme, mint Horánszky, jobb tudomása ellenére csalóka reményéseket akar költeni a kisbirtokosok közt, akkor e mögött

csúf tendenzia is rejlik. Az a tendenzia, hogy olyasmit szuggéráljon a nemzetnek, mintha a kormány könnyű szerrel segíthetne a birtokosság terhein, csak nem akarja megtenni. Mért mond ilyet Horánszky, aki tudja, hogy ezzel igazságtalanságot követ el, ha nem is rossz szándékból?

A fölvillanyozott többség zugó lelkesedése jutalmazta ezt a fényesen kiélezett kérdést.

De gróf Tisza István nem állott meg a kritikánál. Egyéb szava is volt. S ha mások nem mernek bizonyos idegesség nélkül nyilatkozni a szocializmus ellen tett intézkedésekről, ő ezt is szóvá tette. Kevesen vannak a parlamentben, akik ezen a kényes témán olyan biztossággal s olyan általános figyelem közben tudtak volna elindulni. De Tisza István gyakorlati államférfiu és semmiféle theoria kedvéért sem áldozná fel a nemzet igazi érdekét. Ő tehát nyíltan kimondotta, hogy állandó rendszabálynak ugyan nem szeretné a sajtó bármilyen, egyébként törvényes keretben mozgó molesztálását, de a törvénytelen erőszak ellen még az erőszakot is alkalmazni kell, ha ennek a nemzetnek java így kívánja.

S ha a magunk szempontjából nem is adhatunk neki mindenben igazat, azt nem volna illő eltagadni, hogy Tisza beszédének ezt a passzusát az egész törvényhozás szinte osztályon helyeselte. Ugy kell lenni, hogy ebben a kérdésben Tisza István jobban ismeri a közvéleményt, mint akik még pillanatnyi segítségül sem engedik a sajtó szabadságát érinteni. Tudja az Isten, mintha már nagyon sokak szívéből beszélne...

A képviselőház ülése.

Ma már nagyobb karzat figyel a tanácskozássokra s a vita is magasabb lendületet ígér. A pad-sorok tömve vannak és amikor Szilágyi Dezső az ülést megnyitja, mindenki besiet a folyosókról.

Bejelentések híjjában a Ház nyomban folytathatta az appropriációs vitát.

A budai-törvény.

Makfalvy Géza: A magyar nemzeti művelődés hangoztatása után is fájdalmasan emlékezik meg arról, hogy a nagy átváltozás idején a földbirtok kisiklott a magyar nemesség lába alól. Főképp a szabad kamatszédés, a törvényesített uszora volt az, amelylyel a liberáliszmusban kéjelgő kormányzat hatalmas csapást mért a fajmagyarságra. Ujabbban a nemzetközi nagy tőkét szabadították rá a földre, a magyar faj birtokait valóságos kisajátítják. Földünket valóságos mozgósították. Különösen határszéli vármegyékben már elpusztult végkép a nemesség s utána a parasztság is. Nyomában idegen birtokosság, külföldi elemek lepték el a vármegyéket.

A külföldi nagytőke és a galicziai élelmesség uralkodik az északon és északkefeten. A délvidéken is a külföldi nagytőke szerez magyar birtokokat. Ezek külföldi tiszteket tartanak. Külföldön költik a pénzt. De azért a képviselőválasztásra befolyanak. A középirtok már csak itt-ott tartotta fenn magát. S valahány nagy- és kisbirtokosra kerül, az mind idegen kézbe jut. Ily módon, a mostani politika mellett egyszer csak kiesik a magyar kézből az egész ország! Gátat kell tehát vetni a földbirtok mozgósításának! Első feladatunk legyen az, hogy a magyar föld a magyar faj kezében maradjon! A kormányzat egész terén a nemzeti politika érvényesítését sürgeti. Ha a nemzetiségek a kormány-nak csak meghódolását és gyáva meghunyászkodását látják, ha azt látják, hogy zászlainkat és címerünket büntetlenül gyalázzhatják: mi tekintélye sem lehet a magyarságnak. A kormány ne csak lefelé ismerjen erőszakot; de legyen bátorsága fölfelé is. Nem fogadja el a javaslatot.

Horánszky Nándor: A széthúzás, ziláltság, anyagi és erkölcsi fölfordulás képe mutat. Szemre lobbantották gyakran, így szól, hogy sötét képet rajzolok; ám most, hogy a helyzet magamagát rajzolja meg, a kép sokkalta komorabb, mint aminőnek én rajzoltam. A becsületesség aggodás volt tehát tőlem a komolyan figyelmeztetés. Bellum omnium contra omnes. Ezt látjuk ma az állami, társadalmi, erkölcsi, gazdasági, nemzeti terén. A kormány tanácsalanul és tetlenül áll e nagy bajok közepette. Mekora az elszegényedés! Minő csökkénese fog ebből előállani a befolyó adóösszegeknek! Honnan fogják az így támadó rést betölteni! Ki merné tagadni a konfessionális bajokat s ki nem látná, hogy e gyögyvitásnál lépten-nyomon bele-tökörünk a felekezeti féltékenységbe. A görög-keleti egyház kongresszusa is az állam tekintélyének csökkentését vonta maga után. Feszül a hur az egész vonalon. Foglalkozik a pénzügyi helyzettel. A

pénzügyminiszter azt állította, hogy a szónok első budgetbeszédében sok a tévedés. A kvóta-dologban megemlékezik a Lánzy Leó beszédéről. Lánzy hibának tartaná, ha a kormány az eddigi pénzügyi politikájával felhagyna, mert az állam pénzügyi ereje nagy. Ugyanaz a hang volt ez, amelyet Ausztriából hallunk, a kvóta-követelőkől. Az osztrák kvóta-deputáció üzeneteiben argumentum az, amit Lánzy a magyar parlamentben hangoztatott.

Ezt idézetekkel bizonyítja, azután biháztja a kormányt, amiért ezt a beszédet, amely fölbátorítása az osztrák követelőknek, nem utasította vissza. Az ötödfélézár millió adósság konvertálása nem idézett elő javulást az államháztartásban; hiszen a kamat-megtakarítás csak 4 és fél százezer forint s emellett a terheket ráhagyjuk utódainkra. Hogy van az, hogy direkt adókból több és nagyobb teher esik Magyarországra népeire, mint Ausztriára népeire! Expanzív erő ez? Am az indirekt adókból, ami a jólét kifejezője, fejenként sokkal többet fizetnek Ausztriában, mint nálunk.

Amit ma Magyarországon látunk, az nagyfokú eladósodás (Ugy van! Ugy! az egész ellenzéken.) Ezt csak a jól szituált bank pánczélos szobájában lehet tagadni. Aki okos pénzügyi politikát csinál: vajjon kifeledeheti-e számitásaiból a saját fájának szükségleteit és fölemelését. A takarékbetétek többnyire kamatokból származnak. Az erőgyűjtés exponensei, az új betétek folyton hullámanak s öt esztendő alatt csak 7 millió forintot tettek ki, Ausztriában ellenben 55 milliót. És mily forrásból erednek a takarékbetétek? Látjuk, hogy nálunk a betét nem megtakarítás, hanem csak forgatóke. A takarékoság karaktere: az értékpapír bírása. Az állampapírok legnagyobb része az állam és a pénz-tárak birtokában van. A társadalom nem bir állampapírokat vásárolni és megtartani.

Ha tévedésről lehet beszélni: akkor a frapáne tévedés a pénzügyminiszter részéről forog fönn. Hiszi a miniszter, hogy a nemzet nem ért el teljesítési képességek véghatárához? Hiszi a miniszter, hogy az adóteher fokozható? Megnyugtató az, hogy adók befolyanak? Hiszen Franciaországban a legszomorubb időkben is befolytak az adók. Az adózók füvet esznek, mint a juhok és fizetnek, mint a legyek! — mondá egy francia érsek ebben az időben. A földadó leszállítását minden oldalról kívánják. Ne adja az Isten, hogy erre az országra még egy oly rossz esztendő jöjjön, mint a tavalyi, mert akkor az adózási képesség egészen megromlik. Nincs ország, ahol direkt adók fejében annyit fizetne a polgárság, mint nálunk. Ez nem természetes.

Nem lehet jó politika az, amely apró adó-emelésekkel iparkodik az egyensúlyt föntartani. Jó kormányzás az, amely a fogyasztási adókat 31 éven át reparálatlanul hagyta s csak a terheket emelte? Hosszasabban beszél az 1888. és 1892-iki konverziókról, azután az adókövető közegek igazságtalanságairól. (Tetszés.) Ma már az adókövetők is politikai szolgálatokat teljesítenek. (Fölkialítások az ellenzéken: Ez tény! Ez így van!) A budget évről-évre nagyban emelkedik. Még pedig nem a beruházási részen. Nyilván látni lehet, hogy ha ez az improduktív gazdálkodás még tovább tart, vagy új adókat kell kitalálni vagy belemérülünk a deficiitbe. (Mozgás.) Hosszasabban fejtegeti a gazdasági élet súlyos bajait. Az osztrák védvamos politika árát Magyarországnak kell megfizetnie s a mezőgazdaság valja kárát. Micsoda nagy adósság terheli a földbirtokosokat! És látjuk-e a mezőgazdasági tétel rendezését? Csupán intézetknél 589,000,000 forinttal van terhelve a föld, nem számítva a többi terheket. Jelzalog alakjában 1,200,000,000 firt terheli a magyar földet, amelynek évi kamata és törlesztése legalább 80,000,000 forint. Hát még a sokféle adó? Ez évi 55,000,000 forint. A kataszteri tiszta jövedelem 135,000,000—140,000,000 forint. Mi tehát a föld tiszta jövedelme? (Mozgás.) A kötött birtokon pedig kevés az adóteher; a teher legnagyobb része a szabad földre esik. Leginkább a kisbirtok van megtámadva. Volt-péze az államnak luxuskiadásokra, Vaskapu-szabályozásokra, csak a társadalom két gerinczének megerősítésére nem: a gazdát és a munkást elzülteni hagyta! (Taps az ellenzéken.) Nagyszabású koncepció kell. A kisbirtokok és középbirtokok terheit konvertálni kell államfödbzettel! (Taps. Eljenzés.) Mi történt a kataszterrel? A szónok nyolcz év előtt kapott egy memorandumot, azzal, hogy csak az illető halála után adja át a nyílánosságnak. Bővebben szól a viczinálisok büneiről. Jussan az állam e papírok birtokába s kárpótolja a községekkel. A kormány közgazdasági és pénzügyi politikája ez: aki utánam jön, tegye be az ajtót, élek a jelen gyönyöreinek. Az ország bajai immár nagyon megnöttek: a meder tele lett, kiöntéstől lehet félni. Az anyagi csapások [megsokasodtak.

A politikai helyzetről szólva, nagyszabású gyögyítő politikát követel. (Zajos tetszés.) Undor fogja el, ha Magyarországot közállapotaira tekint: a cinizmus, romlottság és erőszak uralkodnak. Első törvények nyakát a miniszterek az ország színe

előtt csavarják ki! És a többség tapsol hozzá! Etikai különbség nincs a kormányzszellem és a fölforgatók szelleme közt! Mi etikai jelentősége van annak, ha az igazság és törvény öre kimegy Jászberénybe és a törvény, erkölcs és igazság legázolására oktatja a népet. (Perczekig tartó vihar. Taps. Eljenzés. Szégyen! Gyalázat! kiáltások.) A politikai erkölcsatlenség kendőzetlenül jár. Ott van az inkompatibilitás! Az egész kormányzatunk az erőszakon és a törvény selejtes kezelésén nyugszik! Soha rosszabb politikát sem az uralkodóház, sem az ország érdekében nem követtek még, mint ma! Az osztrák súlyos bonyodalmak is abból állottak elő, hogy a kormány nem csinálta meg az első évben a kiegyezést, hanem várta az osztrák igazgatókat! Ez a kormány csak hatalmát akarja megtartani. (Folytonos tetszés.) Határozati javaslatot nyújt be! (Taps.)

Az elnök öt perczre felfüggeszti az ülést.

A szünet után.

Gróf Tisza István: Tisztelt képviselőház! (Halljuk! Halljuk!) Nem tagadom, bizonyos kellemes várakozással és érdeklődéssel kezdtem Horánszky Nándor tisztelt képviselőhársam beszédét meghallgatni, különösen akkor, midőn beszéde elején hangsúlyozta, hogy behatóan fog pénzügyi helyzetünkkel foglalkozni, meri hiszen magam is azon meggyőződésben vagyok, hogy azon, sok tekintetben kedvelésben fordulat után, melyet gazdasági viszonyaink a közel multban vettek, és azon fenyegető veszély után, hogy egy újabb országos rossz termés esetén ezek a jelenségek súlyosbodni fognak: valóban helyén való volna a kritika és különösen oly férfiu részéről, mint tisztelt képviselőhársam, aki Magyarország pénzügyének alapos ismerője és egyúttal a mai kormányzatnak, ezen pártnak és kormányának, kérelmetlen ellenfele.

En is azt hiszem, hogy jó lesz vigyázni, mert hiszen eddig átéltek az utolsó öt-hat év rapide fejlődési korszakát, anélkül, hogy pénzügyeink egyensúlyát csak legkevésbé is megzavartuk volna, átéltek annál fogva, hogy pénzügyeink azon expansivitás, melyet tisztelt képviselőhársam mai felszólalásában hiába vesz tagadásba, lehetővé tette a bevétel természetes szaporodását ugyanazon arányban, amelyben a kiadások növekedtek, úgy, hogy nagyjából beszélve ugyanazon felőlleggel rendelkezett a magyar állam a legutolsó időben is rendkívüli beruházásokra, mint amely ily czélokra 5—6 év előtt rendelkezésre állott. Azonban ez nem tarthat örökké így. Allhat be stagnáció a közgazdasági fejlődésben, allhat be momentáni visszaesés is; ez okvetetlen kifejezés fog találni az állami bevételekben is, ezt a kormánynak és törvényhozásnak kötelessége idejekorán figyelembe venni, hogy ne menjünk állami kiadásainknak minden téren való emelésében tovább, mint amíg az a bevétel természetes emelkedésében a maga egyenértékét megtalálja. (Helyeslés a jobboldalon.) Epen azért ne méltóztassanak rossz néven venni (Halljuk! Halljuk!) ha pár szóval felhivom mindnyájunknak figyelmét azon nagy veszélyre, amely igénytelen nézetem szerint állami apparátusunk önsúlyának — hogy úgy fejezzem ki magam — rohamos növekedésében rejlik. A gépezet feladatai is nőttek, a gépezetet új kerekkel, új agazatokkal szerelték fel; de emellett e gépezet mozgása oly nehézkes, annyira szaporodik mindaz, ami a burocratikus munkát fokozza, anélkül, hogy tulajdonképen az állami tevékenységet érdemileg előmozdítaná, hogy ha ezen a téren egy, a legkisebb detailokig beható, de czéludatos, pihenést és fáradságot nem ismerő tevékenységgel nem találkoznak, amely állami szervezetünket mindenütt, ahol lehetséges, egyszerűsítse, közigazgatásunkat a felesleges, tehertől megszabadítsa, ennek meglesznek a hátrányos következményei más téren is, de meg fogja magát ez boszúni pénzügyi téren is.

Hanem hát őszinte sajnálatomra Horánszky Nándor tisztelt képviselőhársam, ahelyett, hogy a helyzetnek ezen momentumával egy — engedjen meg a kifejezésért — az ő parlamenti szituációjához méltó színvonalon foglalkozott volna, lelkének egész keserűségét vitte a mai vitába s azon határozott tendenciát, azon határozott nisust tanúsította, szuggérálni a magyar társadalomba, legalább annak széles rétegeibe, hogy ez a kormány nem viseltetik érzékkel érdekei iránt — hogy elmulasztja megtenni azt, amit az államhatalom segélyével megtehetne és megtennie kellene.

Nem foglalkozhatom rögtönzött beszédben azokkal az adatokkal, azokkal a számokkal, amelyeket tisztelt képviselőhársam felhozott, de egész kritikájának objektivitását, azt hiszem, sikerülni fog egy pár észrevétellel jellemezni. (Halljuk! Halljuk!) Még azt is felemlíti tisztelt képviselőhársam, mintha itt szóba hozták volna, hogy közönyös az, mi történik az egyesekkel, a személyekkel, hisz megmarad a föld, megmarad a Ház.

Ha jól emlékszem, ennek a mondásnak huszonöt esztendő s multja van. Ha jól emlékszem, Kerkápoly pénzügyminiszter mondott egyszer valami

elhez hasonló dolgot s amint ezért megtámadta, mindjárt megadta a korrekt magyarázatot. Engedje meg tisztelt képviselőtársam, de nagyon rossz lehet az az ügy, amelyet képvisel, ha még egy olyan kaliberű pénzügyi kapacitás is, mint tisztelt képviselőtársam, oly eszközöz kényszerül folyamodni, hogy egy ilyen, ezen pártnak és ezen párt összes férjainak együttműködését megelőző időben, hogy úgy mondjam, félreértésből kiejtett röpke szóból akar a mai kormány ellen fegyvert kovácsolni. (Ugy van! Tetszés jobbfelől.)

Felhozza a tisztelt képviselő ur adóink magasságát. Az Isten szerelméért, ki ne tudná, hogy adóink magasak? De ha ezt felhozza valaki és ha ezzel nem olcsó hatást akar elérni, nem kötelessége hozzátenni azt is, hogy ha a magyar nemzet, a magyar társadalom háromszáz éven keresztül nemcsak fejlődni nem képes, de különböző csapásait kénytelen a sorsnak elviselni és egy 300 esztendő ilyen mult után kapja azt a feladatot, azt a parancsoló kötelességet, hogy ne csak pótolja a múltnak a mulasztásait, de rohamosan igyekezzen egy modern, egy kulturális, szellemi és anyagi tekintetben hatalmas és egy katonailag is hatalmas államot fentartani: hát mondom, ha ezt hozzáteszi valaki, ám mondja meg, hogy lehet-e ezt a czélt egyáltalában elérni abnormisan magas adók nélkül? (Élénk tetszés és helyeslés jobbfelől.) És ha most összehasonlítjuk adóinkat más államok adóival, azt hiszem, össze kell hasonlítani azt az aránytalanságot is, ami multunk és jelenünk földadatai közt, amely azon anyagi erő között volt, amelyet a multban gyűjthetett e nemzet a jelen feladatai számára, — szemben más szerencsésebb multtal, régibb kulturális multtal bíró nemzeteknek helyzetével. És ha tisztelt képviselőtársam mindezekből fegyvert kovácsol annak kimutatására, hogy a mi adóink expansivitással nem bírnak, engedje meg nekem, mindaz, amit ő felhozott, mindaz, hogy adóink magasak, mindaz, hogy az indirekt adó kisebb, a direkt adó nagyobb nálunk, mint Ausztriában, vagy pláne a külföldön fejenként számítva, mindez ebben a tekintetben teljesen irrealitás. Az adók és az adóerőforrások expansivitásának bizonyítékát csak az képezheti, hogy az adótörvények és az adótelepek változása nélkül fokozódnak-e az állam jövedelmei, fokozódnak-e különösen oly adó nemeknél, amelyek spontán fizetésnek képezik tárgyát, amelyeknél az adóprést alkalmazni nem lehet és ha ily szempontból vizsgáljuk a kérdést, be kell ismernünk, be kell ismerni mindenkinek, mert a számok ebben kérlelhetetlenek, hogy az elmúlt időszakban határozottan expansív erőt, expansív fejlődési képességet mutatnak az állami bevételek. Igen olcsó fegyver továbbá az igen tisztelt képviselőtársam kezében, ugy tüntetni fel a dolgot, mint egy kisebb szabású hazaárulást, hogyha mi a legtulzottabb, a legsötétebb ellenzéki vádakkal szemben igyekszünk meggyőződésünk szerint az igazságot helyreállítani. Ma is használta tisztelt képviselőtársam azt a kifogást, hogy miért adunk mi argumentumokat az osztrákok kezébe.

Méltóztassék megengedni: az, hogy a kvóta a jövőre milyen magasságban állapíttassék meg igazságosan, nem attól függ csupán, hogy mi gazdagodunk-e vagy szegényedünk, hanem attól, hogy miképen módosult nálunk az anyagi helyzet és hogyan Ausztriában? Én igen jól elképzelhetem azt, hogy nálunk vagyonsodás állott be és mi mégis joggal követelhetnénk egy kisebb kvótát, követelhetnénk abban az esetben, tudniillik, hogyha az anyagi fejlődés és haladás gyorsabb lett volna Ausztriában, mint nálunk. (Helyeslés jobbfelől.)

Anélkül tehát, hogy ezen kérdés részleteivel ezuttal foglalkozni akarék, egyszerűen jeleznem kell azt, hogy semmit nem adunk fel, semminek nem praesjudikálunk azáltal, ha a tényeket itt a maguk világosságában igyekszünk felállítani és tisztába hozni, mert abból, hogy ez az ország tíz esztendő alatt vagyonsodott, szemben azzal a nyilvánvaló tényvel, hogy Ausztria is nagy mérvben vagyonsodott, a kvóta tekintetében még absolute semminő álláspontot formálni nem lehet. (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon.)

Tisztelt képviselőtársam vádat kovácsol a kormány ellen egy nála levő titkos memorandum-ból, amelyből kitűnik, hogy a kisbirtok földadóját az országban, — mint ő mondotta — körülbelül húsz százalékkal magasabb, mint a nagybirtoké. Egy füst alatt hozzátette, hogy másrészt pedig nézzük meg az ártérfejlesztési munkákat: ott azt látjuk, hogy a kisbirtokosnak a fensikokon, magaslatozon levő, tehát a víztől nem szenvedő területei épen úgy bevonatnak az ártérbe, mint a nagybirtokosnak lenni fekvő területei. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Hát, tisztelt képviselőtársam, vagy az egyikből kovácsolhat vádat vagy a másikkól. Ha áll az, hogy a kisbirtokosoknak jobb fekvésű, árvíznek ki nem teit helyen adatnak ki a területek, szemben a nagybirtokossal: akkor a dolog természetéből folyik, hogy nagyobb adót is kell viselniük. Ha pedig az első állítása áll, ha méltánytalan az, hogy a kisbirtokos

nagyobb adót fizet, mint a nagybirtokos: akkor teljes lehetetlenség, hogy az árvízveszély hátrányai is ne egyformán oszoljanak meg a kis- és nagybirtokosra nézve, hogy tehát ne egyformán részesüljenek a vízszabályozás terheiben. (Élénk ellenmondások a bal- és szélsőbaloldalon. Zaj. Halljuk! Halljuk!) És, tisztelt Ház, amennyire én a viszonyokat az országban ismerem, — pedig, fájdalom, vagy 8—10 társulatnál van szerencsém alaposan ismerni, (Mozgás balfelől) nyugodt lélekkel állíthatom, hogy a legkülönbözőbb fekvésű területekben nagyjában egyformán részesednek a kis-, közép- és nagybirtokosok. A legtöbb község határában már a tagosításkor tekintet volt a különböző fekvésű földekre és arra, hogy mindenki részesüljön urbéri földekben és háts területekben, e tekintetben tehát megint csak tisztelt képviselőtársam tendenciáira mutat az, hogy ha itt az osztályellentétet igyekszik felidézni, ha a kisbirtokosokban keserítést és izgalmat akar ébresztetni (Élénk ellenmondások balfelől. Ugy van! a jobboldalon.)

Rakovszky István: Esze-ágában sincs! (Zaj.)
Gajári Géza: Belelátott a veséjébe. (Mozgás a baloldalon.)

Gróf Tisza István: Kérdezze meg csak tisztelt képviselőtársam pártjának azon kiváló tagjait, akik vízszabályozási ügyekkel régóta behatóan foglalkoznak: nem volt-e egy általános sérelem és panasz a szabályozási társulatok körében az, hogy a régi ártérfejlesztési munkálatok alapján tönkre kell az érdekeltégeknek mennie? Nem volt-e általános kívánság a magaslatoz bevonása?

Nem volt-e az pártkülönbség nélkül mindenki részéről, aki foglalkozott ezen ügyekkel, elismert tény, hogy műszaki alapon szélesebb körben kell azt a bázist megállapítani, amely a hozzájárulás alapját képezi. Nagyon természetes, hogy e mellett egy igazságos osztályozás feladatát kell képezni-e annak, hogy a vízszabályozási műveletnek több vagy kevesebb hasznát élvező mélyebb vagy magasabb fekvésű területek között az igazságos teherviselési kulcs megállapítását. Nagyon szerencsétlen tere tévedt tehát tisztelt képviselőtársam, midőn ebből is ilyen természetű vádat kovácsol.

De koronáját tette fel tisztelt képviselőtársam ezen működésére beszédének azon passzusában, midőn a középirtokhoz, amint magát számszerűleg is kifejezte, a 200 holdnál nagyobb birtokhoz fordult azzal a reválációval, hogy itt lehetne az államnak direkt áldozatok nélkül, gondolom, azt mondta: az állam szavatossága, vagy közvetítése mellett — a középirtokosok hitelviszonyait úgy rendezni, hogy a kamat 40—50 százalékkal csökkenjen. A 200 holdas és azonfölüli középirtok azon határig, ameddig egyáltalában észszerű hitelképességről beszélni lehet a mai viszonyok között körülbelül olyan kamatláb mellett kap kölcsönt, mint maga a magyar állam. (Mozgás balfelől.) A magyar állam garanciája és hozzájárulása nem adhat nagyobb hitelképességet, mint amennyivel az állam maga bír és ha azt látjuk, hogy az állampapírok és a 4%-os záloglevelek árfolyama egyaránt a pari körül mozog, akkor be kell látnunk mindnyájunknak, hogy milyen csekély értékkel bírna a magyar állam garanciája, szavatossága a földbirtokosok jelzálog-hitelének szervezése terén.

Tisztelt Ház! Hogy ha ezt valaki más mondta volna, talán azt gondoltam volna magamban — el nem mondtam volna — hogy megint arabusul beszél valaki, aki nem tud arabusul. De tisztelt képviselőtársam nagyon jól tud arabusul, az ügyek alapos ismeretével állította fel ezt a tételt s engedjen meg nekem, tisztelt képviselőtársammal szemben nem tartóztathatom magam vissza annak kijelentésétől, hogy itt egy olyan kérdésben, amelyben tisztán lát, iparkodott azon körök részére, amelyeket fel akar izgatni a kormány ellen, (Élénk mozgás balfelől.) egy teljesen beválthatatlan követelést felállítani. (Nagy zaj a szélsőbaloldalon. Felkiáltások: Ez gyanusítás!)

Tisztelt Ház! Én ismétlem azt, amivel felszólalásomat kezdettem, hogy igenis sok tekintetben komolyan tartom a pénzügyi helyzetet, mert látom azt, hogy az állami gépezet természetesen majdnem feltaroltathatatlan nő és ezzel szemben látunk jelenségeket, amelyek a közgazdasági fejlődés terén bizonyos pangásra mutatnak. Azonban én azt hiszem, hogyha ezeket a jelenségeket látjuk, nem túlzásokba kell menni, nem vádaskodni kell, de támaszt kell nyújtani a kormánynak. (Nagy zaj és ellenmondások a szélsőbaloldalon. Halljuk! Halljuk! jobbfelől.)

Elnök: (Csenget.) Csendet kérek!
Gróf Tisza István: Már a tisztelt képviselő urak előtt a közelmúltban egyszer abban a helyzetben és ezt a leghazafiasabb elismeréssel emelem ki, hogy támaszt nyújtottak a kormánynak egy olyan ügyben, amelyben . . . (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Meggyőződésünk szerint!) Igenis nézetük szerint, az ország érdeke hirdette ezt; igaz, hogy nehezükre esett, igaz, hogy ez fokozza azoknak az érdemét, akik ezt önként keresatúlvittek,

de engedjék meg nekem, hogy jobb véleménynyel legyek önökről, mint önök saját magukról: nem hiszem, hogy ez magában álló eset maradhatna és szeretném remélni, hogy praecedens lesz a jövőre. (Tetszés jobbfelől. Zaj a baloldalon.)

Bartha Miklós: ingyén?
Gr. Tisza István: Hát pénzért? Ugyan ne sörtsék meg a nemzeti pártot. (Élénk tetszés jobbfelől. Mozgás a baloldalon.) Ez az „ingyén“ közbeszóla, a közbeszóla képviselő ur gondolkodásmódját siralmasan jellemzi, a nemzeti pártot pedig mélyen sérti. (Élénk helyeslés jobbfelől. Zajos ellenmondás a szélsőbalon.)

Ezt mondom, tisztelt Ház, természetesen csakis arra az esetre, ha abban a nézetben vannak. De fel akarom tenni a képviselő urakról, ha csakugyan belátják azt, hogy itt bizonyos igényeket, melyek az állam iránt minden oldalról támasztanak, vissza kell tartani, vissza kell szorítani, akkor — úgy gondolom — a helyes eljárás pártkülönbség nélkül az volna, ezen a téren erősíteni a kormány kezét, ezen a téren felvilágosítani a társadalmat és módját ejteni annak, hogy idejekorán megállhassunk az állami kiadások terén. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.)

Ezzel végeztem azt, mit a pénzügyi kérdésre vonatkozólag mondani szükségesnek tartottam. Méltóztassanak megengedni, hogy most a vitába eddig belevont politikai kérdésekre áttérve, első sorban gróf Zichy János képviselőtársam tegnapi igen érdekes felszólalására térjek át. (Halljuk! Halljuk!)

Tisztelt képviselőtársam megütötte röviden a szociálizmus kérdését és csak röviden konstatálta azt, hogy a szociálizmussal szemben a kormány nem tud egyebet, mint a szuronyokra hivatkozást és „a cenzurának és a gyülekezési jognak korlátozását hozza be az egész vonalon“. Lényegileg ugyanez foglaltatik Horánszky Nándor tisztelt képviselőtársam előadásában is.

Tisztelt Ház! Ami először is a cenzura és a gyülekezési jog korlátozását illeti, talán nagyon elragadta a szónoklat heve tisztelt képviselőtársamat, midőn azon intézkedésekben, amelyek itt elmondatk, a cenzurát látta megvalósítva. Én azt hiszem, itt semmi egyébről szó nem volt, mint az 1848-iki törvények intézkedéseinek oly módon való végrehajtásáról, amely egy pillanatnyi fenyegető veszély elhárítására a leggyorsabb és legegyszerűbb eszközöknek mutatkozott. (Ellentmondás a bal- és szélsőbaloldalon.)

Tisztelt Ház! Hozzáteszem (Halljuk! Halljuk!), hogy ezt egy pillanatnyi expediensnek tartom, én nem szeretném állandósítani azt a helyzetet, hogy az egész napisajtó egy ilyen éjszakai kontroll alatt álljon és hogyha bírói parancsra is — mert azt ne méltóztassék feledni, hogy bírói parancsra történik a lefoglalás — a szétküldésben megakadályozható legyen. Azonban ebben a pillanathban mint expedienshez és pedig a bajon azonnal segítő expedienshez, teljes mértékben hozzájárulok. Én sohasem tartoztam az alarmisták közé, de igenis láttam fájó szívvel azt, hogy a sajtonak termékei napról-napra büntetlenül kimenve minő, zavart képesek a nép felfogásában előidézni. Maga az a tény, hogy oly nap, amely ilyen dolgokat hirdet, napról-napra az országban kézbesítetik, maga az a tény, hogy a királyi posta viszi szét ezt az anyagot, mennyi tápot nyújtott a félreértésre, a félremagyarázásra, az eddig békés honpolgárok kedélyének felizgatására. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.) És láttam azt, hogy a kormány előtt egy szomorú alternatíva állott, rendet csinálni úgy, hogy ez egy pár száz, talán egy pár ezer szerencsétlen, elámitott ember életébe kerül, vagy rendet csinálni úgy, hogy megfogja a baj gyökerét és elejét veszi a szélesebb néprétegek további felizgatásának. És a szóban forgó intézkedés anélkül, hogy hosszabb törvényhozási vitákat, nagyobb apparátus megmozgatását tette volna szükségessé, ezen a valóban sürgős momentán bajon határozottan és gyökeresen segít. De ismétlem, ha a dolog végleges rendezésére gondolok, én sem szeretném, én sem gondolnám lehetők ezen állapot állandósítását. Én azt hiszem, hogy igenis az államnak, szemben a szociális kérdéssel, rendőri, igazságügyi, praeventív és büntető rendelkezéseket kell tennie, mert hisz most mindenekelőtt az az alakja lépett fel az országban ennek a mozgalomnak, amelyben a közbiztonságnak brutális, durva megsértése nyilvánul: életveszélyes fenyegetések, tetleges kihágások, melyekkel szemben az állam, ha állam akar maradni, nem tehet egyebet, mint — ha kell — hasonló brutalitással helyreállítani a rendet (Helyeslés jobbfelől. Mozgás a bal- és szélsőbaloldalon. Felkiáltások: Ez igaz! Megszoktuk! Ez jellemző! Elnök csenget. Halljuk! Halljuk! jobbfelől.)

És tisztelt Ház, azt hiszem, a jövőre nézve is fontossága e kérdésnek a repressív intézkedések kérdése, amelyeknél, erős meggyőződésük szerint, az állam rendelkezésére álló eszközöket meg kell erő-

aitenünk. Ez a nézetem nem mai keletű és nem is a szociális kérdés folytán támadt, mindössze egy újabb argumentumot látok ez újabb fordulatban arra vonatkozólag, hogy a büntetőtörvénykönyvnek az igazítás és lázításról szóló dispoziციói szigoritandók. Erre a meggyőződésre vitt engem a nemzetiségi kérdés beható tanulmányozása. Igyekeztem magamnak megszerezni ez irányban a bíróságok döntvényét s Erdélyben, ahol a román kérdés pár év előtt akut jellegűt öltött, megismerkedni az iudikatura működésével. Ezzel kapcsolatban és így módon jutottam arra a meggyőződésre, hogy ha a magyar államot és a magyar nemzet ügyét nem akarjuk védtelenül hagyni, revideálni kell a büntetőtörvénykönyv ide vonatkozó intézkedéseit. (Helyeslés jobboldal.) És most egy más vonatkozásban újabb szomorú jelét látjuk az állapotok tarthatatlanságának. De tovább megyek. A sajtóügyi vétségek megtorlása terén újabb intézkedések szükségesek, szükség van a büntetések szigorítására és mindenképp az eljárás gyorsítására. (Mozgás balold.) mert méltóztatásnak elhinni, a büntetés elveszt minden morális hatását, ha ilyen esetekben több hónappal, talán évekkal a vétség elkövetése után következik be. (Ugy van! jobboldal.) Exemplárisan, nyomban érje utól a tettest a büntetés, akkor az esküdtzéki eljárás és a teljes sajtószabadság mellett meglesz a megtorló intézkedések teljes hatása.

De az is bizonyos, hogy itt nemcsak rendőri és büntető szempontból mérlegelendő a kérdés; nem annak mai kihágási alakjával — hogy így fejezzem ki magam — hanem a magyar nép széles rétegeit hatalmába kerítő munkás-mozgalommal állunk szemben és fogunk is szemben állani. Ilyen körülmények közt, nézetem szerint, az államnak első sorban egy feladata van: megőrizni teljes impartialitását s amint helyesen történt a mezei munkásokra vonatkozó utolsó törvényben, biztosítani a szerződés szentségét drákói szigorral, de egyenlően, mindkét féllel szemben. (Helyeslés a jobboldalon.) Egyrészt biztosítani, hogy mindkét fél lelkiismeretesen és pontosan teljesítse köteleességét, másfelől azonban akkor, midőn a két fél közt a harc nem a szerződésszegés törvénytelen alakját ölti fel, hanem mint a magasabb és alacsonyabb bér körül folytatott küzdelem jelentkezik, egyenlő szabadságot engedni mind a két fél számára, hogyni, hogy hadd szervezkedjék mindkét gazdasági fél és mindaddig egyiket sem érinteni, míg a mozgalom törvényes terepen marad. (Helyeslés jobboldal.) És engedje meg a tisztelt Ház, most, midőn bizonyos idegességgel látom tárgyalni e kérdést, nagybecsű figyelmébe ajánlom a tisztelt házunk azon nagy alapelveket, amelyek a múlt ülésszakban e kérdés körül itt tárgyaltak; figyelmébe ajánlom, hogy e kérdések megoldásánál ismét csak a szabadság vezethet bennünket. (Helyeslés jobboldal.) Mozgás és derűtség a bal és szélsőbalon.) Ismét csak a szabadság és a szabadelvűség az, ami a helyes megoldást és a helyes fejlődést biztosítja. (Helyeslés jobboldal.) Ellenmondás balról.) Mert csak a munkásoknak — s itt egyaránt értem a mezőgazdasági és az ipari munkásokat — szabad szervezkedése, oly czélból, hogy életviszonyaikat lehetőleg kedvezőbbé tegyék maguknak, csak a munkások helyes önkormányzata, mely jelentékeny anyagi segélyforrások gyűjtésére s életbevágó érdekeik kielégítésére teszi őket képessékké, mely odavezet, hogy súlyos tanpénzt is fognak fizetni akkor, ha meggondolatlanul, czéltalanul, könnyelműen mennek bele egy meg nem valósítható ideálért a harcba: csak ez egy út — elismerem, hogy nehéz és rögös út — az, mely egy szebb jövő felé, mely a szociális békének nem idealisztikus megteremtésére, de oly szociális állapotra vezet, ahol legálább a világrend felforgatásától, személy- és vagyonszükség veszélyeztetésétől tartani nem kell. (Helyeslés jobboldal.)

Ismétlem, tisztelt Ház, ne tessék azt hinni, hogy illúziókban élnek. Lassú és nehéz munka lesz ez és lesz közben, ha erre az utra lépünk, krízis és veszély, lesz panasz és elégedetlenség — de azt hiszem, egyeseknek és nemzeteknek nem adatik egy áldás sem ingyen az isteni gondviselés által, meg kell szorgalmazni, meg kell szenvedni mindenért; ki kell érdemelni munkát, kitartást, erkölcsi erő által minden eredményt és ha a magyar társadalom ezen kérdésnek kielégítő megoldása felé akar törekedni, úgy annak minden osztályában s a magyar földművelők osztályában is kell elég aczélnak, elég erkölcsi erőnek lenni arra, hogy ebbe a küzdelembe belemerjen és hogy ebben a küzdelemben zsanád után csak akkor kiabáljon, mikor a közbiztonság tényleg fenyegetettik. És ha gróf Zichy János tisztelt képviselőtársam azt mondja, hogy a liberalizmus természetesen nem orvosság a szociális problémákra, mert a liberális teóriák és a szociális teóriák közt szerves kapcsolat van, erre nekem csak az a tiszteletteljes válaszom lehet, hogy tisztelt képviselőtársam sem a szociális, sem a liberális nem ismeri. (Mozgás balold.) Tisztelt képviselőtársam a szociálisizmusról azt

mondja: kifejlődött tehát a szociális teória közt az individualizmus teóriája. Gondolom, felesleges tovább beszélni; ez contradictio in adiecto. A tisztelt képviselőtársam a liberalizmusról ismét azt mondja, hogy a liberalizmus alapelve, miszerint „az ember nincs kötelességek által korlátozva, a liberalizmus az egoizmus megtestesítését képezi, a liberalizmus egy rettenetes materializmus teremt.” Hát tisztelt képviselőtársam bizonyára ismeri Magyarország történelmét, tudja azt, hogy az idealizmusnak, a lelkesedésnek, az önfeláldozásnak, a hazáért meghalni tudásnak, a hazáért nemán tűrni és némán tűrve élni tudásnak legmagasabb példái a liberalizmus elveivel vannak összeforva. (Helyeslés jobboldal!) Zajos ellenmondás baloldalon.)

A tisztelt képviselőtársam tovább menve, azt mondja: nézzük a vallás terét és hivatkozik a szociális agitátorokra, czitálja azokból azt, hogy az atheizmust a liberalizmusból vették át. Hát megengedem, hogy ezt a szociális agitátorok mondták, de talán mégis jobb volna, ha a tisztelt képviselőtársam, aki — mint örömmel látom beszédéből — bizonyos passzióval, kedvvel és higgadsággal akar foglalkozni komoly kérdésekkel, nem Liebknechtet kérdezné meg az iránt, hogy a liberalizmus és az atheizmus egy dolog-e, hanem közvetlenebb forrásból merítene tudását és ha ezt megteszi, akkor igen könnyen rá fog jutni arra az eredményre, hogy nemcsak hogy a kereszténység örök igazságai, a vallás és a liberalizmus közt ellentét nincsen, de ellenkezőleg a keresztény erkölcs, keresztény testvériség és a liberalizmus által felidézett humanizmus között elválaszthatatlan kapcsolat van. (Élénk helyeslés a jobboldalon. Ellenmondás a baloldal hátsó padjain.) Igenis, tekintsen végig tisztelt képviselőtársam a történelmen és azt fogja látni, hogy több ízben fordult elő . . . (Nagy zaj a baloldal hátsó padjain.)

Elnök: Csendet kérek, képviselő urak!
Gróf Tisza István: . . . hogy uralomra jutott egyházak — és itt hozzátesszem, mert engem semmiféle felekezeti nem vezet, — protestáns egyházak ép úgy, mint katolikus egyházak szervezetében az idők folyamán oly felfogások tuloltak előtérbe, amelyek az egyház érdekét tették a vallás érdeke helyébe, amelyek világi érdekeket, világi czélokat tettek a vallás örök igazságai, a vallás örök czéljai helyébe, amelyek azt a hatalmat, amely azért adatott az egyháznak, hogy az igaz kereszténység jövevény hatását gyakorolja, azt a hatalmat politikai érdekek, osztályérdekek, reakcionárius érdekek szolgálatába bocsátották. (Ugy van! a jobboldalon. Zaj a baloldal hátsó padjain.) Nézen végig tisztelt képviselőtársam a történelmen. (Zaj a baloldal hátsó padjain. Zmeskál Zoltán közbeszó.)

Elnök: Zmeskál képviselő urat rendreutasítom. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Gróf Tisza István: Mindig a liberalizmus szelleme volt az, amely talán krízisek, összeütközések árán, de végeredményében megtisztította az egyházi felfogást ettől a belekeveredett salaktól; mely szellem regenerálóan, felrisszítóan, új életet adóan hatott az egyházra. És nem szerencsés tisztelt képviselőtársam, mikor ismét a mi viszonyainkra akar hivatkozni. Nem szerencsés akkor, mikor azt mondja, hogy az itt elhangzott nyilatkozatok jutnak eszébe, ha a szociáldemokraták azt mondják, hogy a vallás tisztán magánügy. Kérdem tisztelt képviselőtársam, hol hallotta ezt a nyilatkozatot a magyar közélet bármely számottevő faktorától és kérdem: nem látja-e az ezzel homlok egyenest ellenkező felfogást érvényesülni a pártkülömbzés nélkül helyesebb és elfogadott magyar kulturpolitikában? Hát az a tény, hogy most a kongruus rendezése felekezeti különbség nélkül egy nagy állami akció segítségével készül; (Ellenmondás a szélsőbaloldalon. Felkiáltások: Hol?) az a tény, hogy a kormány kiváló súlyt helyez arra, hogy az állami iskolákban, a községi iskolákban a vallás taníttassék, hogy a gyermekek tudományos művelése is oly irányban haladjon, mely vallási meggyőződésünkkel ellentétben nincs, az a tisztelet, amely a közélet minden nyilvánulásában az egyházzal szemben mutatkozik, mindezek nem a a legerélyesebben megezőfólják-e azt, mintha itt magánügynek tekintessék a vallást? (Élénk helyeslés a jobboldalon.) És ha azt mondja tisztelt képviselőtársam, hogy mi is az egyházpolitikai vitatkozásokban a házassági kötelék lazítására törekedtünk, mi is arról beszélünk, hogy kényszerrel a házasságban szó sem lehet: itt ismét azt ajánlom tisztelt képviselőtársam figyelmébe, hogy olvassa el a házassági törvényt. Hiszen annak a törvénynek alapelve, amint minden, szigorú erkölcsi alapon alapuló jogrendszerben más nem is lehet, az, hogy igenis kényszer van a házasságban, hogy igenis a házasság a felek tetszése szerint fel nem bontható, de magasabb erkölcsi érdekek szempontjából a felek ellenére is fentartandó. És gondolja meg tisztelt képviselőtársam, hogy a házassági jog reformja nem meglazította a házassági köteléket, nem megkönnyítette a válást, (Élénk helyeslés a jobboldalon. Felkiáltások: De nem ám!) hanem ellenkezőleg

megnehezítette (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.) és azokat a visszatérítő jeleneteket tette tehetetlenné, azoktól vonta meg az alapot, hogy például római katolikus polgárai az országnak olyan merőben üres komédiát végezzenek, átérjenek az unitárius vallásra, elváljanak és rövid idő múlva, mint katolikus egyetemen elnökei tűnjenek fel a láthatáron. Ha mindezeket tisztelt képviselőtársam fontolóra veszi, talán mégsem fogja azon vádatok fentartani, amelyeket ez irányban emelt. És végül figyelmeztetnem kell tisztelt képviselőtársamot, hogy igen veszélyes tere lép beszédének befejezésében, igen veszélyes játékot üz a szavakkal, midőn a „reakció” szót ejti ki és azt egyúttal oly homályos magyarázatok közé burkolja, amelyekbe mindent bele lehet érteni. Mert méltóztatásnak megengedni, mit ért tisztelt képviselőtársam a keresztény elvek diadala alatt, mit ért az alatt, hogy az iskolákban elfoglalja helyét a kereszt, mit ért tisztelt képviselőtársam a keresztény vallás souverainitása alatt? Igy odavetve, ezen jelszavak igenis feltámaszthatják a magyar közvéleményben azt az aggályt, azt a félelmet, hogy itt az egyházi hatalom túltengése felé tör egy reakció. (Igaz! Ugy van! jobboldal.) hogy itt a magyar állam, a magyar nemzeti élet lenyűgözése a feladat. Ez, tisztelt képviselőtársam, nem fog veszélyt hozhatni a magyar nemzetre, de — és ezt, mint vallásos ember, mélyen fájlamon — igenis a magyar nemzet vallásosságát ingathalja meg. Nézze meg a tisztelt képviselőtársam azon államokat, ahol liberalizmus, nemzeti szabad fejlődés és egyházi szervezet közt kitért a harc. Mit lát ott? Vallásos embereket, akik meg hasonlottak a tudománytal és a nemzeti haladásal és szabadelvű embereket, akik elvesztették vallásukat. Hogy ez eddig nem volt így Magyarországon, az a magyar katolicizmus, a magyar klérus belátására, mérsékletére, hazafiságára mutat. Én ebben bízom, erre appellálok és ezt hívom föl arra, hogy mentse meg a magyar katolicizmust attól a veszélytől, (Élénk helyeslés és éljenzés jobboldal.) amivel tisztelt képviselőtársam és a hozzá hasonló tulzok fenyegetik. (Élénk helyeslés jobboldal.)

„Ingyen.”

Bartha Miklós: Tisztelt Ház! (Halljuk! Halljuk!) Személyes kérdésben kérek szót. Abban az ügyes, furfangos beszédében . . . (Tetszés a baloldalon.)

Rakovszky István: Ez igaz!
Bartha Miklós: . . . amelyet Tisza István képviselő ur az imént tartott, (Egy hang baloldalon: Gróf!) . . . képviselő ur és gróf is . . . egy csendes kis hívogató, a nemzeti párthoz intézve, hallatszolt el, hogy tudniillik a nemzetipárt politikailag támogassa a jelenlegi kormányrendszert. Én erre közbeszólok azt a kérdést intéztem, hogy ingyen-e? Mindenki tudja, hogy ez a szó nem a zseb szempontjából volt mondva. (Helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Rakovszky István: Ezt itt nem szokták ezen az oldalon!

Bartha Miklós: . . . hanem a politikai hatalom szempontjából. Tisza István ur azonban azt felelte ezen közbeszólamomra, hogy az én gondolkozási módomat siralmasan jellemzi ezen közbeszólam, ami annyit jelent, hogy a közélet terén én vagyok az egoista, gróf Tisza István képviselő ur pedig az idealista. (Élénk helyeslés, éljenzés és taps a bal- és szélsőbaloldalon.) Ezek után tisztelt Ház, nekem semmi mondanivalóm nincs, mert az ország közvéleménye az én közbeszólamomot bizonyára nem értette félre. (Éljenzés a szélsőbaloldalon.)

Gróf Tisza István: Tisztelt Ház! Tartozom az igazságnak és saját magamnak azzal, hogy konstataljam, miszerint Bartha tisztelt képviselő ur közbeszólamát én nem értem a dolog sordidus, anyagi értelmében. Ha nem csalódom, kicsuszott ajkaimon az a szó, hogy pénzért. Ha mondtam, határozott nyelvből volt, kérem annak venni. Hajlandó vagyok a tisztelt képviselő ur közbeszólamát én is politikai értelemben venni, de akkor is azt tartom, hogy siralmas felfogás egy politikai párttól feltenni, hogy amit az ország érdekében valónak tart, csak hatalomért, csak politikai jutalomért hajlandó megtenni. (Élénk tetszés jobboldal.)

A vitát holnap folytatják.

KÜLFÖLD.

A Thun-kabinet bemutatkozása. Gróf Thun hétfőn az osztrák országgyűlés mindkét házának is be fogja mutatni kabinetjét. Az a programbeszéd, amelyet mondani fog, alighanem nagyon rövid lesz. Parlament körökben — írja a N. Fr. Presse — azt hiszik, hogy gróf Thun ez alkalommal nem fog nyilatkozni arról, hogy minő álláspontot foglal el az alkotmányban szemben. Ha azonban az iránt kérdést intéznének hozzá, nem fog előle kitérni. Azt hiszik, hogy gróf Thun-nak s z á n d é k á b a n v a n a n y e l v k é r d é s r ó l n y i -

latkozni és ez esetben a Gautsch-féle nyelvredeletek álláspontjára fog helyezkedni, de egyúttal ki fogja jelenteni azt is, hogy a nyelvredeleteket ép úgy, mint Gautsch, csak ideigleneseknek tekinti és esetleg még azt is hozzáteszi, hogy a miniszteriumban már készen is van az erre vonatkozó törvényjavaslat, amelyet azonnal a Ház elé fog terjeszteni, amint annak nyelviügyi bizottsága meg lesz választva, amely azután tárgyalás alá fogja venni a törvényjavaslatot.

A jobboldal végrehajtó-bizottsága ma ülést tartott. Az ülésen semmiféle kötelező határozatot nem hoztak. Konstatálták, hogy az ellenzékkel szemben az egyik alelnöki szék átengedése által, valamint a lex Falkenhayn megszüntetésével a legnagyobb előzékenységet tanúsítják.

A lex Falkenhayn megszüntetését valószínűleg úgy fogják megkísérteni, hogy arról egyáltalán említést sem fognak tenni. Az elnökség kérdése már semmiféle nehézséget nem okoz. Javorski másod-elnök bejelentette, hogy az ellenzék a felajánlott elnöki állásról még nem nyilatkozott. A jobboldal ez ajánlatát továbbra is fentartja. Ha az ellenzék el nem fogadja a másodelnöki állást, ezt a délszlávok klubjának egy tagjával fogják betölteni. Már jelöltjük is van: Herjancic nevét emlegetik, míg első alelnök dr. Cizek lenne.

A keresztény szocialista párt is ülést tartott. Hosszabb tanácskozás után elhatározták, hogy a múlt év novemberében hozott határozatokhoz most is ragaszkodni fognak.

A kisebbség német pártjaival tehát továbbra is közösséget vállalnak. A kiegyezés tekintetében azt a határozatot hozta a klub, hogy úgy, mint eddig is tette, követelni fogja, hogy csak olyan kiegyezést csináljanak, amely Ausztriára nézve kedvező. Különben a legvégső eszközökkel is harcolni fognak a kiegyezés ellen.

Spanyol-amerikai viszály. Spanyolország a mérsékelt tartózkodás álláspontjára helyezkedett, az Egyesült-Államok pedig nagy erővel készülődnek, mintha már holnap akarnák megüzenni a háborút Spanyolországban. Mint Madridból táviratozzák, a spanyol-amerikai bizottságnak a Maine hajó katasztrófájára vonatkozó ellentétes jelentéseivel szemben, Sagasta spanyol miniszterelnök azt ajánlotta, hogy az ügy eldöntésére kérjék fel bírónak vagy a pápát vagy pedig Henrik belga királyt. — Az Egyesült Államok ezalatt az összes tengerparti erődket sürgősen jókarba helyezik és minden szükségessé felszerelik. A hadihajókat mindenfelé készenléthe helyezik s ennek megfelelően a hajógyárakban lázasan folyik a munka. A spanyol kormány barátságos hangon fel is szólalt az amerikai Egyesült-Államoknál utalva arra, hogy ahadikészülődések Spanyolország becsületes fáradozásai elé, hogy Kuba autonómiáját kieszközölje, akadályokat gördítenek. Spanyolország kijelenti, hogy nagy hajóhad összevonását Kapwestben nem tekintheti barátságos intézkedésnek. A Spanyolország ellen való háború ilyen körülmények között a világ szemében igazolatlan és a humanitás és civilizáció ellen elkövetett bünténynek látszanék.

New-Yorkban pedig készülődnek tovább a háborúra. Mint egy kabel-távírat jelenti, New-Yorkban tegnap előkészületeket tettek arra nézve, hogy Sicard ellentengernagy capwesti hajóját hat kis hajóval, még pedig három ágyu-naszáddal és három torpedó-naszáddal megerősítsék.

TÁVIRATOK.

A krétai kérdés.

Köln, márczius 17. A Kölnische Zeitungnak jelentik Konstantinápolyból: A kormánynak szándékában van, hogy a nagykövetet értesíti arról, hogy mást, mint török alattvalót Kréta kormányzójaul el nem fogad.

Berlin, márczius 17. A német császárnak az angol és orosz nagyköveteknél tett látogatását az Oldenburg pánchezos ha-

jónak a krétai vizekről való távozásával hozzák összefüggésbe. A császár Szögyény-Marich nagykövetet is kereste lakásán, de nem találta otthon. — A „Berliner Tagblatt”-nak jelentik Konstantinápolyból: Angol és francia diplomata-körökben Törökországnak ellentállását a krétai kérdésben csak istitkos német befolyásnak tulajdonítják és emiatt báró Marschall konstantinápolyi német nagykövetet meglehetősen gyűlölt személyiséggé vált előttük. Ennek lehet betudni azt is, hogy híreket kolportálnak, amelyek szerint báró Marschall egészségi okokból vissza akar vonulni. E körök minden követ megmozgatnak, hogy a német császárnak a szultánnál teendő látogatása elé akadályokat gördítsenek. E látogatásra különben a porta nagyban készül.

A német császár utazása.

Berlin, márczius 17. Azt a hírt, hogy a német császár a nyáron Skótszágba utazik, egy londoni távirat megerősíti. Mindazonáltal ez még nem bizonyos. Csak annyit áll, hogy a császár meghívást kapott, de még nem határozott afelett, hogy a meghívást elfogadja-e.

Anglia és Kína.

London, márczius 17. Sanghából érkező hírek szerint Kínában nagyon félnek attól, hogy háború lesz. Anglia már legközelebb stratégiailag nagyon fontos pontokat fog elfoglalni. Az angoloktól követelt területek ügyében még tárgyalnak a kínaiakkal. Ma Londonban több unionista parlamenti férfi gyűlést tartott, amelyen megbeszéltek, miképpen lehetne Anglia kereskedelmi érdekeit Kínában hathatósan megvédeni.

A katonai bünvádi eljárás.

Berlin, márczius 17. A birodalmi gyűlés a katonai bünvádi eljárás több szakaszát elfogadta a bizottság határozatai szerint, elvetvén valamennyi beterjesztett módosítványt. A tárgyalást holnap folytatják.

HIREK.

A második ünnepnap.

Április 11-ike az a második ünnepnap, amelyet az országgyűlés kijelölt a szabadságharc ötvenéves jubileumának megünneplésére. Milyen lesz ez a második ünnep, nem lehet még tudni. Az bizonyos, hogy április 11-én fény, pompa és külső dísz nagyobb lesz, mint volt márczius 15-én.

Azonban mégis emelkednek hangok, melyek sejtetni engedik, hogy az ország egy töredéke nem ünnepel április 11-én, mert a köztudatában erős gyökeret vert márczius 15-iki ünnepet nem akarja egy másik ünnepel ellen-súlyozni.

A második ünnepnapra való készülődésekről és a már lezajlott nagy ünnep utóhatásáról következő értesüléseink szólnak:

A fáklyásmenetet rendező bizottság ma délután ülést tartott, melyen elhatározták, hogy a gyülekezés a vársház-téren, eskütéren, Petőfi-téren és a költő-utcában lesz, amely helyeket a gyülekezés dején elzárják a nagyközönségtől. A fáklyásmenetet főpolgármester és a polgármesterek vezetik, egyébként a menet rendjének a részleteit a legközelebbi ülésen állapítják meg. A várpalota udvarán leendő sorakozás tervét meghatározták, kijelentve, hogy a fölvonulás a dísztéren történik meg, ahol kivétel nélkül mindenkinek le kell tennie a fáklyát, nehogy ezzel visszaéléseket kövessenek el. A dunaparti korzót a menet tartamára elzárják a közönségtől s oda a rendőrség ad ki külön jegyeket. Megállapították ma annak a fölhívásnak a szövegét, amelyet az egyesületekhez, intézetekhez s körökhöz küldenek s kijelentették, hogy a jelentkezésre április 2-ika a végső határnap.

Az első, akik az április 11-iki ünnep ellen foglalnak állást, az egyetemi polgárok. A meghívásra ugyanis, hogy vegyenek részt a fáklyásmenetben, rendkívüli bizottsági ülés összehívásával feleltek, mely ülés elé azt az indítványt terjesztik, hogy az

április 11-ének megünneplésében az egyetemi polgárság részt ne vesz. Az egyetemi ifjuság tehát csak passzív szemlélője lesz a második ünnepnapnak.

A Lerebergben megjelenő Przeglad azzal a kérdéssel foglalkozik: vajjon márczius 15. vagy április 11. legyen-e magyar nemzeti ünnep?

Komolyan véve — mondja a nevezett lap — a fenti két dátum egyike sem érdemi meg, hogy nemzeti emlékünnepé avatták. Több joggal igényelhetné ezt február 18-ika, mert ekkor lett meg az első felelős magyar miniszterium, mely alkotmányosan, forradalmi kényszereszközök nélkül alakult. Vagy miért nem gondoltak 1867. június 8-án, amikor Budapesten megkoronázták a királyt? Hasonlóképpen figyelmet érdemelt volna ugyanazon év szeptember 25-ike, mert e napon írták alá az osztrák-magyar kiegyezés ünnepélyes jegyzőkönyvét, — vagy végül ugyanazon év december 22-ike, illetőleg december 31-ike föhetett volna tekintetbe, mert az előbbi dátum a kiegyezés királyi szentesítésének, az utóbbi pedig ünnepélyes kihirdetésének napja.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület igazgatósága az imént lefolyt márcziusi ünnepek hatása alatt hazafias alapítványt tett, melyet Hevesi Ödön ügyvivő-igazgató a következő levélben jelentett be Bartók Lajosnak, a Petőfi-Társaság alelnökének:

„A mai nagy nap emlékére, amelyen ötven évvel ezelőtt nemzetünk koszorús költőjének s a szabadság apostolának, Petőfi-nek, olyan kimagasló szerep jutott és amely az egész magyar nemzet anyagi és szellemi fejlődésére nézve egy új korszak kezdetét jelentette: igazgatóságunk ötszáz forintot szavazott meg, hogy ezzel egyesületünk a Petőfi-Társaság alapítói közé lépjen.”

— **Stefánia főhercegnő felépülése.** Bécsből jelentik telefonon: Az özvegy trónörökösnek, akit hosszú betegsége teljesen elgyöngített, lassan kezd visszatérni az ereje. Tegnap már megengedték neki az orvosok, hogy felkeljen az ágyból s rövid sétát tehessen a szobában. Most már ha lassan is, de egész biztosan halad a főhercegnő a gyógyulás útján.

— **A Hentzi-szobor eltávolítása.** A budavári Hentzi-szobrot, mint egy könyomatatos jelenté, legközelebb eltávolítják a Szent György-térről. A szobor eltávolítása ügyében a miniszterelnök már régebben tárgyalásokba bocsátkozott a bécsi kormánnyal és a közös hadügyminiszteriummal. Most, hogy a miniszterelnöki palotát ujjáépítik és hogy a Szent György-teret rendezni kell, föltétlen szükséges a szobor eltávolítása, ami még ebben az évben megtörténik. Az elszállítás költségeit a magyar kormány fogja viselni. A szobrot Bécsbe viszik s itt az uralkodó császár jubileuma alkalmából újból leleplezik, amely leleplezésen Ferencz József császár és király is részt vesz. A Hentzi-szobor eltávolítása után a Szent György-teret parkirozni fogják.

— **Fenséges ikrek.** Nikolajevics Péter orosz nagyherceg neje, Nikolajevna Milica két fenséges nagyhercegnőnek adott életet. A fenséges szülők siettek nevet adni az újszülötteknek és nyomban elkeresztelték az egyiket Zsófiának, a másikat Nadézsának. Zsófia nagyhercegnő még a születése napján meghalt, Nadézsda állapota pedig rendkívül aggasztó. Mindazonáltal remélik, hogy életben fog maradni, hiszen a neve is annyit tesz, hogy remény-ség! A nagyhercegnő állapota kielégítő.

— **A sebesült főispán.** Szalavszky Gyula főispán állapota folyton kedvező, láza nincsen, de a golyót mind ez ideig nem távolították el. A sebesült főispánt ma átszállították a főpülétkben levő ujonan berendezett hatodik számú szobába, ahol délelőtt két pozsonymegyei küldöttséget fogadott.

— **A szatmári püspök pástorlevele.** Az ország főpapjai egymásután bocsátják ki a pástorleveleket, melyek most jobbra a legaktuálisabb kérdéssel, a szocializmussal foglalkoznak. Legutóbb Meszlényi Gyula szatmári püspök adott ki

pásztorlevelet, amelyben felszólítja papjait, hogy tőlük telhetőleg gátolják meg a szocializmusnak, ennek a mértéknek továbbterjedését. A pásztorlevélnek egyik érdekes részét a következőkben adjuk:

Nem helyes elhatározás, hogy a templomok a szócik politikai fejtegetések, társadalmi kérdések tárgyalásának színhelyévé tétessék; de szándékom nem is az, hogy a lelkész urak kivánatos közreműködése helyéül a templomot, eszközéül a szóciket jelöljem meg. A lelkész ugyanis nem csupán lelkielvezető, hanem a híveknek, hanem egyszerűen mind állásánál és hivatásánál fogva a társadalmi élet fejlődésének és kialakulásának egyik jelentékeny irányadóra hivatott tényezője, akinek feladata tevékeny részvétellel oda törekedni, hogy azon üdvösleges tanok, melyeket az Ur felszentelt csatáiban hirdet, kedököpen érvényesüljenek s megfelelő alkalmazást nyerjenek az emberek életében. A társadalmi érintkezés oly sokszor kínáló alkalmait ragadják meg tehát a lelkész urak s a mérget rejtő tanok ellenszeréül csepegtessék be a nép lelkébe szent hitünk csalatkozhatatlan tanításának gyógyszerét. Okos tapintattal világosítsák fel a népet arról, mely csufos játékot űznek velük gondolatlan vezérek; állítsák szeméi elé, mennyire ellenkeznek Isten rendelésével bomlasztó törekvéseik, melyek a jog és törvényesség alapjait ássák alá s a tekintély és felsőbbség korlátainak ledöntésével a törvényes rend és fegyelem fel-forgatására s ezáltal az egyéni és közjót megengedő vezetésnek. Jóakarattal intsek őket a törvény tisztelgésére, a felsőbbségnek tartozó engedelmességre, figyelmeztetvén, hogy ha talán fájdalommal is érzik Istennek fölöttük megnehezült kezét, ha netalán a múlttalán sérelmek okozta keserűség érzete fogja el lelküket, ne zugolódjanak a csapások miatt s ne nyuljanak az önkény és erőszak tiltott eszközeihez, melyeket amugy is csakhamar ártalmatlanokká tesz a fegyveres hatalom, hanem inkább alázódjanak meg az Ur színe előtt s a törvényesség határai között maradva, illető helyeken keressenek sérelmeikre jogos orvoslást.

— **Halálozás.** Szőlősi Sámuel az 1848/49. évi szabadságharcban honvédtüzemester, korábban egyházi tanácsos, képviselő- és városi törvényhatósági bizottsági tag, e hónap 15-én, 76 éves korában meghalt Marosvásárhelyen.

— **Titokzatos történet.** Ugy látszik, újabb időben ismét az ugynevezett határügyek kerülnek napirendre. Egy ilyen, mely elég titokzatosan hangzik, ma Lilleből adnak tudunkra a következőkben: Tegnap délután Oniévrechain és Blanc-Allisseron között, a belga-francia határon, utitáskával a kezében, egy ember járka fel s alá. Amikor Jovénia ux vámhivatalnok megszólította a neki gyanusnak tetsző embert, ez felelet helyett revolvert rántott elő és négyezer rálőtt a vámhivatalnokra, akit homlokán és a hátán megsebesített. — A vámhivatalnokok a lövések zajára előrohantak, de akkorra a merénylő már eltűnt. — Amikor a mezőn át elfutott, összetalálkozott Davoine és Pigmal vámhivatalnokokkal és ekkor ezekre lőtt rá. Davoine a lábán és a karján kapott sebet, míg társa a merénylőt üldözte, aki többször megfordult és hétésszer rálőtt az őt üldöző hivatalnokra, anélkül, hogy csak egyszer is eltalálta volna. Pigmal végre rálőtt a menekülőre és halálra találta. Zsebében száz töltényt, egy 45 centiméter hosszú tört, négy töltött pisztolyt és négy beretvát találtak. Utitáskájában 11000 frank értékű spanyol pénz volt. Azt hiszik, hogy az illető Kossena német anarchista.

— **Közfogló.** Nádoszi Dezső. Dréher Antal iparvállalatának tisztviselője, császári és királyi tartalékos hadnagy jegyet váltott Ofner Miksa maratonvásári terménynagykereskedő leányával, Vilma kisasszonnyal.

— **A siketnéma márcziusa.** Temesvárról, ahol márczius 15-ét ezuttal óriási lelkesedés mellett ünnepelték, megindító jelenetet ír levelezőnk. Mint minden iskolában, ünnepet tartottak a siketnéma intézetében is. Schäffer Károly igazgató rövid beszédben magyarázta a szerencsétlen gyermekeknek a nap jelentőségét, ami, tekintve a „szabadság”, „egyenlőség” elvont fogalmait, nem volt könnyű feladat. A szegény gyermekek alúttal csüngtek tanítójuk ajkán s fel-felcsillanó szemük mutatta csupán, hogy szavait megértették s hogy ők is lelkesedni tudnak a nagy idők eseményein. Különösen

izgatottnak látszott az egyik fiu, egy hogsáni román ember fia. Az igazgató megkérdezte:

— Mi a nemzetiséged?

A fiu nem felelt, de küzködni látszott önmagával.

— Német vagy?

A fiu nemet intett.

— Román?

— Nem — szölt a fiu határozottan.

— Hát magyar vagy?

Örömpir borította el a fiu arcát s izgatottan tagolta:

— I—gen!

Az igazgató mosolyogva felelt rá:

— Én azt hittem, román vagy.

Erre a fiu szinte dühösen ismételte

— Ma—gyar va—gyok!

— **Elfogott kémek.** Metzből táviratozzák: A „Deutsches Thor”-nál levő kávéházban tegnap délután Steinlen svájci szobrászt és Dussard utazót kémkedés miatt letartóztatták. A lakásukon tartott házkutatás alkalmával kompromittáló iratokat foglaltak le.

— **Kardpárba.** Losonczi levelezőnk írja: A kaszárnyában ma délelőtt kardpárbaívt vívott Klein Izidor joghallgató és Koléner Béla fakereskedő. Klein a párbaj előtt hajlandó volt a kibékülésre, de ellenfele nem akart békülni. Összeestapok tehát. Kleinnek három oldalbordáját vágta át Koléner kardja, a seb 40 centiméter hosszú volt, Koléner pedig oly hatalmas secund vágást kapott, hogy artériáját is átvágta ellenfele kardja és eszméletlenül rogyott össze. Kolénerhez, akinek állapota rendkívül veszedelmes, Budapestről táviratilag hívtak egy orvosnőát.

— **A mérgekverők városa.** Hódmezővásárhelyen — mint levelezőnk jelenti — ismét mérgekverőknek jöttek a nyomára. Privitzer József rendőrhadnagy ugyanis egy Varju Sári nevű parasztasszonyt fogott el, aki veszedelmes mérgekverő. Ugy történt a dolog, hogy ma az izraelita iskola szemétdöbrében egy gyermekholttestet talált a rendőrség. Privitzer hadnagy rövid kutatás után feltalálta a bűnös anyát, ki bevallotta, hogy egy Varju Sára nevezetű angyalcsináló asszony segítségével pusztította el a gyermeket. Varju Sárát leartóztatták s lakásán kutatást tartottak, mely alkalommal ott 10—20-féle mérget találtak üvegekben és poralakjában. Ma éjjel vallatják ki Varju Sárát, kinek valószínűleg czinkostársai is vannak.

— **A püspökladányi Raszkolnikov.** A püspökladányi borzalmas rablógylósságról, melynek két áldozatát: Lohrber Dávidné és nyolcz éves leányát fejszével verték agyon, már hírt adtunk. Debreczeni levelezőnk most érdekesen írja le, hogy a rablógylósságon milyen körülmények között fogták el. A gyanu első ízben a férjre irányult, aki alibit bizonyítván, megszabadult az irtózatoss gyanutól, hogy a családját ő irtotta ki. Ballács József püspökladányi csendőr-örmester gyanuja Daróczy Imrere irányult. Daróczy kerégyártó-segéd, alig huszéves fiatalember, a püspökladányi olvasókör fiatal iparostagjai közül a legolvasottabb volt. Elolvasta Dosztojevsky híres regényét, Raszkolnikovot és igen sokszor beszélgetett e könyvről. Két évig dolgozott egy mesternél s különben szerény, jóra való, sőt elmélkedő természetű, szorgalmas és pedáns módon pontos volt. És ez ifju ember ellen fölmentült a gyanu, hogy meggyilkolta egy szatócs feleségét és kis leányát, feltörte a szatócsbolt pénztárát, de zavarában csak 54 krajczárt rabolt el. Ballács csendőr-örmester minden aprólékos nyomozgatás nélkül tegnap este beállított a püspökladányi olvasókörbe és stentori hangon kiáltotta:

— Csend legyen!

Az emberek ijedtükben elejtették a lapokat vagy összerezzenek. Ballács szeme pedig rámeredt Daróczy Imrere, aki óriási zavarában csaknem megmeredt. Mikor magához tért, szédelegve támogett a másik szobába. Ballács utána ment s keményen a szeme közé nézván, izgatottan, félig parancsoló hangon kérdezte:

— De minek szalad el? Bántotta valaki?!

Daróczy arcát egyszerre elborította a köny. Borzongásában majd oldólt és a szempillája fölakadt, mint az oldalbalótt nyulnak.

— Kérem, én ki akarok menni. . .

— Maga ki akar menni? Hova akar megint menni? — sivitotta a csendőr-örmester.

Daróczy Imre két percz múlva már a háttával támasztotta a falat és öt percz múlva vallott, mint a karikacsapás. Meggyilkolt két embert és rabolt. Vagyis rabolni akart. Ámde a lelkifurdalás nyomban megrohanta. Most már az egyetlen vágya: bűnhődni. Bűnhődni olyan rettenetesen, amint csak lehet. Zokogott is olyan vadul, ahogy csak a torkán, száján kifért. Az emberek azt mondták, e rettenetes sírás között távozik el, a mi állat volt benne. Ma délután három óraker erős csendőri fedezet szállította Debreczenbe, ahol az ügyészség azonnal vizsgálati fogságba helyezte.

— **Cavallotti halálának hatása.** Olaszországban a szerencsétlen Cavallotti halála erős párbajjelenes áramlatot indított meg. A képviselőházban már sokan vannak, akik a párbaj szigorú büntetését kívánják. Tegnap a kamara a Cavallotti-párbaj miatt Macola, Fusinato és Tassi képviselők kiadatása mellett nyilatkozott. Flórenzből érkező híreink szerint pedig már az ifjuság körében is nagy a felháborodás a Cavallotti-élet miatt. Sőt mi több, Gentile egy flórenzi tanár fia, aki az atyai háztól megszökött, levelet hagyott hátra, amelyben azt írja, hogy Macola-t, Cavallotti ellenfelét megfogja ölni és aztán öngyilkos lesz. Az aggódo apa azonnal jelentést tett az egyetemi quaesturánál fia eltűnéséről. Az ifju még csak husz éves és már nagy ezociálista. Az ifjuság nagy izgatottsága miatt nagy a szülők aggodalma és az egyetemi quaestura minden lehető módon igyekszik megakadályozni azt, hogy a diákság valami meggondolatlan lépésre ragadtassa magát.

— **Jámbor Pál hagyatéka.** Szabadkai levelezőnk írja: Mult évben halt meg városunkban Jámbor Pál, akinek költeményét, melyeket Hiador névvel irt alá, a régibb időkben sokat forgatták az országban. Költő volt, természetes tehát, hogy nem maradt örökség utána, legalább azt bizonyítja az a sajnálatos körülmény, hogy Jámbor Pál könyvtárát házbertartozás fejében e hónap huszadikán elárverezik. Csodálatos, hogy nem találkozott olyan kegyeletes tisztelője a költőnek, aki a könyvtárt, mely nem került volna sokba, megvette volna.

— **A tápszerek higienijája.** Liebermann Leo doktor az Országos Közegészségi Egyesület tegnap esti gyűlésében népszerű felolvasást tartott bizonyos tápszerekről, amelyeket a közönség a józan óvatosság nélkül szokott élvezni. Első sorban a nyers hus és a nyers kolbászfélék azok, amelyek határozottan veszedelmesek az egészségre. A nyers disznóhúsból ép úgy, mint a nyers marhahúsból bélférgek vannak, amelyek az emberi szervezetbe jutva többé-kevésbbé veszedelmes betegségeket okozhatnak. A közönség egy nagy része ugyan azt tartja a nyers vagy félig nyers hus könnyebben emészthető mint a sült vagy főtt hus, de ez óriási tévedés, sőt az állott hús-félékben képződő toxin igen gyakran már halálal végződő tömeges megbetegedésre adott alkalmat. Felolvasó kifejtette, hogy a tej és a tejszín nagy mértékben terjesztheti a szarvasmarhák tuberkulózisát, amiért is a tejet csak jól felforralt állapotban tanácsos inni. Az állott tejben ugynevezett tejméreg, az éretlen sajtból pedig sajtméreg keletkezik. A felolvasót, aki előadásait érdekes kísérletekkel illusztrálta, a közönség végül lelkesen megéljenezte.

— **Erdélyi krónika.** Kincses Kolozsvárról ma távirat érkezett, mely azt bizonyítja, hogy e híres-nevezetes város környékén ugyancsak elvadultak az erkölcsök. A távirat ugyanis ezeket mondja: Pusztakamarás községben a falu lakosai közt óriási verekedés volt. Sokan megsebesültek és egy embert agyonverték. Kolozsvárról a vizsgálóbíró elutazott a verekedők községébe. Felek oláh községben egy egéresi embert agyonverték és kirabolták. A rablógylósságot elfogták.

— **Holttestek a szekéren.** Missouri észak-amerikai állam **Szent-József** nevű városából olyan esetről kapunk hírt, melynek részleteiben meglató tragikum nyilvánul. Egy **John Cowden** nevű farmer Kauzusból, nemrégén kis szekéren, mely elé két tehén volt fogva, Szent-Józsefbe utazott. Mindenütt nagy részvéttel tekintettek az öreg ember szánalmas külsejére, de azt nem hitte senki, hogy a bánatos arcú magános utas döcögő szekérére, a durva, szakadozott vászonfödél alatt három holttestet cipel magával és pedig feleségének és két gyermekének a holttestét. Ezekkel a néma utitársakkal akarta az öreg megteenni a hosszú utat szülőhelyéig, Winifidig, ahonnan tíz év előtt vándorolt ki feleségével, mert azt hitte, másutt inkább boldogul. Reményében megszaladt, mert bármilyen szorgalmasan dolgozott is, nem tudtak zöldre vergődni. A múlt év őszén tűz pusztította el kis vagyonjukat és egymásután meghaltak 6 és 8 éves gyermekeik. Ezek a csapások minden bátorságukat elvették és elhatározták, hogy hazájukba visszatérnek és elől próbálják meg, nem tudnának-e mégis boldogulni ebben az életben. De mert az anya nem akart megválni halott kedveseitől, ezért koporsóba tették a kis holttesteket és két hónap előtt ezekkel együtt utra keltek. Utközben a sok szenvedés beteggé tette az asszonyt és huszonnégy óra múlva meghalt. Most már három halottal utazott tovább a szerencsétlen ember, de mert attól félt, hogy utközben megakadályozzák őt utja folytatásában, elkerülte a nagyobb helységeket és csak a legnyomorúságosabb falvakba tért be, ahol mindig megkapta a legszükségesebbeket anélkül, hogy bárki is kérdezte volna, mit visz a kocsiján. A holttesteket a tél hidege annyira konzerválta, hogy úgy látszott, mintha nem is halottak, hanem csak alvó emberek feküdnének a koporsóban. A szerencsétlen ember néma utitársaival végre is hazatért és ott eltemette szeretteit.

— **A bécsi betörés.** Néhány nappal ezelőtt, amint megirtuk, Bécsben nagy ékszerlopás történt. Még a bécsi rendőrség se tudta, ki lehetett a tolvaj, a budapesti rendőrség pedig már kézre is kerítette. **Issing** Ferencnek hívják a dob-utcza 71. szám alatt lakott. Az ékszeres nagy részét is megtalálták a lakásán; ami hiányzott, annak hollétéről zálogcédukat adtak felvilágosítást.

— **A pécsi bakák betegsége.** Pécs város lakosai prüszkölnek. A muzsika nátha kinez mindenkit; **Hettyey** Sámuel püspöktől kezdve nem és rangkülönbség nélkül influenzás mindenki, akiknek csak orra van. Szerencsére nem valami veszélyes a betegség. Legutóbb a honvédek között ütött ki a nyavalya. Ma reggel azután egy csapat honvéd állított be **Szilágyi** István ezredorvoshoz. A legszálasabb és legértelmesebbnek látszó közember oda állt a csodálkozó ezredorvos elé s így szólt:

— Jelenem alásan, ezredorvos ur, mi mindnyáján maródik vagyunk.

— **Mi a bajotok?** szólt csodálkozva az ezredorvos.

— Hát kérem alásan, kinez hennünket az **intelligencia**.

— **Meggyilkolta a nagyapját.** Nagy izgalomban tartja — írja levelezőnk — nemcsak Vadna helységet, hanem az egész környéket az a vérlázító gyilkosság, amelylyel **Szabon József** vagyonos gazdát tulajdon unokája meggyilkolta. Az öreg Szabon valami okból fiát kitudta az örökségből olyformán, hogy házat, földjét, szőlőjét vejenek, **Kiss Márton** Miklósnak pro forma eladta, aztán rákebelezte erre és feleségével együtt hozzá ment lakni abban a hiszemben, hogy jó gondozás mellett ott nyugodtan tölthetik el majd öreg napjaikat. A fiu szive tele is volt keserőséggel emiatt apja iránt. A héten az öreg a szőlőbe ment, a fákat nyesegetni. Öreg este volt már és még nem tért vissza. A nyugtalanító család keresésére indult és meg is találta az öreget vértócsában feküdvé, nyakán két vágással, halva. A halott mellett egy biczka meg egy fejsze feküdt. Eleinte azt hitte, hogy maga ölte meg magát, mert tudták, hogy a megbánás és lelkiismeret-furdalás kinez a fia iránt elkövetett igazságtalanság miatt, annál is inkább, mivel vejenél

rozsz bánásmódban részesült. De az orvosok azt konstataáltak, hogy gyilkosság történt. Ekkor a gyanu a fia ellen fordult. A vizsgálat csakugyan ebben az irányban is indult meg. Ennek nyomán azonban az ügy váratlanul meglepő fordulatot vett; amidőn a csendőrök az unoka gyanus viselkedését észrevették, ezt kezdték el vallatni. Az unoka nemsokára be is vallotta, hogy ő gyilkolta meg öreg nagyapját. Utána sompolygott, élesre fent késsel és fejszével fölfegyverkezve. A szőlőbe érve, azt mondta unokája, hogy segítségére akar lenni. Mikor az öreg egy hosszú ág után nyult, hogy levágja, akkor a fiu a késsel két mély vágást ejtett a nyakán. Az öreg a földre rogyott és pár pillanat múlva kiadta lelkét. A gonosz fiu elsietett a gyilkos tett színhelyéről, egy közellévő patakban megmosakodott, azután hazasietett. A gaz suhanczatot a csendőrök a sajtó-szentpéteri járásbíróhoz börtönébe kísérték.

— **A szegénység drámája.** Debreczenben borzalmas jelenet történt ma délelőtt, mint ottani levelezőnk táviratozza, egy főtéri üzletben. **Schwarcz Albert** hajduszoboszlói tönkrement kereskedő bement **Kovács Gyula** főtéren levő vaskereskedésébe és ott revolvert választott ki, melyet előbb megtöltetett. A revolverért nem fizetett, hanem azt mondta, hogy mutassanak neki kaptát. A segéd az üzlet hátulsi raktárába vezette **Schwarczot**, ki, míg a segéd lehajolt és válogatta a kapákat, a revolvert a szájába nyomta, mire eldördült a lövés és ő holtan terült el a földön. A piacz népe összeszűdött. A lövött embert pedig beszállították a kórházba. **Schwarcz** a feleségének levelet hagyott hátra, amelyben így ír:

Lótottam-futottam én eleget, de hasztalan, nincs, nincs semmi, el kell pusztulnom, mert én meg nem bírom tovább. A két gyermeket oltalmazd. Isten áldjon meg! **Albert**.

— **A szocializmus ellen.** Lőcséről táviratozzák: **Szepes vármegye** mai rendes tavaszi közgyűlésén gróf **Csáky Zenó** főispán bejelentette, hogy a megyében szocialisztikus mozgalmak nem voltak. A közgyűlés elhatározta, hogy Gömör- és Hevesmegyék átiratait a szocializmus megfélekezése tárgyában, támogatja, ellenben Hajdúmegyének feliratát a sajtótörvény megváltoztatása iránt csak tudomásul veszi, mert nem helyeselheti a sajtó esetleges korlátozását.

— **Csalás régi pénzekkel.** Párisi levelezőnk írja: **A Faubourg Montmartre** kereskedői utóbbi időben sűrűn emeltek panaszokat ismeretlen szélhámosok ellen, akik a forgalomból már kivont pénzdarabokkal fizettek. A kereskedők valahányszor este összeszámlálták a napi bevételt, a pénztárban fölös számmal találtak ilyen pénzt és panaszukra a rendőrség vizsgálatot indított, mely egy nagy szélhámoszövetkezet felfedezésére vezetett. Ez a szövetkezet régi, a forgalomból kivont 5 frankosokkal s különösen olyanokkal, amelyeket **I. Ferdinand**, mindkét Szicília királya, veretett, kereskedtek. Ezeket nagy mennyiségben összevásárolták s azután a banda tagjai a következő módon adtak tul rajtuk: Bementek a boltba, valami nagyon olcsó portékát vásároltak és százfankossal fizettek. Amikor a visszajáró pénzt megkapták, az eléjük leszámolt jó ötfrankosok egyikét ügyesen kicserélték a kevesebb értékű szicíliai pénzzel, mely mindig a zsebukben volt és azután a pénzt visszaadták a kereskedőnek megjegyezvén, hogy az a pénz már nincs forgalomban. A kereskedő akkor természetesen egy másik, jó pénzdarabot adott nekik s míg erősen meglepetődzött tévedéseért, a szélhámosok nagyvigan eltávoztak, hogy új áldozatot keressenek. Ezt a mesterséget már több hónapon át folytatták és az így elért nyereség naponta több száz frankot tett ki, mert a banda tagjai egyszerre Párisban, Lyonban, Bordeauxban, Marseilleben, Lilleben és még több nagy városban dolgoztak. A banda székhelyén, ahol állandóan két főnök volt, pontosan könyvet vezettek az üzleteredményről és mindenki működésének megfelelő jutalékat kapott. A banda több tagját, a két főnökkel, **Octave Hendrich**-el és **Pierre Barbe**-u-val együtt elfogták, míg a még hiányzókat ellen már elfogatási

parancsokat adtak ki. A szövetkezet lefoglalt könyvet azt bizonyítja, hogy a szélhámosok rövid néhány hónap alatt 60.000 frank haszonra tettek szert.

— **Sar Peladan tervel.** Egy párisi lap munkatársa a Párisból Marseillebe menő gyorsvonaton találkozott **Sar Peladannal**, a hőbortos francia íróval, akinek különös dolgairól egy ízben már megemlékeztünk. A hírlapíró nagy csodálkozására **Sar** rendes polgári ruhába volt öltözve jövedőmondó kosztümje helyett. Egy utikönyvben lapozott és nagy élvezettel bocsátott vékony füstkarikákat cigarettijéből. A különös ember fölhasználta az alkalmat, hogy ujságíróval akadt össze és elmondott neki egyet-mást jövőbeli terveiről. Szegény **Sar** szive nagyon szomorú, mert rokonai és barátai majdnem mind meghaltak és ő, ki annyira a társaság embere, most magányosságra van kárhóztatva. Elmondta még, hogy ezután testestül-lelkestül az egyháznak szenteli életét. Most jött épen Romániából, ahol kikérelte a nép hangulatát, hogy megtudja, fölveheti-e a harcot a katolicizmus érdekében az orthodox egyház ellenében? A tapasztalatok olyan kedvezőek, hogy már készülődik is Rómába, ahol **Rampolla** bíbornokkal akar haditervet kidolgozni. Ha Romániában sikerül a terve, akkor Görögországba, Palesztinába és Egyiptomba is elmegy hódítani. Ezekről az utazásokról négy könyvet fog írni, még pedig „*La terre d'Orphée*”, „*La terre des Sphinx*”, „*La terre d'Islam*” és „*La terre du Saint-Sépulcre*” címme Palesztinában, egy reméli, találkoznia fog a német császárral, akivel bizonyára jól fog eltölteni egy-két hetet. Különösen annak örül, hogy Egyiptomban a régi királyirokban és kriptákhban alhatik majd éjszakánként. A hírlapírónak arra a kérdésére, hogy nem fog-e félni éjjel ezeken az elhagyatott helyeken a rablók-tól, azt felelte:

— Dehogy félek! Mindig magammal viszek egy fehér lepedőt. S ha neszt veszem valaminek, rögtön magamra borítom. Nincs olyan bandita, aki meg ne ijedne a kísértettől!

— **Csodaszülött.** Egy 17 éves hajadon tegnap **Zsolnán** kétféjű magzatot szült s ami még csodálatosabb, az újszülött oly életerősnek látszik, hogy az orvosok véleménye szerint, valószínűleg életben is fog maradni. Az egész város valóságos bucsujárást jár a megbámulására.

— **Dobra ütött ritka könyvek.** A nemrég meghalt gróf **Piu** hátrahagyott szép könyvtárát a napokban árverezték el Párisban, a rue de Drouotnál egy szállójában. A ritkább könyvekért becsületos árt adtak, ami azt bizonyítja, hogy mégis csak adnak pénzt a könyvekért, csak türelemmel kell várni néhány száz esztendeig, míg ritkaság lesz belőlük. **Szent János** apostol Apokalypsisének egy példányáért, amelynek tábláján **XIII. Lajos** francia király és felesége **Ausztriai Anna** kézírása van, haterzer frankot adtak. A **Longpierre-féle Telemachos**-kiadásért kilenczezer frankot, **Szent-Antal** leveleinek egy kiadásáért hétezernegyven frankot, **Pascal** **Provinciales** című munkájának egy 1700-ból való kiadásáért tizezernegyszáz frankot, **Baudouin** „*Homélie du bréviaire*”-jeért tizenhatszázötvenfrankot s végül egy, **II. Henrik** királynak dedikált latin könyvért huszonegyezer frankot adott egy nagy könyvbarát francia.

— **Elhárított vasúti szerencsétlenség.** Fiumei tudósítónk táviratozza, hogy a déli vasútnak **Fiumé** ből **Bécs** be induló gyorsvonata majdnem szerencsétlenségnek esett áldozatul. **Szent-Péterből** ugyanis egy tehervonat rohant **Fiume** felé. A vonat vezetője **Mattuglie-Abbazia** állomáson azt az utasítást kapta, hogy térjen át a mellékvágányra és álljon meg, míg a bécsi gyorsvonat elhaladt. A mozdonyvezető minden erejét megfeszítette, hogy a rendelkezést végrehajthassa, de a nagyon lejtős pályán nem tudott megbirkózni a túlságosan sok gözzel és vonata visszatarthatatlanul rohant Fiume felé. A mattugliei állomásfőnök teleg-ráfált a fiumei állomásra, hogy tegyenek valamit a veszedelem megállítására. A gyorsvonat azonban utban volt már és a vezetőjét nem lehetett érteni-

teni. Kiszámíthatatlan nagy katasztrófa történik, ha a tehervonat vezetőjének a laposabbá vált pályán az utolsó pillanatban nem sikerült volna vonatát megállítani s ezzel elejét venni a nagy veszedelemnek.

— A rövid szoknya. A kerepesi-úti Olympiamulatóban nyolcz hastánczos francia kisasszony legnapelőtt szüknek találta a mulatónak pezsgőt, pénzt és csókot jelentő deszkáit, és hihetetlenül rövid szoknyában leszállott a magaslatról a mélybe, a szépért, jóért lelkesedő férfiaktól megszállott fotelek, kanapék körébe. M o c z k o v c s á k Gyula rendőrtisztviselő ezért felelősségre vonta őket:

— Tisztelt hölgyeim, szabályzatunk értelmében felkérem önöket, méltóztassanak nyilatkozni, milyen nézetben vannak a hosszú szoknya felől?

— Uram, minékünk nincs nézetünk és mindent megteszünk, amit kíván, csak nem nyilatkozunk.

— Helyes, tehát fel, hölgyeim, az öltözőkbe, ha tetszik rendőri fedezet alatt s vegyenek két araszszal hosszabb szoknyát magukra. Először, mert a szabályzat úgy parancsolja, másodsor, mert az kevésbé szellős s bizonyosabb, hogy nem kapnak náthát.

— Ki az a szabályzat, mi az a szabályzat. Az az ur elfelejtett bemutatkozni. Az egészségünkre pedig vigyázunk magunk.

— A szabályzat én vagyok — felelt M o c z k o v c s á k, a fiatal rendőrtiszt, a közrend és a közegészség öre egy személyben. S ha nem engednek, viszem valamennyiöket.

A nyolcz hastánczos kisasszony a szemébe nevetett:

— Mi engedünk az erőszaknak!

És elindultak mind a nyolczan, úgy, a hogy voltak a VIII. kerületi kapitánysághoz, ahonnan igazolás-után elbocsátották őket. Mikor visszatértek a mulatóba, jobb kedvük volt, mint azelőtt. A rendőrség azonban nem hagyja annyiban a dolgot és vizsgálatot indított, nem történne-e egyéb szabályellenes dolgok is a nevezetes mulatóban.

— Nyul helyett — macska. E g r i levelezőnk írja: S. G. szenvedélyes vadász, de — sohasem lő, ha vadászni megy. Hogy azonban tekintélyét megőrizze — a piaczon keresztül megy haza s utközben 1—2 nyulat vesz. E napokban ismét „nagy vadászatra” indult s vacsorára meghívta barátait a vendéglőbe — nyulhusra. De mint rendesen, most sem hozott haza — nyulat, sőt a piaczon sem lehetett kapni. Mit tegyen? — Szavát be kell váltania. Nem sokat gondolkozott: megölték a macskát, lenyuzták, a farkából egy darabot levágtak s elküldték a vendéglőbe, hogy ezt a „nyulat” jól készítsék el, mert az ur néhány barátjával ott fog ma este vacsorázni. Náci czigány is neszét vette a dolognak s jó korán beállított bandájával. S. G. is megérkezett, de a jó barátok (kik a macskahusról értesültek), nem jöttek el. Odaadták hát a pompás nyulvacsorát a cigányoknak, kik nagy hálálkodás közt, jóízűen elfogyasztották. Nemsokára kitudódott az egész dolog. A cigányok persze nyomban nagy betegek lettek és beisperelezték a — vadászt. A vendéglős is beperelte a vadászt, mert, hogy a dolog kitudódott és senki sem akar nála étkezni.

— Kirabolt postahivatal. Ma éjjel ismeretlen tettesek kirabolták a n é m e t - ó v á r i postahivatalt. Több mint 700 forintot vittek el magukkal. A hivatal helyiségébe egy azzal szomszédos raktáron keresztül jutottak, melybe valószínűleg már korábban belopódtak s ott várták be az éjszakát.

— Ismeretlen öngyilkos. Egy intelligens külső, 19—20 éves fiatal ember ma reggel a pozsonyi császárt-uton agyonlőtte magát. Az illetőt Pozsonyban senki sem ismeri; a zsebében talált nővjegyekből következtetve, valószínűleg A u f r i c h t Ottó a neve. Tették oka szintén ismeretlen.

— A lugosi bérnyilkosság. L u g o s i levelezőnk jelenti: E r d m a n n János meggyilkolt földbérlo ügyében, kit saját fiatal felesége 150 forint vérdíjért tétetett el láb alól, a vizsgálat hajmeresztő eseményeket derített ki. A gyilkosságra felbérelt ko-

csis, miután előlegképen 100 forintot megkapott, élesre fent szekerczével rárohant a pamlagon délutáni álmát alvó gazdájára, kinek koponyáját egyetlen borzasztó vágással ketté hasította, majd még több súlyos sebet ejtett a földre zuhant élettelen testen. Az áldozatnak 19 esztendő, szép fiatal felesége hideg vérrrel végignézte a mézszálást és segédkezett a kocsinak, kit B a c h Józsefnek hívnak, a tetemet elrejtetni. Éjjel azután kocsin kivitték a halottat a Temes partjára, ahol az arramenők ráakadtak. A csendőrséget a véres kocsi és egy véres ponyva vezették nyomra, de az asszony csak akkor vallott, mikor a kocsis töredelmes bevallását elébe tartották. Azt mondja, hogy férjének bántalmazásai vitték rá a gyilkosságra.

— Az országos képzőművészeti társulat márczius 27-ikén délelőtt 11 órakor tartja évi közgyűlését a városligeti új műcsarnokban.

— Megszökött a börtönből. Z e n t á r ó l írják lapunknak: Az egész vármegyében rettegett betörőt fogott el a napokban a zentai csendőrség. Neve S z ü c s K a s z á s István, aki a télen keresztül különböző helységekből huszonöt földesgazdának vezette ki a legszebb lovait az istállóból és ezenkívül számtalan tolvajlást és betörést követett el. Szücsöt hűsre tették a helybeli járásbírósg börtönébe, ámde nem igen izlett neki a rabkoszt s többször megkísérelte a szökést, ami azonban nem sikerült. Végre kieszelte Szücs, hogy ha a börtön kályháját lebontja, a kéményen keresztül a szabadba juthat. Ezt meg is tette, kerített valahonnan egy vasdarabot, amellyel a kályhát lebontotta és a kémény ajtaját feltörve, bucsut mondott a börtön falainak. A tolvajér azonban nem hagyta nyugodni és csakhamar újból hozzálátott a lókötéshez; de ismét elcsipette a csendőrség és ma bekísérte a szabdkai kir. törvényszék börtönébe.

— Az Olympia mulató rendkívüli meglepetésben részesítette közönségét, ugyanis öt fenomenális szép-szerű tánczosnót szerződtetett Párisból, kik eredeti keleti táncmutatóványaikkal nagy sikert arattak.

— Merza és Pongor elsőrangú női divatúru üzletében (IV., Kristóf tér 2.) a legdivatosabb kelmék nagy választékban állandóan raktáron tartatnak.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* 1848. Hadak útja. A Népszínházban V e r ő György látványos színműve oly rendkívüli érdeklődést keltett a közönség körében, hogy a második és harmadik előadásra már az előző napokon minden jegy elkelt. A lapokban közzétett heti műsor összes előadásaira, mint rendesen, most is hétfőtől kezdve lehet jegyet váltani a népszínház-utca felőli pénztárnál.

* Ujházi és a Nemzeti színház. Egy lap-társunk ma azt írta, hogy U j h á z i Ede, a Nemzeti színház kitűnő tagja, azok miatt a kontroverziák miatt, amelyekről a napokban szó volt, megváltik e „műintézetét” és hogy hétfőn már alá is írta azt a szerződést, amely őt április elsejétől kezdve a N é p s z i n h á z h o z fűzi. Ez a hír nem felel meg a valóságnak. Igaz csak az, hogy P o r z s o l t Kálmán tárgyalt Ujházival, hogy L a n g m a n n Fülöp Bartel T u r a s e r című drámájában, amelyet a Népszínházban elő fognak adni, játsza el a czim-szerepet. Párisban már régóta divatos az, hogy a színházak egy-egy darabhoz kölcsön kérik egymás művészeit. Hogy Ujházy állandóan a Népszínházhoz szerződne, nem lehet komoly dolog: nem azért, mert szerződése egyelőre még több évre a nemzeti színházhoz köti (a kontraktust végre is békésen vagy egyoldalúan föl lehet bontani), hanem azért, mert a Népszínháznak olyan a hivatásszerű repertoireja, hogy egy Ujházihoz hasonló kaliberű jellemzészt nem tud sem kellően megízetni, sem kellően foglalkoztatni.

* Lind Marcella dalestélye. A kitűnő művésznő vasárnap önálló hangversenyt rendez Szegeden. Kisérletében leutazik T a r n a y Alajos, aki néhány saját szerzeményű dalát fogja zongorán játszani. L i n d Marcella hangversenyműsorát öt nemzet leggyönyörűbb dalaiból állította össze. Amerikai, angol, akót és francia dalokon kívül Szege-

den fog először magyarul énekelni. K á l d y Gyula „Csalogány dal”-át tanulta be, hogy újabb amerikai körútján állandóan műsorán tartsa a szép magyar dalt. A szegedi közönség nagy érdeklődéssel tekint e ritka érdekességű hangverseny elé.

* Két jótékony előadás. A V i g s z i n h á z b a n szombaton, 19-ikén, a szegény gyermekkertegylet javára tudvalevőleg a T r i l b y kerül színre. A második felvonásbeli hangverseny végleges műsora a következő: 1. W e b e r K. M. Ária az „Eurianthe” című operából, éneklő S z i l á g y i Arabella, zongorán kíséri K u n László, a Vigszinház karmestere. 2. V e r ő György: Czinka Panna dala az „1000 év”-ből, éneklő és hegedűn kíséri R é v i Aurélie. 3. K u n László: a) „Lehullott az észiróza”, b) „Soh sem nyit”, magyar dalok, éneklő S z i l á g y i Arabella. — E hónap 24-ikén a VIII. kerületi általános közjótékonyági egylet javára rendeznek előadást. Ezen az estén M a k a i és S z é c s i „Kaland”-ján kívül egy egyfelvonásos apróság is színre kerül: C a d i l l a c k á r o m k o d á s a i czimen. A kis darabban L á n c z y Ilka és G á l játsza a főszerepet.

* Egy magyar művész kitüntetése. L á s z l ó Fülöp festőművész hazánkia, akinek a berlini művészeti kiállításon aratott nagy sikeréről megemlékeztünk, Mainzban most fejezte be a weimari uralkodó nagyherceg arcképét. Az uralkodó herceg a művésznek házirandje első osztályu lovagkeresztjét adományozta.

* Tavasz kiállítás. A tavaszi nemzetközi kiállítás április 15-ikén nyílik meg a városligeti új műcsarnokban. A külön meghívott idegen művészek közül eddig a következők küldték be bejelentéseiket: Frenzel Oszkár, Benllisz y Gil José, Hoch Ferencz, Du Bois Pál, Moreno Carbonero José, Abry Leon, Thaulov Fritz, Terris John, Fabrés Antonis, Conring Agost, Meyer Kunz, Schildt Márton, Volkman Háns, Van der Waay Nicolaas, van Leenysutten Ferencz, Wentworth Roberts Erzsébet, Lord Weeks Edwin, Landenberger Christian, Lempoels Jef, Kampmann Gusztáv, Liesegang H., Weblus Martin, Verstraete Tivadár, Müller Péter Pál, Kampf Artur, Stenersen Gudmund, Meyerheim Pál, Bürgel Hugo, König Hugo, Jansen Willeband, Hendrik Richir Hermann, Vincotte Thomas, Vanderstappen Charles, Uhde Fritz és Koldewey B. M. Kivülök biztosan kilátásba helyezték a tárlaton való részvételüket: Firie Walter, Dettman Lajos, Zügel Henrik és Alma Tadema. Eddig 35 külföldi művész 67 művet jelentett be. — A V e r e s c s a g i n - k i á l l i t á s már csak 20-ikáig lesz látható; innen Z á g r á b b a viszik.

FŐVÁROS.

(Kamer Mayer Károly emlékezete.) A tanács ma délelőtt tárgyalta K a m e r m a y e r Károlynak, a múlt évben elhunyt polgármester emlékének megőrkítését. Valamelyik utcát Kamer Mayerről neveznek majd el s ezenfelül az elhunyt arcképét is megfestetik a tanácssterem diszítésére. Egy dolgról hallgat a krónika s a mai tanácsülés se zavarta meg a mélységes csendet: ez pedig annak a n a g y o b b alapítványának az ünnepe, amelynek lételet a közgyűlés még a haláleset alkalmával elhatározta.

(Esz után köpönyeg.) A kerületi előjárók előterjesztést tesznek a tanácsnak avégett, hogy a főváros a kisebb közelesi munkákat eszentul házilag végeztesse, ami sokkal olcsóbb, mint a vállalkozókkal való dolgoztatás. Helyes, csak hogy az idej munka már mind vállalkozók kezében van.

(Az önkéntes tűzoltók gyűlése.) A budapesti önkéntes tűzoltó-testület márczius 27-én, vasárnap tartja meg rendes évi közgyűlését, amelyen újalakítják az egész parancsnokságot. Hír szerint, a parancsnokságban fontos változások lesznek.

(Az ó-budai temető.) A kórházi bizottság ma délután az ó-budai temető kibővítésére szükséges telkek megszerzéséről tanácskozott. A szűk körű bizottság még egy szűkebb körű albizottságot küldött ki a telekvásárlás tárgyában.

VIDÉK.

* (Tanárgyűlés.) A pozsonyi „Tanári kör” tegnap Jónás és János akadémiai igazgató elnöklése alatt ülést tartott, melyen Zala Miksa, felsőbb leányiskolai tanár Dühring Jenőnek, a nagy filozófnak és nemzetgazdának etikai világnézetéről értekezett. Utána Hegedűs István, főgimnáziumi tanár indítványára a gyűlés hosszabb eszmecsere után elhatározta, hogy egy Pozsonyban felállítandó leánygimnázium érdekében nagyobb szabású társadalmi akciót indít.

* (Zsolna város szennyese.) Ezzel a címmel nem régen közöltük, hogy Zsolnán a múlt évben, a város adminisztrációja közül tapasztalt szabálytalanságok miatt fegyelmi vizsgálatot indítottak a város négy tisztviselője ellen s hogy a vizsgálat során kiderült, hogy a község vagyonából 18,491 forint 2 krajczárt elkezeltek. Trencsén vármegye alispánja ma arról értesít bennünket, hogy a közgazgatási bizottság márczius 14-én tartott ülésén a bemutatott iratokból arról győződött meg, hogy a Zsolna nagyközség előjárói ellen indított fegyelmi ügyben sem az alispán, sem más közeg mulasztást el nem követett. A bizottság ennél fogva tudomásul vette az alispán jelentését és az iratokat további törvényszerű eljárás végett visszaadta neki.

* (Egyházkerületi közgyűlés.) A dunántúli evangélikus református egyházkerület — mint Pápról táviratozzák — ma tartotta tavaszi közgyűlését Tisz a Kálmán főgondnok és Antal Gábor püspök elnöklése alatt. A gyűlés délelőtt 9 órakor Antal Gábor püspök imájával kezdődött s az alakulás után Molnár Béla kerületi világi főjegyző és dr. Segesdy Ferencz aljegyző tették le a hivatalos esküt, majd a megüresedett állások betöltése következett, amikor is konventi rendes taggá Molnár Bélát, kerületi világi számvérvővé, Galamb József ügyvédet, a főiskolai igazgatótanácsba taggá dr. Antal Géza tanárt választották meg. A misszió-bizottság elnöke Körmeny Sándor egyházkerületi főjegyző lett. A gyűlés legérdekesebb pontjai a lelkészi fizetések javítására vonatkozó törvényjavaslat ellen való állásfoglalás és az építkezések voltak. Az előbbi Molnár Béla előadó javaslata szerint oly értelemben történt meg, hogy az egyházkerület nem tesz ugyan semmi felterjesztést a konventre, de nem tekint a törvényjavaslatot az 1848. XX. törvény cikk megvalósításának egyes pontoknak megváltoztatását kívánatosnak tartja. Az építkezés ügyét hosszabb eszmecsere után olyképp oldották meg, hogy az új főgimnáziumi épület szárnyát meghosszabbítják s a könyvtárt és a szükséges tantermekeket az új épületben helyezik el, míg a főiskolai konviktus (közartás) egészen külön épületet nyer. A zárszámadásokat a gazdasági tanács és az egyházkerületi számvérvőség jelentése alapján elfogadták, Holnap bírósági ügyeket tárgyalnak.

* (30 éves tűzoltó-egyesület.) A pozsonyi önkéntes tűzoltó-egyesület Sprinzi M. elnöklése alatt tartott mai közgyűlésén ülte meg fennállásának 30-adik esztendőjét. Az egyesület, melynek jelenleg 717 pártoló s 165 működő tagja és 34,000 forintnyi vagyona van, főparancsnoknak Sendlein Jánost helyettes főparancsnoknak pedig Poór Rezsőt választotta.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— Majláth püspök adlátusa. Matkovich Lajos, magát újságírónak mondó férfit neveztek így az erdélyi katolikus statusgyűlés idejében. Matkovich egy nem épen a nagy nyilvánosságának szánt antiszabadkóműves folyóiratot szerkesztett. Ebben háromszor egymásután azt írta Györffy Gyula országgyűlési képviselőről, az erdélyi katolikus status elnökéről, hogy hazudott, mikor a statusgyűlésben gróf Majláth Gusztáv püspök kérdésére azt mondotta, hogy nem szabadkóműves. — Györffy Gyula rágalmazás és becsületsértés miatt panaszt emelt a budapesti sajtóbíró előtt s ma volt az esküdtszéki tárgyalás. Matkovich a

Corvin páholy hivatalos közlönyének két füzetét vette elő, amelyek szerint, a tagok között volt egy Györffy Gyula nevezetű is, aki azonban kilépett a páholyból. Bóssányi Iván a páholy főmestere kijelenti, hogy ez más Györffy Gyula volt, aki 1871-ben vétette föl magát s 1886-ban kilépett. Ő 1881 óta tagja a Corvin-páholyoknak, azóta Györffy Gyula országgyűlési képviselővel a páholyban soha sem találkozott. A vádlott védője az ő fele részéről csak a jöhíszeműséget vitatta, de az esküdtszék Matkovich Lajost hét szóval öt ellen rágalmazásban vétkesnek találta és a sajtóbírósa nyolcz napi fogházra, 20 forint pénz büntetésre ítélte.

— Elítelt képviselő. Sierban Miklós országos képviselő a múlt évben Jankovich Bélát, Fogaras város főbíráját, amint ez többdemagával egy sörházban ült, hátulról valami kemény tárggyal úgy arczul ütötte, hogy kiserkedt a vér. A dolgot lovagias uton folytatódott és bűnvádi eljárás lett a vége. Az ügyben a brassói királyi törvényszék — mint levelezőnk jelenti — tegnap tartotta meg a végtárgyalást, melynek eredménye az lett, hogy dr. Sierban Miklós párbajvétség, súlyos testi sértés és közrend elleni kihágás miatt öszbüntetésül nyolcz napi fogházra és 30 forint pénz büntetésre ítélték. Az ítélet ellen vádlott a büntetés enyhítése, a királyi ügyész pedig annak szigorítása végett felebbezést jelentett be.

— Miklós Gyula panasza. Miklós Gyula, volt borsodmegyei főispán Szaffka Pál miskolci körjegyző ellen hamis vád miatt tett följelentést a törvényszéknél. Szaffka ugyanis a büntetendő cselekmények egész sorozatával vádolta Miklós Gyulát, e panaszok tárgyában azonban megszüntették az eljárást. Amint a beszüntető végzés jogerőre emelkedett, Miklós Gyula feljelentette Szaffkát hamis vádaskodás miatt. Az ügyészség azonban Miklós panaszában sem látott büntetendő cselekményt s azt indítványozta a törvényszéknek, hogy a hamis vád tárgyában beadott panaszt, mint bűnvádi eljárássra alkalmatlant, tegyefélre.

— Felmentett gyilkos asszony. Nagy törvényszéki szenczácziója van — mint levelezőnk jelenti — Temesvárnak. Felmentettek egy menyecskét, aki szinte vadállatias kegyetlenséggel mészárolta le saját férjét. Lupuleszku Petru, beregszói gazdag földműves folytonosan ütegelte és bántotta szép fiatal feleségét, aki végre megunván a férj kínzásait, januárban otthagya és szüleihez költözött. Másodnapra Petru, kissé hepálinkázva, felkereste az asszonyt, aki épen egyedül volt otthon. Kérlelni kezdte, majd fenyegetésre fogta a dolgot és végül élesre fent kést rántott elő s rárohant a feleségére.

— Vagy visszajössz — kiáltá — vagy meghalsz!

Az asszony hátrálni kezdett s ekkor az egyik sarokban éles fejszét pillantott meg. Ezt felkapta s az ember felé sujtott, aki, fején találva, rögtön összeesett. A gyenge asszonyt a vér szinte örültette. Kiragadta a kést férje kezéből s az élettelen testet leirhatatlan kegyetlenséggel megcsonkítva, össze-vissza szurkálta, amíg végkép kimerülve abba nem hagyta véres művét. A törvényszék ma tárgyalta ezt az ügyet. Az asszony nem tagadja a gyilkosságot, de a részletekre nézve nem tud mondani semmit mert — ugymond — nem emlékszik semmire s a tettet önkívületben követte el. Dr. Szigeti törvényszéki orvos megerősíti, hogy a gyenge idegzetű asszonyt a félelem és zavarodás beszámíthatatlanná tették volt s ily állapotban követte el a szörnyű vérengzést. Dr. Csars alügyész gyilkosság miatt kérte a vádlott asszony elítélését, mire a törvényszék visszavonult. Joánovics táblai bíró, a tanács elnöke, fél óra múlva kihirdette az ítéletet, mely szerint a törvényszék az asszonyt felmenti, mert félelmét és önvédelmét fontolva, a gyilkosságot nem számíthatja be neki.

— A strike. Berl Dávid szén-nagykereskedő munkásai a múlt év november havában bérfölemelést kértek. Berl nem akarta teljesíteni a munkások

követelését, mire azok kimondták a strike-ot. Meg is kezdték egyformán, hogy a Podmaniczky- és Bajza-utcák sarkán megtámadták azokat a nap-szamosokat, akiket Berl a strike-olók helyett munkába fogadott. Olyan csete-patét rendeztek, hogy csak a rendőrség szabadithatta ki a megtámadott napszamosokat kezoik közül. Magánosok elleni erőszak miatt törvény elé állították őket s a bíróság dr. Fekete Gyula elnöklése alatt ma ült törvényt felettük. Roder Izidort, a főkolompóst 3 napi, Buter Ferenczet, Bitter Józsefet, Zimon Andrást, Szladek Istvánt, Barna Istvánt, Krupacs Józsefet, Lukács Gábort, Hajabai Boldizsárt, Sztréda Imrét, Skoda Lajost, Udvardy Mihályt, Dusi Andrást és Bordács Ferenczet egy-egy napi fogházra ítélték.

— Védjegybitorlás. Az Országos mintapince jogi képviselője nem régebben fenytő följelentést adott be a budapesti büntető járásbíróshoz, Wechsler Henrik és Károlyi Samu borkereskedők ellen, előadva, hogy ezek a mintapince védjegyéhez hasonló és azzal azonos védjegyeket készítettek és használnak. A járásbírósa Károlyi Samura nézve igazoltnak látta a panaszt s 100 frt pénz büntetésre ítélte, Wechsler ellenében fölmentette. A panaszos fölbebbezése folytán a királyi tábla elé került az ügy, amely, Tolnay Antal táblabíró előadása alapján, ma megváltoztatta az első forum ítéletét. Wechslerre vonatkozó részét az ítéletnek helybenhagyta és Károlyi Samut is fölmentette.

— A monori hitvesgyilkosság. E napokban ismertettük Berkes József monori iparos gyilkossági bűnperét. Berkes tudvalevőleg meggyilkolta a feleségét, hogy zavartalanul folytathassa viszonyát Goldberger Emma nevű szeretőjével. Ez utóbbit, mint bűnsegédet helyezték vád alá. Mára tüzték ki ebben az ügyben a végtárgyalást, mint-hogy azonban Goldberger Emma időközben megbetegedett, a végtárgyalást elhalasztották.

— „Radikális politikat!” A királyi főügyészség e napokban sajtóperit indított Kornai István ellen, aki a Népvészében „Radikális politikat!” címmel izgató cikket írt.

— A budapesti ügyvédi kamara rendes évi közgyűlését dr. Györy Elek kamarai elnök elnöklésével márczius hó 27-én délelőtt 10 órakor saját helyiségében (Szemere-utca 10. szám) tartja meg. A hivatalos jelentéseken kívül érdekes tárgyai lesznek a közgyűlésnek: Dr. Kenedi Géának az összehírdetlenségére és dr. Admetó Géának az ügyvédi kérdés tekintetében tett indítványa, a melyekre vonatkozólag a választmány tesz majd javaslatot.

SPORT.

— Sportegyesületek az egyetemen. A műtgyetem foot ball-csapatját a február 6-iki fényes eredményü mérkőzés arra buzdította, hogy egy nagyméretű sportegyesületet szervezzen. Az egyesület előkészítő bizottsága legközelebb alakuló közgyűlésre hívja meg az érdeklődő műegyetemi hallgatókat. Az egyetemi olvasókör kebelében pedig Tennis-club szervezésén fáradoznak. A Tennis-club bizottsága e hónap 24-én, csütörtökön ülésezik a kör bizottsági szobájában.

— A Károlyi-émlékverseny. A gróf Károlyi Gyula emlékversenyre tegnap volt a kisbánsági jelentés. A benevezett 72 kétéves közül csak tizenkettőt töröltek. Az állvamaradtak között van Raund the corner, a Wahrman-istálló legjobb lova.

— Szívós jockey. A. Hall jockey, aki évekel ezelőtt Corinna-ról oly szerencsétlenül bukott le, hogy életveszélyes agyrázkódást szenvedett, már annyira kiheverte hosszas betegséget, hogy az idén újra nyeregbe ülhet. Lebaudy Róbert, akinek szolgálatában érte a szerencsétlenség, ismét szerződött s az ő színével fog pályáinkon szerepelni.

— A nagy alagi. Az alagi nagy akadályversenyben, úgy látszik, szép mezőny fog a starthoz állani. Amár említett valószínű indulókon kívül Grobian is biztosan részt vesz a küzdelemben. A szeszélyes, de kitartó akadálylovat valószínűleg Miklós Aladár százados fogja lovagolni.

A HIVATALOS LAPBÓL.

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Bartók Gergely kapuvári járásbírói tealkönyvi átalakító díjnokot a nagymártoni és Braun Antal szent-endrei járásbírói díjnokot a monori járásbíróhoz irnokkók, a vallás- és közoktatásügyi miniszter Ilgó László prékopai okleveles tanítót a folkusfalvi állami elemi népiskolához rendes tanítót, Csakurda Amália okleveles tanítónót az abauj-szina állami elemi népiskolához rendes tanítónót, Fodor András, Buzogány Elek és Némethy Elíz okleveles tanítókat, illetve tanítónót, a toroczkói állami elemi népiskolához rendes tanítót, illetve tanítónót, Raduleszku Hermina okleveles tanítónót a bozovicsi közösi elemi népiskolához rendes tanítónót, Hoffmann Ferenc okleveles tanítót a kátyi közösi elemi népiskolához rendes tanítót, a szegedi főügyész Kuluncsits Alajos alibunári járásbírói fogházort a temesvári törvényszéki fogházhoz őrmesterre nevezte ki.

Uj anyakönyvvezetők. A belügyminiszter Torontál vármegyében a szécsányi anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezetővé Kindl János h. jegyzőt, a csávoasi anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezetővé Fohsz József h. jegyzőt, az olfzeniczai anyakönyvi kerületbe pedig ugyanacsak anyakönyvvezetővé Wiume Ferenc helyettes jegyzőt. Zala vármegyében az orosztöny-baksaházi anyakönyvi kerületbe Szabó Ferenc jegyzői irnokot, a buti anyakönyvi kerületbe Porubszky Károly segédjegyzőt, a zala-koppányi anyakönyvi kerületbe Plauder József jegyzői irnokot, a monostor-apáti anyakönyvi kerületbe Fraszt Aurel jegyzőségét anyakönyvvezető helyettesekké. Komárom vármegyében a nagy-igmándi anyakönyvi kerületbe Gyurcsák István segédjegyzőt, a szentpéteri anyakönyvi kerületbe Füstöss Gyula segédjegyzőt anyakönyvvezető-helyettesekké nevezte ki.

Magyar név. Fauszt József magyar királyi postás és távirászoiga szentesi lakos, valamint kiskoru gyermekei József, Ilona és Gyula „Faludi“-ra változtatták vezetéknevüket belügyminiszteri rendelettel.

Arverések a fővárosban. Schneider Nándor ingóságai VII. Erzsébet-kört 29. és VI. szerezsen-utca 38. márcz. 18., dr. László Frigyes ingóságai VII. körpésit-ut 68., márcz. 18., Böke Benó ingóságai VII. Erzsébet-kört 12. márcz. 12., Erdős József ingóságai VI. Kmetty-utca 27. és 29. márcz. 18., Sarkady Jakab ingóságai IV. egyetem-utca 2. márcz. 18., Somossy Károly ingóságai VI. nagymező utca 17. márcz. 18., Kettőz Ferenc ingóságai I. Krisztina-utca 8. márcz. 18. Treichlinger Miksa ingóságai V. alkotmány-utca 22. márcz. 18.

A vidéken. Renner István ingóságai Soroksáron (Úcsa) márcz. 18., Lipkai Kálmáné ingatlanai Gyöngyösön apr. 9., Tahy Iván ingóságai Bián (Budapest) márcz. 18., Holschák Jánosné ingatlanai Visegrád (Szent-Endre) községében apr. 21.

Pályázatok. Modor-Királyfalván postamesteri, a nyitrai pénzügyigazgatóságnál fogalmazói, a zalaegerszegi járásbírósnál irnoki állás van üresedésben.

ÜZENETEK A KÖZÖNSÉGNEK.

Egy érdeklődő nagyvárad hazafinak Igaza van önnök: a pálinka a mi fajunk legnagyobb szerencsétlensége. De ez ellen a hirlap nem ér semmit. A nagy pálinkaivók azt aligha olvassák. A papé volna a kötelesség, mely esetleg ki is prédikálná s így bélyegezné meg a korhely embert.

M. B. Nagyvárad. Köszönjük a kedves levelet, melyben lapunkkal egyforma nézetek nyilvánultak 5518. előfzeté. A kérdezett cím a következő: Dr. Georges Hervey, 8, Rue de Berlin, Paris.

F. K. A fogadást megnyerte; önnök a makk tizest bele kellett adnia s hogy azután a játékos az ászszal együtt elfogta, az nem az ön hibája.

B. J. A beklidött cikk igen érdekesen van megírva; kevés simitással közölni is fogjuk.

Gy. J. Budapest. Álomk megfajtásával nem foglalkozunk; az álmoskönyv szerint azonban a füst és láng haragot; a tojás kárt, a borbély borotválkozást, a végrehajtó pedig veszedelmet jelent.

Mehemet. Megtalálja a vigaszalást a korán 103-ik szurájában, de azért bármennyire óhajlja is, nincs joga „az egyházközlöny törvények alapján” szabadon választani a mohamedán vallást és „többrendbeli feleséget” tartani. Higgye el, elég abból egy is, plane ebben a divatos, selymes világban.

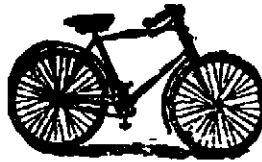
Tavaszi van. Ilyen című versek nagy számmal érkeztek hozzánk; miért is kötelességünknek tartjuk kijelenteni, hogy magunk is jól tudjuk, hogy „tavasz van”, de azért szükségtelen azt versben megénekelni, mert attól még nem nő jobban a fű.

Járatlanoknak Nagy-Körös. Az első kérdésére válaszunk a következő: Zárkört tánczestétyen sehogy sem illik kosarat adni. 2. Nem kell várni reá hanem megelőzheti. 3. A nyájasság és udvariasság soha sem árt. 4. Ha bizalmasan van a fiatal emberrel, akkor megszoríthatja a kezét, de ne nagyon.

Dr. B. E. Nagy-Szalonta. Ha vasuton elalszik és „véletlenül” egy éltes hölgy ölébe hajtja a fejét, azért még nincs joga közbelépni a konduktornak és lármat csapni. Az ilyen dolgokba a vasuti igazgatóság sem szokott beleszólani. Nagánagy az egész.

E. K. Cséffa. A szalonka vándormadár; kőpi szabad, különösen annak, aki tudja.

NYILTTÉR.

Téli és nyári kerékpáriskola.

Columbia

a legelső amerikai kerékpár
1898 újdonsága a lánczékűli.

Fodor Károly és társa.

Erzsébet-tér 17. sz. Telefon 14—18

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

New-York, márczius 17. (C. T. B.)

	márczius 17.	márczius 16.
	cents	cents
Buza márcziusra	104 ¹ / ₄	103 ³ / ₄
„ májusra	99 ⁵ / ₈	98 ⁵ / ₈
„ júliusra	88	87 ³ / ₈
Tengeri májusra	83 ³ / ₄	84 ¹ / ₈

Chicago, márczius 17. (C. T. B.)

	márczius 17.	márczius 16.
	cents	cents
Buza májusra	104 ¹ / ₄	104
Tengeri májusra	29	29 ¹ / ₄

Mezőgazdaság.

Tokaji borok eladása. A kincstári tulajdon képező tarczali, liszkai, tolcsvai, sárospataki és sátoraljaújhegyi szállótelepeken a múlt évben 560 hektoliter bor termelt. Ebből, valamint az említett szállótelepek 1896. évi terméséből mintegy 700 hektoliter kerül most eladásra, a tarczali vinczelléris-kolánál folyó évi márczius hó 27-én megtartandó nyilvános árverésen. Az eladó borok legnagyobb része, körülbelül 450 hektoliter tiszta furmint bor, melynek ára hektoliterenként 25—60 forint közt váltakozik; van továbbá 40 hektoliter olasz rizling á 35—54 forint; 18 hektoliter muskotály és hárslevelű á 40—60 forint, 150 hektoliter direkt termő amerikai fajta Jacques és Othello-bor á 15—20 forint s más asztali borok hektoliterenként 16—30 forintjával.

Könnytések az állatforgalomban. A földművelésügyi miniszter közbenjárására az osztrák kormány márczius hó 18-tól kezdve a magyarországi állatforgalom könnytése tekintetében a következőkben intézkedett: 1. A ragadószáj és körömfájás miatt elrendelt zár alól felmentette Krassó-Szörény vármegyét és Ung vármegye nagy-bereznai valamint Zala vármegye novai járását, végül Szabadka várost. 2. A sertésvész miatt elrendelt zár alól felmentette Abauj-Torna, Arad, Borsod, Fejér, Gömör-Kishont, Heves, Hont, Jász-Nagykun-Szolnok, Maros-Torda Nagy-Küküllő, Sáros, Somogy, Szolnok-Doboka és Tolna vármegyéket, valamint Kecskemét, Kolozsvár, Szabadka és Zombor városokat.

Ipar és kereskedelem.

Választások a tőzsdetanácsba. A budapesti áru- és értéktőzsde választói ma este Gál Károly és Reich Lajos elnöklése alatt ülést tartottak, hogy állást foglaljanak a tőzsdetanácsban megüresedett két tanácsosi állás betöltése tárgyában. Az ülés egyhangulag Lukács József, az osztrák-angol bank budapesti fiókjának igazgatója és Weisz Károly, a magyar folyam és tengerhajózási társulat igazgatója személyében állapodott meg.

A szénkartell kérdéséhez. Lapunk mai száma a tervben levő szénkartellről szólván, azt a hírt hozza, hogy a kartell megkötésére kiválóképpen a salgótarjáni köszénbánya törekszik azért, mert jóminőségű szene fogytán van és mert e miatt a magyar általános köszénbánya-részvénytársaság termékével megnehezült versenyképessége. Mint legalapabb forrásból értesülünk, ez a hír ebben a formájában nem felel meg a tényeknek. A salgótarjáni társulat ugyanis két emberöltőre már feltárt oly köszéntelepekkel rendelkezik, amelyek kitűnő minőségű szenet bocsáthatnak folytonosan a magyar iparnak szolgálatába és ezen 60 év szükségletét kielégítő feltárásokon kívül, oly nagy szénterületeket tart tulajdonában, amelyek kimeríthetetleneknek mondhatók. Ezzel egyidejűleg még azt az érdekes hírt is közlik velünk, hogy a hazai szénterület egy részének lehetővé tege a külföldi

versenyt és hogy a hazai termék oly vidékeket kelessen fel, amelyeken jelenleg külföldi szén dominál. E cél elérésére a hazai köszénbánya-vállalatok prémiumot akarnak biztosítani a külföldi exportnak és e prémium alakítását önmaguk igyekeznek előteremtteni. E nagyobb szabású terv azonban még csak csirájában van és az érdekes eszme fejlődéséről nem fogjuk elmulasztani olvasóközönségünket értesíteni.

Magyar aszfalt-részvénytársaság. E vállalat vasárnap tartotta dr. Országh Sándor elnöklése alatt évi rendes közgyűlést. Az igazgatóság jelentéséből kiemeljük, hogy a vállalat jövedelmezősége s munkaköre ez évben is gyarapodott, hogy ez évre már is jelentékeny mennyiségű új munkák biztosítottak s hogy a Pesti hazai első takarékpénztárral több millió forint erejéig folyó-számlahitelüzlet kötött, amely által a társulat a jövőben is képes lesz, hogy a városok és hatóságoktól törlesztéssel kapcsolatos nagyobb munkákat vállalhasson. A társaság szénbányának értékesítése érdekében létesítendő vasuti összeköttetésről más alkalommal fog előterjesztés tétetni. A különféle tartalékok dotálása után fenmaradt 262.651 forint 98 krajczárt tevő tiszta nyereségből részvényenként 15 forint (15%) az esedékes szelvények beváltására fordítatik. A felügyelő-bizottságba Giczey Lajos, Révész Adolf, Szécsi Pál, Veitl Béla és dr. Kovácsy Sándor választottak meg.

Kőbányai sertésipiacz, márcz. 17. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 56—56¹/₂ krajczár. Közép (páronként 251—320 kilogr terjedő súlyban) 55¹/₂—56 kr. Könnyű (páronk. 250 kilogr terjedő súlyban) 55—56¹/₂ kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilgr. felüli súlyban) 55—56 krajczár, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) 55—55¹/₂ krajczár. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 54—55 krajczár. Sertéslétszám: 1898. márczius 15. napján volt készlet 23.379 drb, márczius 16-án felhajtott 1087 drb, márczius 16-án elszállított 283 drb, márczius 17-én maradt készletben 24.188 darab. A hizott sertés üzletirányzata: változatlan.

Budapesti konzum-sertésvásár, márczius 17. A ferencvárosi petrolumraktárnál levő székesfővárosi konzum-sertésvásárra 1898. márczius 16-án érkezett 272 drb. Készlet 157 darab, összes felhajtás 429 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 310 drb; elszállítatlan maradt 119 drb. Napi árak: 120—180 kilós 55—57 kr., 220—280 kilós 53—57 kr., 320—380 kilós 53—57 kr., öreg nehéz — kr., malacz 40—43 kr. A vásár hangulata lanyha.

Budapesti gazdasági és tenyészmehavásár, márczius 17. (A budapesti kövághid- és marhavásár-igazgatóság jelentése.) Felhajtott: 516 drb, ugymint: jármos ökör, első minőségű 54 darab, közép minőségű 268 drb, alárendelt minőségű 31 darab. — Fejős tehén: tarka 111 drb, bonyhádi 41 drb. Jármos bivaly 10 drb, tenyész-bika 1 drb. Igás ökröknél az üzletet némileg korlátozta a különböző álló vasárnap országos vásár. Fejős tehének iránt jobb kereslet mutatkozott s ezeknek ára darabonként 5—10 forinttal emelkedett. — Az egyes vevők közül említhetők: Előszállási uradalom 92 darab, Deutsch J. R. Almás 12 darab jármos ökör, idősb Cséry Lajos 20 darab — Következő árak jegyzetettek. Elsőrendű jármos ökör 337¹/₂ 340 forintig páronként. Középmínőségű jármos ökör 260 frtig páronként. Jármos bivaly 25—27 frtig jobb minőségű jármos ökör 31—32 frtig rnzásánként elsőszuliban. Páronként 250—320 frt. Fajős tehénekért és pedig: Tarka, kevert származású tehén 70—120 frtig darabonként. Bonyhádi tehén 110—160 frtig darabonként. Kivételesen 210 frtig.

Budapesti vágómehavásár, márczius 17. (A budapesti kövághid- és marhavásár-igazgatóság jelentése.) Felhajtott: 2771 darab nagy vágómeha, nevezetesen: 1677 drb magyar és tarka ökör, 510 drb magyar és tarka tehén, 356 darab szerbiai ökör, 13 drb szerbiai tehén, 125 darab bika és 90 darab bivaly. Minőség szerint 679 darab elsőrendű hizott, 1803 darab középmínőségű és 284 drb alárendelt minőségű. Minthogy a vágómeha mintegy 400 darabmal meghaladta a múlt hetit. Az árak 100 kilogrammonként 0.50—1frttal hanyatlottak. Mindazonáltal a vásár lefolyása meglehetősen élénk volt s a nagy felhajtás daczára kevés maradt eladatlannal. Következő árak jegyzetettek: Hizott magyar és tarka ökör, jobb minőségű 28—30 forintig, kivételesen 32 frtig, hizott magyar és tarka ökör, középmínőségű 24—27.60 frtig, alárendelt minőségű magyar és tarka ökör 20—24 frtig, jobb minőségű magyar és tarka tehén 20—30 frt, kivételesen tarka tehén 31 frtig, magyar tehén középmínőségű 20—30 frtig, szerbiai ökör jobb minőségű 25—28.— frtig, szerbiai középmínőségű 23—24 frtig, szerbiai bika 22—29 frtig, kivételesen 30.50 frtig, szerbiai bivaly 17—20 frtig métermázsánként elsőszuliban.

Budapesti szurómarhavásár, márczius 17. (A budapesti közbiztonsági és marhavásári igazgatóság jelentése.) Felhajtott 618 drb belföldi élő borju, 119 drb élő bárány, 18 darab belföldi öltött borju, 3532 drb öltött bárány. A borju- és bárány-vásár meglehetősen élénk lefolyású volt. — Jegyzett árak: élő borjuk belföldi 29—39 frtig, öltött borju belföldi 30—38 frtig, élő bárány 6—7 frtig, öltött bárány 2-2—6 forintig.

Bécsi juhvásár, márczius 17. A mai vásárra felhajtott 1513 darab. Az üzlet gyengébb árak mellett nem volt oly élénk, mint a múlt héten. Jegyzések kilönkint: kiviteli juh 22—23 kr, kiverő juh 20—21 kr.

Bécsi szurómarhavásár, márczius 17. A mai vásárra felhajtott 4326 darab borju, 1699 darab élő sertés, 1799 darab leölt sertés, 380 darab leölt juh és 4590 darab bárány. A borjuvásár a a szükséglet meghaladó felhozatal miatt lanyhább volt és az árak 2—4 krral csökkentek. Leölt sertés ára nem változott. Bárány irányzata lanyha. Jegyzések: leölt borju 30—40 kr, I. min. 42—50 kr, igen finom minőségű 52—58 kr., fiatal sertés 35—43 kr, leölt nehéz sertés 50—56 kr, prima süldő 50—54 kr., leölt juh 26—38 kr. kilönkint. Bárány 4—12 forint párja.

Pénzügy.

Magyar beruházási kölcsön. Abban a szerződésben, amelyet a Rothschild-csoport a magyar pénzügyminiszterrel a 3 1/2%-os beruházási kölcsön 30 millió forint részösszegének átvétele iránt még tavaly megkötött, ki volt mondva, hogy a csoport a hátralékos 14 millió forintba is opciózt gyakorolhat egy százalékkal magasabb árfolyamon, mint ahogy a 30 milliót átvette. Azt hitték, hogy a pénzcsoport az opciózt nem fogja gyakorolni, de a nyilvános aláírás sikere úgy, látszik, más véleményre térítette, mert most bírlük, hogy a csoport az opciózjogot fentartotta, csak hogy annak gyakorlására egy hónapi haladékot kért, ami a mellett szól, hogy mégis szándékában áll az opciózt a hátralékos 14 millióra gyakorolni.

A londoni bankkamatláb. Mára általánosan azt várták, hogy az angol-bank felemeli a kamatlábat. Az utóbbi hetekben annyi aranyat vontak el a bankból amerikai számlára, hogy az érczkészlet védelmére nem látszóttak elégségeseknek a szokásos apróbb rendszabályok, hanem fontolóra kellett venni a hatásosabb eszközt, a kamatlábemelését. Azonban a bank ezuttal is eltekintett ettől a rendszabálytól, nyilván abban a feltevésben, hogy a fém drágasága és az aranykiszivárgás csak átmeneti jelenségek. A legutóbbi napokban egyébiránt az angol bankba tetemes arany is folyt be, a többi között 50.000 font Ausztria-Magyarországból.

Magyar jelzálog-hitelbank. Ez intézet ma tartotta évi rendes közgyűlését Széll Kálmán elnöklése alatt. Az előterjesztett évi jelentés szerint az elmúlt évben megszavaztak 9.58 millió forintnyi kölcsönt, amelyből folyósítottak 6.91 millió forintot. A jelzálogkölcsönök állása az év végén 162,705.520 forint értékű ingatlanra 74,371.100 forint kölcsön. Ebből 67.43% földbirtokra, 32.57% bérházakra van kiadva. A kölcsönök a fedezetül lekötött ingatlanok értékének 42%-át teszik. A múlt évben folyósított kölcsönök összege 2,739.995 forint. A tiszta nyereség a múlt évi áthozattal együtt 1,834.570 forintba rug. Ebből az alapszabályok szerinti legmagasabb összeg (20%), vagyis 212.421 forint a tartaléklapra, 106.210 forint az igazgatóság jutalékára fordították; a fennmaradó összegből a forgalomban levő 3000 darab egész részvényre 48 franknyi, a 97.000 darab félrészvényre egyenkint 24 franknyi osztalékul a július 1-én esedékes 17. sz. szelvényre már április 1-én kifizették. Az osztalék 9-6% kamatozásnak felel meg. A bank tartalékai most meghaladják a 4,195.000 forintot. A jelentés végül fölemli, hogy a rendkívüli közgyűlés határozata értelmében keresztülvitt alaptőke-felemelés be van fejezve, még pedig teljes sikerrel. Az eredményt a jövő évi jelentésben számolják el. Ezután felolvasták a felügyelő-bizottság jelentését, melynek alapján az igazgatósági jelentést tudomásul vették s a fölmentvényt úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő-bizottságnak megadták.

Elővételi jog megszűnése. A tőzsde tanács elrendelte, hogy a Magyar Országos Központi Takarékpénztár részvényei a mai naptól kezdve elővételi jog nélkül jegyeztesse.

Közlekedés.

Nemzetközi díjazásai értékesítés. A nemzetközi díjazásai bizottság az idei ülését Velenecében tartotta meg. Az értékesítés naprendjén

sok általános érdekű tárgyon kívül volt néhány Magyarországot különösen érdeklő tárgy is, többek közt az alsó-dunai magyar folyambajozási állomásokról külföldre menő szállítványoknak a berni egyezmény szerinti közvetlen fuvarlevelei iránt a magyar államvasutak által bejelentett és a felső-magyarországi szálfaszállítványok külön engedély nélkül való külföldre szállításának a kassa-oderbergi vasut által bejelentett indítványai.

Sorsolás.

Magyar királyi osztálysorsjáték. Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő nyereményeket húzták ki: 10.000 koronát nyertek: 89767 97661 12140 18714 36415. 5.000 koronát nyertek: 44701 45807 87206. 2000 koronát nyertek: 27819 57684 61176 90163 90995 58749 37746 42822 60311 52658 55598 87183 98785 16025 41751 3280 80090 28009 58431 27020. 1000 koronát nyert: 21022 68369 78993 8137 16443 51816 79204 16171 41368 82063 95599 88557 8431 24364 30809 33447 53013 82517 99526 62001 65628 70761 84108 96798 11988 23986 33797 68516 12030 24958 31975 36001 46081 70901 12850 13001 13258 32941 45111 59318 79844 81550 34836 46564 70510 18263 23958. 500 koronát nyert: 2954 4206 4172 4428 5657 6074 8126 8769 8495 9277 9902 9855 10059 12047 15810 15843 16710 17936 19882 20855 23732 24350 25049 25514 26981 26571 27852 28041 29060 31526 34692 34825 36030 40648 44503 44960 45547 52302 52747 55807 57407 59195 59914 62916 65843 66643 68750 68410 70013 74203 75872 75922 75113 77636 77550 79247 80306 84022 85370 85176 85193 87858 88589 89029 91163 93078 95728 97822 97604 97224.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, márczius 17.

Az észak-amerikai piacokon tegnap ismét bágyadt irányzat kerekedett felül és az árak úgy New-Yorkban, mint Chicagóban 1 1/2 centig terjedő veszteséget szenvedtek. Némileg feltűnő e lanyhaság, mert a kábel jelentése szerint az export szakadatlanul folytatja vásárlásait és tegnap is New-Yorkban 11 hajórakomány buza kelt el. Nem találunk más magyarázatot az Unio ez időközönkinti irányváltásaira, mint azt, hogy az amerikai malmok tényleg kissé válságos helyzetbe jutottak. Készakarva mondjuk, hogy tényleg kedvezőtlen szituációba kerültek, mert ismerünk egy nem is távollevő országot, ahol a malmok kritikus helyzete inkább csak mondva csinált. De hát a tengerentúli malmoknál másként van a dolog, ez iparág az utolsó években odaát hatványozott mértékben, valóságos amerikai módon fejlődött. Hogy csak egy példát említsünk, Minneapolisan, a legnagyobb amerikai malomvárosban, az 1894-iki évben kilencz millió hordó lisztet gyártottak, az elmúlt évben pedig már 14 milliót. Hol van még Duluth, Milwaukee hatalmas liszttermelésével. Az atlanti tengeri kikötőkből hetenkint körülbelül 100.000—150.000 zsák liszt indul Európa felé és ebből csak mintegy 10 százalék gravitál a kontinensre, a többi mind Angliának tart. Erthető ily körülmények között, hogy a londoni Mare-Lanen olykor összetorlódnak a kínálatok, főleg amikor az angol fogyasztás manapság ép oly rezervált és épúgy egy napról a másikra fedezéi szükségletét, mint bármely más ország konzumja. Meglehet, sőt valószínű, hogy a tengerentúli lisztüzlet konjunkturája nemsokára javul, egyelőre nyomott a hangulat és tegnap a liszt ára New-Yorkban tíz centessel, Londoban hat pennyvel, Párisban 25 centimesmel csökkent. Ma Londonban és Berlinben a buzapiacon szilárd irányzat volt, Liverpoolban 1/4 pennyvel emelkedett a redwinter ára. Párisban ünnep van.

A mi malmaink üzeme most nem bír nemzetközi jelleggel. Sem a nyerstermény bevétele, sem az örlemények értékesítése elé — elfogulatlan megfigyelők állítása szerint — valami nagy nehézség nem tornyosulnak. Igaz, hogy a liszt eladására nézve majdnem kizárólag a belföldre maradnak utalva, bár ma is 1921 métermáza liszt reexpediciója van feltüntetve a statisztikai kimutatásban. A malmok egyáltalában nem adják fel a reményt, hogy később majd a kivitel számára is dolgozhatnak ismét, annál inkább, mivel a kikészítési forgalom hat hónapos határideje már szeptemberbe, tehát az új kampagnéhoz nyúlik át, addig

pedig teljesen más képe lehet a nemzetközi konjunkturának. Hisz láthatjuk, hogy előszeretettel veszik még mindig a külföldi származékot és pedig átmenetben (transito), azaz olyformán, hogy az esetleg exportált liszt révén a vámot visszakaphassák.

E tekintetben ma többféleképp kommentáltak egy tétel (2100 métermáza 73 kilogrammos) orosz buza eladását, amelyet egy helybeli malom 12 frt 17 1/2 kros árban vásárolt három hónapra.

A titkári hivatal elég homályosan azt jegyezte meg e tételnél, hogy „elvámolva, transito“ kelt el, ami lehetetlen, mert az elvámolás kizárja a re-expediciót.

Mondták többen, hogy a malom elvámolva vette a buzát, mert úgy sincs kilátása arra, hogy a kikészítési forgalomban a lisztet exportálja. Más verzió szerint azonban a malom nem mondott le az esetleg néhány hónap múlva való vámvisszakövetelés jogáról, csak azt kötötte ki, hogy az eladó fizesse le készpénzben a vámot, amely közel négyezer forintot tesz ki, miáltal a vevőnek, aki az egész vételért (tehát az 1 forint 80 krajczárnyi vámot is) elfogadvánnyal egyenlíti ki, jelentékeny kamatmegtakarítása van.

Ez volna a szokatlan eladási forma veleje. Tulajdonképen elkelt tehát a buza 10 forint 37 1/2 krajczáron transito.

A ma megjelent hajózási kimutatás szerint újabban megérkezett Budapestre:

- 10350 métermáza buza,
- 9610 métermáza zab,
- 4800 métermáza tengeri

kivétel nélkül belföldi állomásokról, tehát a vízi utak megnyílásának ötödik hetében még mindig nagyon szerény a hozatal és hiányzanak az idegen uszályok, amelyek beözönlését a baisse uszályhordozói már jó ideje jelzik.

Megenlíjtük még, hogy ma 500 métermáza rozsozt jelentettek be szállításra és hogy, hír szerint, holnap 5000 métermáza zabot mondanak fel.

Különben a mai helybeli forgalomban sem a készáru, sem a határidőpiacon említésre méltó árváltozás nem volt.

Buza.

Elkelt 15.000 métermáza buza változatlan áron.

Előfordult eladások buzában.

Mennyiség mmásában	ó nagj uj	származás	hítlőre- kint suly kírlaban	minőségi megjegyzés	átadási hely	ár netto 100 kírlant	kézp. vevő 100 bors
500	ó	tiszai	80	—	Budapest	18.25	3 b.
200	uj	"	76	—	"	19.05	"
500	"	"	76	—	"	12.92 1/2	"
1030	"	"	75	—	"	12.80	"
100	"	"	77 1/2	keverék	"	12.65	"
200	"	"	73	—	"	12.15	"
200	"	"	78	—	"	12.05	"
500	"	fehérmegyei	77	—	"	18.10	"
150	"	"	76	—	"	12.90	"
200	"	"	76	—	"	13.35	"
1800	"	tolnai	76 1/2	—	"	13.02 1/2	"
2500	"	makói	74 1/2	—	"	12.97 1/2	"
1400	"	pancsovai	73	—	"	11.40	"

Hivatalos jegyzések buzában.

F A J	Mins. suly hectol.	100 kilogr. kézp. ára		Mins. suly hectol.	100 kilogr. kézp. ára	
		frtől	frtig		frtől	frtig
Tiszavidéki	74	12.50	12.80	75	12.70	12.75
"	76	12.80	12.85	77	12.95	13.03
"	78	13.10	13.20	79	13.25	13.30
"	80	—	—	—	—	—
Pestvidéki	74	12.45	12.65	75	12.66	12.70
"	70	12.75	12.80	77	12.90	13.00
"	78	13.05	13.15	79	13.20	13.35
"	80	—	—	—	—	—
Fehérmegyei	74	12.65	12.85	75	12.76	12.80
"	78	12.85	12.90	77	13.00	13.10
"	78	13.15	13.25	79	13.25	13.30
"	80	—	—	—	—	—

Raktárállomány buzában és lisztben: A fővárosi közraktárban 57.600 métermáza buza és 72.600 métermáza liszt, a Silosban 9000 métermáza buza. A nyugotiban 25.295 métermáza buza és 784 métermáza liszt.

Határidőüzlet buzában: Tavasi buza irányzata ingadozó.

Előfordult határidőkötések buzában.

Határidő	Délkeleti és déli társda			Délutáni társda		
	kezdet	forgalom	ár	kezdet	forgalom	ár
márczius	12.08	13.02-01-12.00	12.00	12.08	12.02-03	12.00
május	11.45	11.99	11.44	11.48		
megj.	9.06	9.04-08	9.07	9.05	9.06	11.48

Hivatalos határidőjegyzések búzában.

Határidő	Déli tőzsde zárlata				Leszámlolt árfolyamok
	március 17. pénz	március 16. ár	március 17. pénz	március 16. ár	
márcz.	11.98	12.—	12.02	12.04	12.01
szept.	9.04	9.08	9.08	9.03	—

Rozs.

Készárúzet rozsbán: Elkelt néhány kocsi-rakomány változatlan áron.

Előfordult eladások rozsbán.

menyiség mértékében	ő vagy új	származás	minőség megj.	átadási hely	ár, netto 100 kgr. kint	Kész vagy 3 óra
500	Uj	pestvidéki	—	Budapest Kis-Körös	8.70	kp.
200	—	—	—	—	8.45	—

Hivatalos jegyzések rozsbán.

ő vagy új	faj	hektoliterenkint suly kilogrammban	100 kilogramm készpénz ára
uj	elsőrendű	70—72	8.75
uj	másodrendű	—	8.70
			8.50
			8.75

Raktárállomány rozsbán: A közraktárban 20.700 métermázsza; a nyugati pályaudvaron 1647 métermázsza.

Határidőzet rozsbán. Rozsbán csekély üzlet volt, az árak nem változtak.

Előtordult határidőkötések rozsbán.

Határidő	Délleti és déli tőzsde			Délleti tőzsde		
	kezdeti forgalom	zárlat	ár	kezdeti forgalom	zárlat	ár
március	8.48	8.49	8.48	8.47	8.48	8.47
szeptember	7.04	7.05	7.04	7.05	—	—

Hivatalos határidőjegyzések rozsbán.

Határidő	Déli tőzsde zárlata				Leszámlolt árfolyamok
	március 17-én pénz	március 16-án ár	március 17-én pénz	március 16-án ár	
március . . .	8.48	8.50	8.48	8.50	8.48

Takarmányfélék.

Készárúzet takarmányfélékben. Zab, árpa, tengeri változatlan, a kínálat e cikkben gyenge, de a kereslet is megcsappant.

Előfordult eladások takarmányfélékben.

Menyiség mértékében	ő vagy új	ár	minőség	átadási hely	ár, netto 100 kgr. kint	Kész vagy 3 óra
800	uj	zab	—	Budapest	7.25	készp.
300	—	—	—	—	6.90	—
400	—	—	—	—	6.60	—
300	—	árpa	—	Gyoma	6.50	—
200	—	tengeri	—	Karcsag	5.15	—
100	—	—	—	Kisujszállás	6.12 ^{1/2}	—

Hivatalos jegyzések takarmányfélékben.

Áru	ő vagy új	Faj	hektoliterenkint suly kg.-ban	100 kg. készp.	
				frtől	frtig
Árpa . . .	uj	takarmány egyéni való sűrűségei	60—50	6.50	6.80
	—	—	62—64	7.—	7.50
	—	—	64—66	8.—	9.50
Zab . . .	—	—	39—41	6.80	7.10
Tengeri . . .	—	bánási	—	5.40	5.50
	—	másmani	—	5.25	5.40

Raktárállomány takarmányfélékben: A közraktárakban 14.200 métermázsza árpa, 6000 métermázsza zab, 26.200 métermázsza tengeri. A nyugati pályaudvarban 2502 métermázsza árpa. A Silosban 8600 métermázsza tengeri.

Határidőzet. Tengeri és zab irányzata szilárd.

Előtordult határidőkötések takarmányfélékben.

Áru	Határidő	Délleti és déli tőzsde			Délleti tőzsde		
		kezdeti forgalom	zárlat	ár	kezdeti forgalom	zárlat	ár
Tengeri . . .	május	5.36	5.35-36	5.36	5.38	5.37	5.36
	julius	5.48	—37	5.45	5.44	5.45	5.44
Eb . . .	márcz szept.	6.50	6.51	6.52	6.53	6.54	6.53

Hivatalos határidőjegyzések takarmányfélékben.

Áru	Határidő	déli tőzsde zárlata				Leszámlolt árfolyamok
		márcz. 17-én pénz	márcz. 16-án ár	márcz. 17-én pénz	márcz. 16-án ár	
Tengeri . . .	május	5.35	5.37	5.38	5.38	—
Eb . . .	márczius	6.51	6.58	6.51	6.58	6.48

Gabona- és lisztforgalom.

A m. kir. közp. statisztikai hivatal az 1898. évi március hó 14. este 6 óráig március 15. este 8 óráig Budapestre vasuton és hajón érkezett a hazai elszállított gabonaküldeményekről és a budapesti fővármihivatalnál előjegyzett gabona- és lisztmennyiségekről a következő kimutatást teszi köze:

Az áru megnevezése	Erkezett			Elszállított		
	vasuton	hajón	együtt	vasuton	hajón	együtt
m é t e r m á z s a						
helyi forgalomban						
búza	8314	8075	6823	—	—	404
rozsa	—	—	—	404	—	809
árpa	—	—	—	102	208	7957
tengeri	710	8989	4709	606	7951	215
összesen	806	—	806	103	112	—
összesen	4329	7074	11403	1214	7871	8895
b) átmeneti forgalomban						
búza	100	—	100	—	—	—
rozsa	—	—	—	—	—	—
árpa	—	—	—	—	—	—
tengeri	—	—	—	—	—	—
összesen	100	100	—	—	—	202
a fővármihivatalnál előjegyzett:						
Az áru megnevezése	Visszkivétel céljából való behozatalra előj. mennyiség méterm.	Az áru megnevezése	A visszkivétel előjegyzett mennyiség métermázsokban			
			frtől	frtig		
búza	98	buzaliszt	—	1008		
rozsa	—	rozliszt	—	—		
árpa	—	árpaliszt	—	—		
összesen	—	összesen	—	1008		

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, március 17.

A tegnapi esti zárlat szilárdságának alapján indult meg az üzlet ma is a tőzsdén. Fokozta a vásárlási kedvet még az is, hogy a spanyol-amerikai viszály elsimíthatósága iránt kecsegtetőbb vélemények kerekedtek felül. Mindazonáltal csak helyi értékeink némelyike részesült nagyobb keresletben; különösen pedig a bécsi Bankvereinnel érdeklődésbe lépett néhány készpénzárnyánk és a kereskedelmi bank részvényei, melyek eleinte 18 forinttal emelkedtek, azután pedig 9-czel alábbszálltak, úgy, hogy a napi avance-szűk még mindig 9 forint maradt. A Drasche-félék ismét 2 forinttal emelkedtek, de a salgótarjániak alábbszálltak tegnapi feltűnően magas árukról és ma 619-en zárulnak, ami még mindig tekintélyes árfolyam. Mikor aztán délben megtudták, hogy az angolbank nem emeli föl kamatlábát, a nemzetközi értékek ára is javulni kezdett. Berlini árfolyamok még megerősítették a kedvező irányzatot. A négyórás zárlat meglehetősen szilárd volt.

Az előtőzsdén: Magyar hitelrészvény 380.75—381.52, Jelzálogbank 363.75—364.75, Leszámloló bank 252.25—252.75, Osztrák hitelrészvény 363.60—364.60, Osztr.-magyar államvasut 340.50—341.25, Kereskedelmi bank 1413—1415, Közúti vaspálya 404.25—403, Villamos vasut 279—278.50, Észak-magyar készpénzárnyánk 198, Magyar általános készpénzárnyánk 119—120.50, Salgótarjáni 638—624.

Délleti 11 óra 30 perczkor zárulnak: Osztr. hitelrészv. 364.40, Magyar hitelrészv. 381.—, Aranyjárdék 121.40, Koronajárdék 99.45, Leszámloló bank 252.25, Jelzálogbank 264.—, Rimamurányi 247.50, Osztr.-magy. államvasut 340.50, Ipar- és kereskedelmi bank 103.50, Déli vasut 78.50, Közúti vasut 402.—, Villamos vasut 278.50.

A déli tőzsdén előtordult kötések: Kereskedelmi bank 1425—1415, Salgótarjáni 628—621, Közúti vasut 402—402.75, Villamos vasut 278.50—277, Magyar hitelrészvény 381—381.50, Magyar jelzálogbank 264.25—265, Magyar leszámloló bank 252.— Osztrák hitelrészvény 364.60—364, Osztr.-magyar államvasut 340.30—340.75, Bankegyesület 106.50, Drasche 842—844, Aszfalt 225—231, Általános készpénzárnyánk 119, Ujlaki teleglyár 255—259.50, Közoripar 155—155.50, Magyar villamos-sági 137.— Nemzetközi waggon 575—576.

Díjbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 1.50—2 frt; 8 napra 5.—5.50 frt; márczius utójárja 6.—6.50 frt.

Délután 1 óra 30 perczkor zárulnak:

	márczius 17.	márczius 16.
Magyar aranyjárdék	121.50	121.75
Magyar koronajárdék	99.40	99.40
Magyar hitelrészvény	381.—	380.25
Magyar ipar és keresk. bank	103.—	103.—
Magyar jelzálogbank	264.50	263.—
Magyar leszámloló bank	252.—	252.—
Rimamurányi vasmű	247.50	246.75
Osztrák hitelrészvény	364.—	362.80
Déli vasut	78.—	78.—
Osztr.-magyar államvasut	340.50	340.—
Közúti vaspálya	402.50	400.75
Villamos vasut	277.—	276.—

Az utótőzsdén ingadozó irányzat mellett Osztrák hitelrészvény 364.10—364.80—364.30, Ma-

gyar hitelrészvény 381.—381.50, Osztrák-magyar államvasut 340.75—341.30, Salgótarjáni 619 frton köttetett.

Délután 4 óraker zárulnak:

	márczius 17.	márczius 16.
Osztrák hitelrészvény	364.30	363.30
Magyar hitelrészvény	381.25	380.75
Osztr.-magyar államvasut	341.—	340.25
Leszámloló bank	252.25	252.—
Jelzálogbank	264.50	263.75
Rimamurányi vasmű	247.50	247.—
Közúti vaspálya	402.50	403.25
Villamos vasut	277.50	279.50
Ipar és keresk. bank	103.50	103.25
Déli vasut	78.50	78.50

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDEK.

Budapest, márczius 17. Szilva valamivel kedvezőbb irányzatú, de üzletellen. Zsiradék gyenge forgalom mellett nem változtatta árát. Eladatott városi disznózsir 57.50 forinton.

Hivatalos jegyzések.

Faj	Ar 100 kilogrammonkint		
	Pénz	Áru	
Disznózsir ingyen hordó	Budapesti vidéki	57.50	58.—
	magyar la légszárított vidéki városi légszárított, 4 darabos	51.50	52.—
Szalonna	füstölt	57.—	58.—
	Boszniai, 1897. évi usance-minőség 120 darabos	12.60	13.—
Szilva	Kész áru	14.—	14.50
	Zsakkal együtt göngyöltiszta suly helyett	17.—	17.50
Szerbiai	usance-minőség 100 darabos	11.75	12.—
	85	18.50	14.—
Boszniai	usance-min. 100 darabos	16.50	17.—
	85	—	—
Szilva Határidőre Minőség 500grammonkint	Boszniai, usance-min. 120 darabos	—	—
	100	—	—
Szerbiai	usance-min. 85	—	—
	100 darabos	—	—
Szerbiai	85	—	—
	—	—	—
Szilva Kész Áru Határidőre	szlavóniai 1897	19.50	20.—
	szerbiai 1897	18.—	18.50
Ingyen hordó	szlavóniai	—	—
	szerbiai	—	—
Koromag	Luczerna magyar, 1897	43.—	52.—
	vörös aprószemű 1897	81.—	81.—
vörös középszemű 1897	—	84.—	87.—
	vörös nagysemű 1897	41.—	45.—

Budapesti vásárcsarnok.

Budapest, márcz. 17. A vásári forgalom: **Használ** a forgalom élénk, árak emelkedtek. **Baromfi** nál csendes, árak csökkentek. **Halban** csendes, árak emelkedtek. — **Tej és tejtermékek**nél élénk, **Tojásnál** csendes, árak csökkentek. **Zöldségnél** csendes. — **Gyümölcsnél** élénk. — **Fűszereknél** csendes. — **Időjárás:** borult enyhe. A központi vásárcsarnokban nagyban eladott élelmi cikkek hivatalos árjegyzése a következő: **Hus.** Marhabus hátulja I. 46—58 frt, II. 40—46 frt. Birkahus hátulja I. 36—38 frt, II. 28—36 frt. Borjúhús hátulja I. 50—62 frt, II. 40—50 frt. Sertéshús elsőrendű 56—56.0 frt, vidéki 50—54 frt. (Minden 100 kilonkint.) Kolbász füstölt 70—80 kr (kilonkint). Sertészsir hordóval 57.0—56.0 frt (100 kilonkint). — **Baromfi (élő).** Tyúk 1 pár 1.20—1.80 frt. Csirke 1 pár 1.20—1.60 frt. Lud hizott kilonkint 55—75 kr. — **Különfélék.** Tojás 1 láda (1440 db) 28.0—29.0 frt Sárgarépa 100 kötés 1.40—4 frt. Petrezselem 100 kötés 3.00—4.00 frt. Lencse m. 100 kiló 14—18 frt. Bab nagy 100 kiló 8—12 frt. Paprika I. 100 kiló 30—45 frt, II. 18—30 frt. Vaj közöns. kilonkint 95—99.5 frt. Vaj-téa kilonkint 1.10—1.20 frt. Burgonya-rózsa 100 kiló 2.60—3.20 frt. Burgonya sárga 100 kiló 2.65—3.20 frt. — **Halak.** Harcsa (élő) 0.70—1.00 frt 1 kiló. Csuka (élő) 0.60—1.00 frt 1 klló. Ponty dunai 0.45—0.60 frt.

Szesz.

Budapest, márczius 17. **Kontingens nyerszesz jegyzése 19.25—19.50 forint.** Irányzat változatlan. Finomított szesz nagyban 56.75—57.—, Finomított szesz kicsinyben 57.25—57.50, Élesztőszesz nagyban 56.75—57.—, Élesztőszesz kicsinyben 57.25—57.50, Nyerszesz adózva nagyban 56.—56.1/8, Nyerszesz adózva kicsinyben 56.25—56.50, Nyerszesz adózatlan (exknt.) 16.—16.25 Denaturált szesz nagyban 21.25—21.50, Denaturált szesz kicsinyben 21.75—22.—. Az árak 10.000 literfokonkint hordó nélkül, ab vasut Budapest, készpénzfizetés mellett értendők.

Bécs, márcz. 17. **Kontingens nyerszesz** azonnali szállításra 19.90—20.10 forinton kelt el.

Frága, márcz. 17. **Adózott tripló szesz** 55.50 frton. Adózatlan szesz 18.75 frtig jegyeztetett nagyban azonnali szállításra.

Trieszt, márcz. 17. **Kiviteli szesz** tartályokban szállítva 90% hektoliterenkint nagyban 12 forint április-augusztusi szállításra.

Berlin, márcz. 17. **Szesz helyben** 44.50 márka — 26.13 frt, fogyasztási adó nélkül hektoliterenkint a 10,000 literesarával. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.70 frt.

Stettin, márc. 17. Szesz 70 márka fogyasztási adóval 43.50 márka = 25.54 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.70 frt.

Boroszló, márc. 17. Szesz (50-es) pr. áprilisra 63.30 márka = 37.16 frt; szesz (70-es) pr. áprilisra 43.60 márka = 25.60 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.70 frt.

Hamburg, márc. 17. Szesz márc. — ápril 21.75 márka = 12.76 frt; ápril — májusra 21.60 márka = 12.69 frt; május — júniusra 21.60 márka = 12.69 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.70 forint.

Cukor.

Prága, márc. 17. Nyers cukor 88% cukortartalom, franco Aussig. Azonnali szállításra 12.35 frt, oszi szállításra 12.40 forint.

Hamburg, márc. 17. Nyers cukor f. o. b. Hamburg, azonnali szállításra 9.02 márka, májusi szállításra 9.05 márka, augusztusi szállításra 9.12 márka. Irányzat lanyha.

London, márc. 17. Jávaczukor 11 1/4 shilling nyugodt. Nyers cukor és Jegeszedett cukor változatlanul bágyadt, finomított mársékeltlen keresve, ártartó; Külföldi tört bágyadt és alacsonyabb. Jegyeszedett: készáru 10-9 3/4 sh., áprilisra 10-10 1/2 sh. május-augusztusra 11.0 3/4 sh. Répacukor bágyadtan indult és lanyhán zárult. Német (88%) márciusra 9.1 3/4 sh., áprilisra 9.2 sh., májusra 9.2 3/4 sh., júniusra 9.3 1/2 shilling. Határ-időzlet: márciusra 9.2 1/4 sh., áprilisra 9.2 3/4 sh., májusra 9.3 1/4 sh., júniusra 9.4 sh.

Olajok.

Hamburg, márc. 17. Repceolajhelyben 51.50 márka (= 30.24 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.70 frt.

Köln, márc. 17. Repceolajmájusra (hordóval) 54.60 márka (= 32.— frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.70 frt.

London, márc. 17. Repceolaj 22—22.6 sh., lenolaj 16.— shilling, gyapot magolaj 14.6—15. sh., terpentin 24 7/8—24.9 sh.

Petroleum.

Hamburg, márc. 17. Petroleum helyben 5.15 márka = 3.02 frt.

Antwerpen, márc. 17. Petroleum fin. helyben 15. 5/8 frank = 7.37 frt.

Bréma, márc. 17. Petroleum fin. helyben 5.30 márka = 3.11 frt.

Newyork, márc. 17. Petroleum fin. 70 Abel Fest. Newyorkban 5.80 cents, fin. petroleum Philadelphian 5.75 cents; United Rife Line Certificates áprilisra 78.—; nyers petroleum áprilisra 6.45 cents.

London, márc. 17. Petroleum, amerikai 4 1/16—4 5/8 sh., orosz 4 1/16—4 5/8 sh.

Kávé, tea, rizs.

London, márc. 17. Santos, határidő gyengébb. Jegyeszedett márc. -ra 28.3 sh., májusra 28.3 sh., júliusra 28.9 sh., szept. -re 29.3 sh., decz. -re 29.9 shilling. Tea: indiai igen szilárd, inkább magasabb, a többi bágyadt. Rizs: nyugodt kereslet mellett szilárd.

Fémek.

London, márc. 17. Réz G. M. Brände 50 1/4—50 1/2 font sterling készáru és 50 1/16—50 1/2 font sterling 3 óra; best sel. 54 3/4—55 1/4 font sterling. Ón: finom, külföldi, 64 1/16—65 7/16 font sterling készáru és 65 1/2—66 font sterling 3 óra. Ólom: angol, 12 1/4 font sterling; külföldi 12 1/16. Horgany: külföldi 18 1/16—18 3/8 font sterling. Horgany: 7.26 font sterling első és 7.2 font sterling másodikból. Vas: A glasgowi nyeresvapiac bágyadtan indult és nyugodtan zárult, kis üzlet mellett. Zárlisták: 46.2 1/2 sh. készáru és 46.5 sh. egy óra. Cleveland 40.5 sh. készáru és 40.7 1/2 sh. egy óra; Hematit 49.3 shilling készáru és 49.6 sh. egy óra; Middlesbrough 51 shilling készáru és 51.3 sh. egy óra.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDÉK.

Bécs, márc. 17. Az effektív piacon ma nem igen volt üzlet, mivel a malmok nem vásároltak. Határidőskben sem volt árváltozás. Köttetett buza tavaszra 11.90—11.92 forinton, rozs tavaszra 8.79—8.78 forinton.

Hivatalosan jegyeztetett: Buza tavaszra 11.91—11.93, rozs tavaszra 8.77—8.78, tengeri május-júniusra 5.63—5.63, zab tavaszra 6.90—6.92 frton.

Boroszló, márc. 17. Buza helyben 18.80 márka (= 11.04 frt) sárga. Buza helyben 18.70 márka (= 10.98 frt). Rozs helyben 14.90 márka (= 8.75 frt). Zab helyben 15.40 márka (= 9.04 frt.) Tengeri helyben 12.— márka (= 7.04 frt.) Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.70 frt.

Hamburg, márc. 17. Buza holsteini 187—196 márka (= 10.98—11.62 frt). Rozs meklenburgi 140—148 márka (= 8.22—8.69 frt.) Rozs orosz 111—112 márka (= 6.51—6.57 frt.) Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.70 frt.

Páris, márc. 17. (Zárlist.) Buza folyó óra 28.90 frank (= 13.77 frt). Buza decz. -re 28.60 frank (= 13.63 frt). Buza május-júniusra 28.40 frank (= 13.54 frt). Buza 4 óra májustól 27.50 frank (= 13.10 frt).

London, márc. 17. Gabona nyugodt. Külföldi buza csak alacsonyabban eladható. Kovert amerikai tengeri 1/4 sh. -gel alacsonyabb. Árpa 1/4 sh. -gel magasabb. Hozatalok: buza 38.280, árpa 18.600 és zab 71.720 qu. Tengeri helyben 19 sh.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDÉK.

Bécs, márc. 17. A mai értéktözsde szilárd irányzat uralkodott, ami a kedvezőbb politikai híreknek és annak volt tulajdonítható, hogy Londonban javultak a pénzvisszonyok és az angol bank nem emelte föl a kamatlabát. Főleg közszénbányarésztvényekben fejlődött élénk üzlet emelkedő áron. Ezenkívül bankrésztvények is kedveltek voltak, úgy Länderbank, amelyben fedezeti vásárlások történtek.

Az előtözsde: Osztrák hitelrészvény 363.50 364.75, Anglo-bank 160.50, Union-bank 300.50—301.—, Magyar jelzálogbank 263.—, Kereskedelmi bank 1412—1415, Magyar hitelrészvény 380.75—381.25, Osztrák-magyar államvasut 340.25—340.75 Déli vasut 78.50—78.75, Fegyvergyár 305—306, Tramway 508—510, Alpesi bánya 152.10—152.70, Rimamurányi 247.75, Észak-magyar közszénbánya 197—204, Salgótarjáni 632—626, Magyar aranyjárdék 121.40, Magyar koronajárdék 99.45, Török sorsjegy 57.75—58, Német márka 58.77.

Délelőtt 11 órakor zárultak: Osztrák hitelrészvény 364.50, Magyar hitelrészvény 381.—, Tramway 508.50, Union-bank 300.75, Länderbank 220.25, Osztrák-magyar államvasut 340.50, Salgótarjáni közszénbánya 625, Alpesi bánya 152.50, Török sorsjegy 57.80.

A déli tözsde: Osztrák hitelrészvény 864.25, Magyar hitelrészvény 381.—, Länderbank 220.—, Union-bank 300.—, Anglo-bank 160.50, Bankverein 271.25, Osztr.-magy. államv. 340.50, Déli vasut 78.50, Elbevilgyi vasut 259.50, Északnyugati vasut 245.50, Alpesi bánya 152.30, Rimamurányi 247.—, Fegyvergyár 306.—, Májusi járadék 102.25, Magyar koronajárdék 99.55, Török sorsjegy 58.—, Német márka 58.77, Török dohányrésztvény 132. forinton köttetett.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyezték: Magyar aranyjárdék 121.75, Magyar koronajárdék 99.55, Tiszai kölcsönsorsjegy 141.25, Magyar földtehermentesítési kötv. 97.15, Magyar hitelrészvény 381.—, Magyar nyeresvanykölcson sorsjegy 159.75, Kassa-oderbergi vasut 191.25, Magyar kereskedelmi bank 1418.—, Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.40 Magyar keleti vasuti állami kötvények 122.10, Magyar lezámitoló és pénzváltóbank 255.50, Rimamurányi vasrésztvénytársaság 246.—, 4.2% papírjárdék 102.25, 4.2% ezüstjárdék 102.10, Osztrák aranyjárdék 122.55, Osztrák koronajárdék 102.60, 1880. sorsjegyek 143.75, 1864. sorsjegyek 194.—, Osztrák hitelsorsjegyek 204.—, Osztrák hitelrészvény 364.75, Angol-osztrák bank 160.50, Union-bank 300.50, Bécsi Bankverein 271.50, Osztrák Länderbank 220.—, Osztrák-magyar bank 925.—, Osztrák-magyar államvasut 341.—, Déli vasut 78.75, Elbevilgyi vasut 259.50, Dunagőzhajózási részvény 442.—, Alpesi bányarészvény 152.40, Dohányrésztvény 132.—, 20 frankos 9.58, Császári királyi vert arany 5.69, Londoni váltóár 120.40, Német bankváltó 58.72.

Bécs, márc. 17. (Utótözsde.) A déli tözsde zárlista után jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 864.50, Magyar hitelrészvény 381.25, Anglo-bank 160.50, Bankver. 271.75, Union-bank 301.—, Länderb. 220.—, Osztrák-magyar államvasut 341.25, Déli vasut 78.25, Elbevilgyi vasut 259.75, Északnyugati vasut 245.50, Török dohányrésztvény 133.—, Rimamurányi vasut 247.75, Alpesi bánya 152.50, Májusi járadék 102.25, Magyar koronajárdék 99.55, Török-sorsjegy 58.—, Német márka azonnali szállításra 58.77.

Berlin, márc. 17. Májusi járadék 102.10, Ezüstjárdék 102.10, Osztrák aranyjárdék 103.90, Magyar aranyjárdék 103.20, Magyar koronajárdék 100.10, Osztrák hitelrészvény 229.20, Osztrák-magyar államvasut 144.90, Déli vasut 34.60, Büstiehrádi vasut —, Osztrák bankjegy 170.15. Rövid lejáratu váltó Bécsre vagy Budapestre 170.—, Rövid lejáratu váltó Párisra 80.95, Rövid lejáratu váltó Londonra 20.48, Orosz bankjegy 216.50, Olasz járadék 93.75, Laura-kohó 183.50, Harpeni 176.25, Olasz központi vasut 133.60, Török sorsjegy 116.—.

Az utótözsde: Osztrák hitelrészvény 229.10, Osztrák-magyar államvasut 145.10, Déli vasut 34.60, Magyar aranyjárdék 103.20, Disconto-társaság 205.90, Szilárd.

Frankfurt, márc. 17. (Zárlist.) 4.2% papírjárdék 86.55, 4.2% ezüstjárdék 86.75, 4% osztrák aranyjárdék 104.20, 4% magyar aranyjárdék 103.15, magyar koronajárdék 100.05, osztr. hitelrészvény 308.50, osztr.-magyar bank 787.—, osztr.-magy. államvasut 293.87, déli vasut 69.83.

bécsi váltóár 170.—, londoni váltóár 20.48, párisi váltóár 80.933, bécsi bankverein 230.—, villamos részvény 141.40, alpesi bányarészvény 129.50, 3% magyar aranykölcson 91.40, Északnyugati vasut 209.— Az irányzat szilárd.

Frankfurt, márc. 17. (Utótözsde.) Osztr. hitelrészvény 308.75, osztrák-magyar államvasut 294.—, déli vasut 69.37.

Hamburg, márc. 17. (Zárlist.) 4.2% ezüstjárdék 86.80, osztrák hitelrészvény 308.25, osztrák-magyar államvasut 733.—, déli vasut 165.50, olasz járadék 94.—, 4% osztr. aranyj. 103.60, 4% -os magyar aranyjárdék 103.50. Az irányzat szilárd.

Páris, márc. 17. Uj 3%-os francia járadék 102.70, 3%-os francia járadék 103.15, 3 1/2%-os francia járadék 107.05, Osztrák föld-hitelintézet 127.5.—, Osztrák-magyar államvasut 734, Jelzáloghitelbank 820.—, Osztr. aranyjárdék 105.20, Déli vasuti elsőbbség 393.50, Alpesi bánya 333.—, Török dohányrésztvény 286.—, Török sorsjegy 107.50, Olasz járadék 93.82, Spanyol kölcson 54.68, Meridional 674.—, Ottoman-bank 550.50, Rio Tinto 723.—, Debeers 652.10, Eastland 102.—, Chartered 71.50, Randfontein 40.25, Szilárd.

London, márc. 17. (Zárlist.) Angol consolok 111. 13/16, déli vasut 7.75, spanyol járadék 54. 3/4, olasz járadék 92.50, 4% magy. aranyjárdék 102.—, 4% rupia 63. 1/8, Canada pacificvasut 84.75, lezámitolási kamatláb 3.25, ezüst 25. 5/8. Az irányzat szilárd.

New-York, márc. 17. Ezüst 55.50.

IDŐJÁRÁS.

A m. kir. meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1898. márc. 17-én reggel 7 órakor.

Állomások	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsiusus szerint	Csapadék mm.	Állomások	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsiusus szerint	Csapadék mm.
Árvavárja	58.1	2.6	2	Pola	60.6	3.8	—
Balmazújváros	57.2	2.6	2	Lőcsina	60.7	9.7	—
N.-Szombat	58.0	5.4	2	Sarajevó	61.6	0.4	—
Magyar-Ovár	59.8	5.6	1	Torino	61.2	9.9	—
O-Gyalla	58.2	5.3	2	Flóronca	62.9	5.6	—
Budapest	57.4	5.9	2	Róma	62.0	5.9	—
Sopron	60.3	5.0	—	Nápoly	57.5	7.7	—
Herény	59.3	6.0	—	Brindisi	62.8	10.3	—
Keszthely	59.8	6.6	1	Palermo	60.6	18.6	—
Zágráb	59.4	5.8	—	Malta	62.3	12.8	—
Fiume	61.4	6.1	—	Zürich	60.5	5.4	—
Cikvenica	61.8	5.5	—	Biarritz	70.6	6.8	—
Pancsova	60.0	6.0	—	Nizza	61.7	7.8	—
Zombolya	58.4	5.0	—	Páris	60.8	6.1	—
Arad	57.7	5.3	—	Kopenhága	57.2	8.2	—
Szeged	59.8	6.0	—	Hamburg	57.2	8.2	—
Szolnok	59.5	6.3	1	Berlin	60.7	8.7	—
Eger	58.0	6.8	—	Christiansund	67.0	5.1	—
Debrecen	55.8	4.8	—	Stockholm	57.1	1.0	—
Kőszár	60.7	1.2	25	Szent-Pétervár	68.7	17.7	—
Unghvár	57.5	2.5	—	Moskva	67.8	18.9	—
Szatmár	58.0	5.4	—	Varsó	57.0	0.5	—
Nagy-Vár	62.1	2.0	—	Kiev	59.2	10.8	—
Kolozsvár	57.5	0.8	4	Odessa	—	—	—
Nagy-Szaban	58.0	6.8	—	Sulina	58.4	2.1	—
Bécs	59.4	5.1	11	Szida	61.1	0.0	—
Hamburg	62.5	5.8	8	Konstantinápoly	58.6	8.8	—
Klagenfurt	61.8	0.1	—				

Az időjárás helyzet fővonásában változatlan. A depresszió a norvég partvidéken van és délkeleti irányban süllyeszti a légnyomást. Megmaradt továbbá a délkeleti maximum és a másik Oroszországban elterülő maximum változatlan erősséggel.

Olaszországban az eső megszűnt, de Európa többi részén a lecsapódások növekedtek, nevezetesen Ausztriában, Németországban és a magas északon. Oroszországban kemény hrdog uralkodik, de Nyugat-Európában a hűvesség telmes.

Hazánkban az idő érezhetően enyhült, gyenge fagy már csak Erdély hegyvidékén volt. Együttal a szárazságot apró 1-2 mm-nyi esőzések váltották fel. Csak Kőszárkon voltak jelentősebb csapadék. Az eső ma reggel is szemereg számos helyen, Erdélyben meg havas eső esik.

Változóan felhős, enyhe idő várható, helyenkint kevés esővel.

VIZÁLLÁS.

— Márc. 17-én. —

Folyó	Vizmértés	Vizállás reggel	Árnyék	Folyó	Vizmértés	Vizállás reggel	Árnyék
Tisza	M.-Sziget	80	—	Tisza	M.-Sziget	80	—
Tisza	Tisza-Ujlak	71	—	Tisza	V.-Nemény	71	—
Tisza	Csep	40	—	Tisza	Tokaj	188	—
Tisza	Szolnok	230	—	Tisza	Szolnok	230	—
Tisza	Csongrád	325	—	Tisza	Szeged	305	—
Tisza	Titell	208	—	Tisza	Székesfehérvár	208	—
Tisza	Dees	85	—	Tisza	Székesfehérvár	208	—
Tisza	Szatmár	—	—	Tisza	Szatmár	—	—
Tisza	Munkács	—	—	Tisza	Munkács	—	—
Tisza	Homonna	—	—	Tisza	Homonna	—	—
Tisza	Ungvár	—	—	Tisza	Ungvár	—	—
Tisza	Bárfok	—	—	Tisza	Bárfok	—	—
Tisza	Zemplén	—	—	Tisza	Zemplén	—	—
Tisza	Zalca	—	—	Tisza	Zalca	—	—
Tisza	H.-Németh	—	—	Tisza	H.-Németh	—	—
Tisza	Berettyó	—	—	Tisza	Berettyó	—	—
Tisza	B.-Ujfalu	—	—	Tisza	B.-Ujfalu	—	—
Tisza	Caucosa	—	—	Tisza	Caucosa	—	—
Tisza	Nagyvárad	—	—	Tisza	Nagyvárad	—	—
Tisza	Belényes	—	—	Tisza	Belényes	—	—
Tisza	Borosjenő	—	—	Tisza	Borosjenő	—	—
Tisza	Békés	—	—	Tisza	Békés	—	—
Tisza	Gyoma	—	—	Tisza	Gyoma	—	—
Tisza	Gy.-Fehérv.	—	—	Tisza	Gy.-Fehérv.	—	—
Tisza	Arad	—	—	Tisza	Arad	—	—
Tisza	Makó	—	—	Tisza	Makó	—	—
Tisza	K.-Kostály	—	—	Tisza	K.-Kostály	—	—
Tisza	Temesvár	—	—	Tisza	Temesvár	—	—
Tisza	N.-Bocskér	—	—	Tisza	N.-Bocskér	—	—

Mék magyarázata: * = Jéges víz; + = Ölelt; - = Csakolt

< = áradt; > = apadt; ? = kötelező.

Feladás szerkesztő: Lipsey Ádám.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Kiadóhivatal:

Minden szó 2 krajczár, vastagabb betűkből szedve 4 krajczár.

Kiadóhivatal:

VIII. ker., József-körut 65. szám.

Ha a hirdetés címét is közli a hirdetésben, vagy a választ post-restante kéri, akkor minden közlés után még 80 krajczár kinttartófényű és fizetendő. — Csak a hirdetés post-restante kéri, akkor minden közlés után még 80 krajczár kinttartófényű és fizetendő. — Csak a hirdetés post-restante kéri, akkor minden közlés után még 80 krajczár kinttartófényű és fizetendő. — Csak a hirdetés post-restante kéri, akkor minden közlés után még 80 krajczár kinttartófényű és fizetendő.

APRÓ HIRDETÉSEK ÉS ELŐFIZETÉSEK

82

ORSZÁGOS HIRLAP

részére felvételnek kiadóhivatalunkon kívül (VIII. ker., József-körut 65.) a következő üzletekben:

- I. ker., Járnok-utca 22. **özv. Balácsócs György** nagytörsde,
- II. „ Fő-utca 7. sz. alatt **Eisenbach Vilmos** fűszerkereskedése,
- IV. „ Kecskeméti-utca 14. sz. **Szántó Már**, dohánytörsde
- IV. „ Harsisch-bazár **Déval József**, dohánytörsde
- IV. „ Petőfi-tér 3. szám **Hemetsch A. J.** dohánytörsde és újságárda.
- V. „ Nagykorona-utca 20. sz. **Löwinger Gyula**, fűszerkereskedése,
- V. „ Dorottya-utca 13. sz. **Well Vilmos**, dohánytörsde
- V. „ Váci-körut 6. szám **Morano Janka**, dohánytörsde
- V. „ Lipót-körut 22. szám **Wollák Zsigmond**, dohánytörsde
- VI. „ Teréz-körut 54. szám **Breuer nővérek**, dohánytörsde,
- VI. „ Andrássy-ut 48. szám **Rohozay Ilona**, dohánytörsde,
- VII. „ Erzsébet-körut 50. szám **Heisler Róza**, dohánytörsde.
- VII. „ Erzsébet-körut 7. szám **Fraud J.** dohánytörsde.
- VIII. ker., a Nemzeti színház bérh. **Sopronyi V.** dohánytörsde,

ugyan helyeken mindennemű felvilágosítások készségesen megadatnak.

LEVELEZÉS.

Azókat az ajánlatokat és leveleket, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított négy hét alatt címzettje el nem viszi, a kiadóhivatal megsemmisíti. 2178-1

Többeknek. Csakis olyan levelekre válasszuk, melyekhez a választó bélyeg mellékelve van. A kiadóhivatal. 1294-1

Apróhirdetések 20 krajczáron alul nem közölhetők.

Független. fiatal özvegy, előzől jó barátot keres. Leveleket a kiadóhivatal „jó barát” címén kéri. 921-1

Szép asszony. Levelet már haza vittem, miért nem megy el érte, holnap okvetlen elvárom. Pá, ádvózi Margit. 8134-1

Sándor. Ezer éve, hogy nem láttalak. Tegnap föl akartam menni hozzád, de nem szabadott. Nem lehetetlen, hogy még e héten föl megyek és akkor majd személyesen teszlek szemlélényárok. Addig is csókol R-d. 8129-1

HÁZASSÁG.

Fővárosi nagy butorczejg főnöke, 8-10.000 frt készpénz hozomány felett rendelkező, izr. fiatal hölgy melletti komoly ismereteket keres. Közelítők ajánlata figyelembe nem vétetik. Szíves választ „Erzsébetváros” alatt kíván e lapozó címzett. 3120-2

Szép, jó nevelésű, házias reform. hölgy körülbelül 15.000 frt készpénzzel rendelkező, egy fővárosi jó melletti kereskedővel óhajtaná házasság czéljából ismereteket külni. Csakis teljes néveléssel és közelítők adatait tartalmazó ajánlatokra adatik válasz. Megkeresések, melyek e rovatban jelzendeők. Kérünk „Gizella 19” alatt a kiadóhivatalba intézni. Legszigorúbb diszkrétó ünnagától értendődik s biztosítva. 3122-2

Gazdatiszt vagyok az alföldi rónán, jelenleg a fővárosban időzőm, egy szép intelligens leánykával óhajtanék megismerkedni komoly házassági szándékból; csakis olyan leánykától várok ajánlatot, kik a pusztai csendes életet kedvelik. Ajánlatot kérek e lap kiadóhivatalába „Telen nyáron pusztán az én lakásom” jelige alá. 3030-2

ALLÁST KERES.

Csinos intelligens családból származó fiatal leány óhajit czukrázódva mint elarusítandó alkalmatban. Szíves megkeresést „Nona” jelige alatt a kiadóhivatalba kéri. 3034-3

Magányos nő, ki a háztartás minden ágában kitűnő jártassággal bír s mint háztartásnő több éven át alkalmazva volt, állást keres. Czimé a kiadóhivatalban megdutható. 3048-3

Házmesteri állást keres gyermektelen házaspár; 1000 frtig menő biztositókat is tudnak nyújtani. Ajánlatot kérek e lap kiadóhivatalába küldendő. 3076-3

Csinos, fiatal hölgy, ki már mint elarusítandó több ízletben volt alkalmazva és e téren nagy jártassággal bír, elarusítandó állást keres, nagyobb ártletben. Leveleket „A. B.” jelige alatt kéri a kiadóhivatalba. 3124-3

Állást keres egy kereskedő segéd, ki már mint üzletvezető is volt alkalmazva a főváros legnagyobb fűszerkereskedésének egyikében. Leveleket „Fűszer” jelige alatt küldeti a kiadóhivatalba. 1238-3

Hivatalnoknő, ki jelenleg is alkalmazva van, a gép-és gyorsírás szakirányban, szikra teljes jártassággal bír, kereskedelmi szaktanfolyamot jó szikra végzett, könnyű íródaí állást keres. Leveleket a kiadóhivatalba kéri „Ügyes és szorgalmas” jelige alatt. 3130-2

Tanárjelölt ajánlkozik korrepetitornak, vagy nevelő. Megkereséseket „Diligens” címén kérének a kiadóhivatalba. 1783-3

Kereskedelmi szaktanfolyamot kitűnő sikerrel végzett kisasszony, ki jelenleg is alkalmazva van, állását változtatni óhajta. Szíves megkeresést „Yost” jelige alatt a kiadóhivatalba kéri. 2022-3

Nagy gözmalom (Bécskában) fölmunkát keres Május 1-én való belépésre. Jó bizonyítványok és teljes szakirány megkivántatik. Fizetés egyezség szerint. Ajánlat „Gözmalom” jelige alatt kéri a kiadóhivatalba. 2844-3

FIATAL LEÁNY,

ki a kereskedelmi szaktanfolyamot kitűnő sikerrel végzett, magyar és német nyelvet egy szobában, mint írásban teljesen bírja, a gyors- és gépírásban kolló jártassággal bír, állást keres. Szíves megkeresést „E. J. 18.” jelige alatt a kiadóhivatalba kéri. 2978-3

Gargon lakással bíró intelligens urak figyelmébe! Egy intelligens idősebb ur hölgy takarítását szobát keres, esetleg a főzést is elvállalja. Levelet „Tiszta otthon” cím alatt a kiadóhivatalba kéri. 2840-3

Uri családból származó fiatal özvegy, a háztartás minden ágában járatos, önállóan is képes azt vezetni, egy idősebb nőmel háztartásnő állást keres. Szíves megkeresést „Szorgalmas” jelige alatt a kiadóhivatalba kéri. 2872-3

ALLÁST KAPHAT.

Okleveles gyermekkertésznő keres 3 kis leány mellé. A női kézimunka tanítása okvetlenül szükséges. Levelet ajánlatot „H. M. 98.” jelige alatt a kiadóhivatalba küldendő. 3004-4

Német vagy francia **bonne** egy 5 és fél éves fiúcska mellé fél napra esetleg egész napra kerestetik. A czim megdutható a kiadóhivatalban. 3104-4

Nevelőnőt keresek 7 éves leánykám mellé, a francia lésinemet nyelvbírása okvetlenül szükséges. Ajánlatot az ények megjelölésével „G. I.” jelige alatt e lap kiadóhivatalába küldendő. 2880-4

Olcsó zongora-tanárj keresek, ki szerény feltételek mellett tanítana házában öránként. Czim a kiadóhivatalban. 8148-4

Egy ügyes szahonő azonnal folyózik. Czim a kiadóhivatalban. 933-4

Házmesterpár f. évi május 1-re egy villa részére kerestetik. Megkeresések „Zuglót” címén intézendők e lapozó. 3022-4

OKTATÁS.

Házitanitónak ajánlkozik VIII-ik gimnáziumi tanuló, kinek e téren már jártassága van. Szíves megkeresést a kiadóhivatalba toribbít „jó tanuló” címén. 3093-5

Fiatal tisztviselő, ki a delutáni órákban szabad, elvállal egy-két gimnáziumi tanuló oktatására mérsékelt díjazás mellett. Czimé a kiadóhivatalban. 2714-5

Gyakorlott okleveles gyermekkertésznő órák adására vállalkozik. Elemi osztályokra is előkészít. Czim a kiadóhivatalban. 2402-5

Czimbalmozni! Két hónap alatt bárkit is megtanítok az általam feltalált legújabb és legkönnyebb magyar rendszer (methodus) szerint, háznál és házon kívül, ugyiszint vidékre is tanítok pontos és kimerítő magyarázatival (posta fordultával). Czim a kiadóhivatalban. 2630-5

Zongora-tanár órák adására ajánlkozik szerény díjazás mellett. „Zongora-tanár” címén a kiadóhivatalba küldendő. 3074-5

TELEK ÉS HÁZ ELADÁS.

Kijpesten egészen újonnan épült ház, 1250 frt jövedelmmel, 14500 frtért eladó. 10 évig adómentes. Bankleher 8000 frt, 4 1/2% kamat-törlesztéssel. Czim a kiadóhivatalban. 2801-7

Háztelkek Kossuthfalván, kispesti határmál, 150 és 200 négyzetöngfent parcelláira, ára 2 frt 80 krtól 4 frtig, lavi 100 frt, vagy heti 2 frt részletfizetéssel kaphatók. Bővebbet Szecsepanovszki Zsigmondnál, vendégül, VIII., Nap-utca 18. 8449-7

Gyönyörű fekvésű zuglói villa nagyon szép kerttel azonnal szabadkésből eladó. Levelet „Arnyékos” jelige alatt a kiadóhivatalba küldendő. 2872-7

Eladó Hákospalotán (a vasút állomástól 3 percz) egy nyaraló mely áll 5 szoba, előszoba, konyha és több melléképületből. Árnyas, 6700 öles kert, szép fenyvessal. Czim a kiadóhivatalban. 8112-7

ELADÁS.

Régi faiskola teljes felszerelése miatt eladók: **Dicsoszerzők**, a legkiválóbb fajokban, igen erősek 8 frt 100 darab. **Dicsoszerzők** 20 frt 100 drb, alma- és körte-vadonczok, erős, 3 évesek 40 frt 100 drb. **Rózsák**, a legkiválóbb fajokban 12 frt 100 drb. **Spárgagyökörök** 80 kr. 100 drb. Czim a kiadóhivatalban. 2932-8

Szakatos és kerékpárjavító műhely, teljesen felszerelve, jó forgalmu helyen, olcsó áron eladó. Czim a kiadóhivatalban. 2892-8

Valdó Quedlingburgi takarmány-repáreg, elsőrendű termelőtől, olmozva, 18 frtjával 100 kgként helyben eladó. Czim a kiadóhivatalban. 2850-8

Egy igen jó karban levő kitűnő kerékpár minden hozzávalóval és sok rezervtárggyal olcsón eladó. Megtekinthető 12-től 2-ig. Czim a kiadóhivatalban. 3050-8

Nagy íróasztal, és 8 óra között. Czim a kiadóhivatalban. 3098-8

Eladó két cséplő-garnitúra, teljesen felszerelve, kitűnő jó állapotban a társaság felszerelése miatt. Az egyik 6, a másik 8 lóerejű. Bővebb értesítést ad Koczka János Békes-Csaba. 909-8

Diófából készült, faragott, két ajtóú kredencia azonnal eladó. Czim a kiadóhivatalban. 2984-8

Női bicikli, veskedjenek leveleket a kiadóhivatalba „Atilla kerékpár” jelige alatt küldeni. 5128-9

Két nagy szokrény, egy szép szalon-asztal olcsón eladó. Czim a kiadóhivatalban. 391-8

Egy teljesen jó karban levő szépen kidolgozott nagy könyvtárvány olcsón eladó. Czim a kiadóhivatalban. 3148-9

Kerékpár, alighasznált, teljesen jó karban, jutányos áron eladó. Czim a kiadóhivatalban. 8138-9

VÉTEL.

Földszintes, esetleg egyemeletes házat, mely több lakosztályból áll, óhajtok venni. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérék „Urasági lakás” címén. 3040-9

A Teréz-vagy Erzsébetvárosban keresek egy földszintes esetleges egyemeletes házat 18-20 szobával megvételre. Ajánlatot kérek „Kényelmes lakás” címén a lap kiadóhivatalába címezni. 2980-9

Jó pedálos cimbalom (használt) megvételre kerestetik. Ajánlatot „Cimbalom” jelige alatt a kiadóhivatalba kéri. 3000-9

Gordonkát keresek megvételre. Levelet az ár megjelölésével a kiadóhivatalba kérék **Gordonka** cím alatt. 8132-9

Házát óhajtok venni a Krisztina-városban, földszintes kis házat, egy család részére. Ajánlatokat kérek árral „Földszintes ház” jelige alatt a kiadóhivatalba. 2448-9

Jó karban levő zongorát keresek megvételre. Ajánlatot „B. J.” jelige alatt a kiadóhivatalban küldendő. 2792-9

Pianinót keresek megvételre. Ajánlatot „Pianinó” jelige alatt a kiadóhivatalba küldendő. 2990-9

KIADÓ SZOBÁK.

Külön bejáratu utczai szoba, szép butorral a József-köruton azonnal kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 8000-10

Utcai szoba elegáns butorral, külön bejárattal, kitűnő ellátással, azonnal kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 2892-10

25 frtért teljes ellátást nyer egy fiatal ur külön bejáratu szobával az Erzsébet-köruton. Czim a kiadóhivatalban. 2818-10

Bélvárosban kiadó egy csinosan butorozott szoba. Czim a kiadóhivatalban. 2942-10

Szépen butorozott udvari szoba intelligens családnál azonnal kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 2840-10

Különbejáratu (lépcsőházból) szépen butorozott szoba teljes ellátással azonnal kiadó egy intelligens családnál. Czim a kiadóhivatalban. 2890-10

Kiadó a Józsefvárosban csinosan butorozott udvari szoba intelligens családnál. Czim a kiadóhivatalban. 3028-10

Két udvari szoba a Teréz-köruton április 1-ére két ur részére kiadó. A szobák csinosan vannak butorozva. Czim a kiadóhivatalban. 3094-10

Elegánsan butorozott 2 ablakos utczai szoba külön bejárattal, rögtön kiadó, fürdő szoba és légszusz használattal. Czim a kiadóhivatalban. 3090-10

Nemzeti színház közelében kiadó egy kétbunkos utczai szoba, külön bejárattal, fürdő szoba használattal, olkélő izr. családnál. Czim a kiadóhivatalban. 3092-10

2 udvari szoba butorozva a Ferenc-köruton intelligens családnál azonnal kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 2883-10

Kényelmesen berendezett kétablakos utczai szoba, fürdőszoba és zongora használattal, esetleg teljes ellátással egy ur részére 26 frtért kiadó, ur családnál. Czim a kiadóhivatalban. 8110-10

Utcai szoba a Dorottya-utczában, zongora használattal, azonnal kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 3110-10

Szoba szépen butorozva, teljes ellátással azonnal kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 3114-10

Szépen butorozott, kétablakos szoba a Vörösmarty-utczában nagyon olcsón kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 3142-10

A Teréz-köruton egy földszinti különbejáratu, nagy és tiszta butorozott udvari szoba azonnal kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 3144-10

LAKÁS KERESTETIK.

Keresek egy vagy két szobát a lépcsőházból külön bejáratu első emeleti butorozott lakást. Ajánlatok a kiadóhivatalba kérének „Alkalmos lakás” cím alatt. 2994-11

Szakást keresek május 1-ére, mely álljon 4-5 szoba, melyek közül legalább 2 utczai legyen, fürdő szoba és minden hozzátartozóval az első vagy második emeleten. Levelet a lakás körülményes leírásával és az évi bér kitételével „Lakást keresek” címén a kiadóhivatalba kérék. 3090-11

Május 1-ére 6 szobából és minden hozzátartozó mellékkeltségű álló lakást keresek a Ferencvárosban. Ajánlatok az ár megjelölésével „Május 1” jelige alatt a kiadóhivatalba küldendő. 2944-11

SZOBA KERESTETIK.

Butorozott földszinti kétablakos utczai szobát keresek külön bejárattal, esetleg teljes ellátással. Ajánlatok a feltételek közlésével „Gyógyyszerész” jelige alatt a kiadóhivatalba küldendő. 3062-12

Butorozott utczai szobát keresek a Lipótvárosban lehetőleg fürdőszoba és zongora használattal. Ajánlatok „Hivatalnok” jelige alatt a kiadóhivatalba kérék. 3098-12

KIADÓ LAKÁSOK.

A Népszínház közelében, Népszínház-utca 23. sz. alatt több utczai lakás, 3 és 4 utczai szoba, eselődőszoba, fürdőszoba, éléskamra stb. kárpóztással és gázvilágítással kiadó. 6035-13

HITEL-PÉNZ.

Amortizációs kölcsönöket budapesti házakra és telkekre I., II., III. helyre 10, 20, 30, 40 és 50 évre, minden előzetes költség nélkül, közvetlen a legrovidebb idő alatt, előkéllő fővárosi intézetnél, csakely utólagos honorarium fejében. Telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokvisztséges. Ertekezhetni d. n. 1-8-ig. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 850-14

KÖNYVEK.

Eladók könyveket, világhírű írók műveit, olcsón. Czim a kiadóhivatalban. 1772-15

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Kiadó bolthelyiséget keresek május 1-ére. Levelet „Dohánytörsde” jelige alatt továbbít a kiadóhivatal. 1600-17

Műhelynek vagy raktárnak alkalmas pincoz-helyiség kiadó a kiadóhivatalban. Váci várn közelében a Hiba-utczában. Czim a kiadóhivatalban. 2852-17

Régi jó hírnevnek örvendő nyári vendégül kerti azonnal kiadó. Olcsó házból, szerződés, árszabás, dus felszerelés, szükséges 15ke 8000 frt. Választ „Jó üzlet” jelige alatt a kiadóhivatalba kérék. 8009-17

Az Erzsébetvárosban egy kitűnő forgalmu kavház, családi körülmények miatt olcsón eladó. Czim a kiadóhivatalban. 8140-17

KÜLÖNFÉLE.

A legjobb magyar ércslap az „Östökös”. Most sorra közli pompás karikatúráiban a nevezetesebb írókat és művészeket. 3040-18

Igen ügyes gyermekruha-varrónd szerény díjazás mellett ajánlja magát házakhoz, olvállal házonkülvü munkát is. Megkeresést „Kitűnő szabás” jelige alatt a kiadóhivatalba kéri. 2874-18

Ügyes fodrásznő ajánlja magát szerény díjazás mellett. Szíves megkeresést „Könyvű kez” jelige alatt a kiadóhivatalba kéri. 3068-18

Igen nagy jövedelmet hozó, kedvelt gyümölcs termesztéshoz társul kerestetik olyan földbirtokos, ki hajlandó az elérhető előnyök ellenében földet bocsátani rendelkezésére. Czim a kiadóhivatalban. 2806-18

Egy ügyes nőruha szabónő elfogad elegáns utczai ruhákat 6 frtért, esetleg házhos 1 frt 60 krajczárért. Czim a kiadóhivatalban. 2550-18

Divatós kézimunkák tanítását elvállalja egy ur leány. Megkereséseket kéri „Kézimunka” jelige alatt a kiadóhivatalban. 1248-18

MINDENFÉLE

A kenyér története. A kenyéret ismerték az egyiptomiak és a zsidók több mint 2000 évvel Krisztus születése előtt. A kenyérbélesztés művészete azonban a görögöktől ered, kik azt tökéletesítették. Tőlük aztán elterjedt a gallok és a főnicziaiak gyarmatai közé; Olaszországba pedig csak 168 évvel Krisztus születése előtt jutott, ahová a Macedoniából visszatérő római légiónok vitték a Görögországból magukkal hozott kenyérsütők, „pistorok” által. E kenyérsütők aztán Rómában társulatot alakítottak, mely rövid idő alatt óriási módon fölvirágzott. Abban az időben a kenyérsütők nagy tekintélynek örvendtek; még szenátorokká is ki lehetett őket nevezni. De azért mégis megmaradtak kenyérsütőknek és sütöttek, sütöttek, de sajnos, mindig rosszabbat; vagyis, hogy a tésztát csak félig dagasztották kovász nélkül, azután kerekded formát adtak neki *s néha rövidebb, néha hosszabb ideig* sütötték. Hosszu idő múlva jöttek csak rá a kovász tulajdonságaira és alkalmazására a kenyérbélesztésnél. Ez idő óta számítódik tehát a valódi kenyér készítésének feltalálása és általános elterjedése, mely körülmény nagyban hozzájárult az általános művelődés terjedéséhez, amennyiben a nomád népeket rászoktatta a föld művelésére és a termékeny vidékeken való állandó tartózkodásra. Franciaországban a kenyérsütők, kiket legelőször „pistor”-oknak, majd „panetiers” vagy „talmeliers”-eknek neveztek, manapság pedig „boulangers”-eknek, már kezdettől fogva oly nagy számban voltak, hogy külön törvények intézkedtek fölöttük.

Egy feketehimlős Odysseája. Franciaországban, a Nantna melletti Charixban, feketehimlő-tünetek mutatkoztak egy gyári munkáson. Hívják az orvost, az is konstatálja a bajt és beviteti a nantnai kórházba. A nantnai kórházból, mivel ott nincs külön osztály a himlőbetegeknek, visszaküldték Charixba. A charixi maire telegrafált a bourgi kórházba, hogy a feketehimlőst utnak indította. A beteg — akit természetesen minden óvatosság nélkül szállítottak — szerencsésen megérkezett Bourgba a vasuti állomásra. Kocsis azonban nem akadt, aki bevigye. Mindenki huzódzott a beteg beszállításától, végre aztán egy hordár megkönyörült rajta. Talyigájára egy nagy deszkafődelet tett, arra fektette a beteget. Így kopogtatott be a kórház kapuján. Az igazgató ráförmed:

— Hol vannak az irások?

— Azt én nem tudhatom. Én a vasutnál szedtem föl, azt se tudom, kicsoda, kicsoda, honnét jött.

— Hát mit gondol maga, mi akárcit fölveszünk itt?

— Ugy gondolom, egy feketehimlős, veszedelmes ragályos betegségben lévő...

— Semmi közünk hozzá! Mehet!

A szegény ember bejárta betegével az egész várost, míg végre néhány órai kórhorgás után valahogy megtudott róla mindent, aztán visszament vele a kórházba.

— No, meg vannak-e az irások? — kérdezi az igazgató.

— Meg vannak, itt van a beteg zsebében.

— No, akkor jól van, így már fölvehetjük. Mert, jól jegyezze meg magának, jámbor ember, minden dologban az irás a fődolog. Minden egyéb mellékes!

Lefoglalt külfölvonat. Vigan robogott W. czirkuszigazgatónak négy személy- és tizenhét teher- és löszállító-kocsiból álló külfölvonata bajor földről Ausztria felé. Ez a vigság azonban csak az osztrák-bajor határállomásig tartott, mert ott a törvény nevében megtiltották a mozdonyvezetőnek, hogy továbbmenjen. Az igazgató kezdetben azt hitte, hogy tévedés történt, de hamarosan előkerült az osztrák bíróság egy képviselője és kijelentette, hogy a vonatot csakis abban az esetben engedni tovább, ha az igazgató megfizeti azt az 1767 forintot, amivel szállítási költségek fejében az osztrák államvasutaknak adósa. Az igazgató hivatkozott arra, hogy a kereskedelmi miniszter elengedte ezt neki s ő fönt is járt nála köszönetet mondani. A bírósági kiküldöttek arra a kérdésre, hogy melyik miniszter volt az? azt felelte, hogy nem tudja, melyik a sok közül. A vége is az lett, hogy fizetni kellett s azontul kevésbé vigan folytatta útját a külön vonat.

AZ ÚJ ZRINYIÁSZ

(Politikai és társadalmi tréfás rajz.)

Írta: MIKSZÁTH KÁLMÁN. (24)

De még sok esemény váránk, nem időzhetünk bőven az ebéd leírásánál, melyről sokat fognak pedig beszélni Sartoryék és az elhalt gyerekek keresztstülői. Az tény, hogy minden jó volt; a menü tökéletes, a tálalás szédítő gyors, akárcsak a királynál. Zrinyi hangulata egyre emelkedett, meg tudott az ott nyerni egy pár szóval minden embert, de különösen Bobor ezredest, akivel vis à vis ülven, sokat diskurált.

— Milyen csatákba vett ön részt, ezredes?

— Ott voltam Sadvánál, uram.

— Nos és mi lett önökkel?

— Megverték, meghátráltunk.

— Csudálatom, hogy ilyesmi megtörténhetett, ha ön is ott volt.

Bobor kevélyen pödörgette ősz bajuszát.

— Terringettét, magam se értem a dolgot. De egy ember csak egy ember, uram.

Bobor ezredes az ebéd végén a kávénál kijelentette, hogy I. Napoleon után Zrinyi Miklóst tartja a legkülönb embernek, s aki ezt kétségbe meri vonni, azt két egyenlő darabra vágja. S ezzel szétnézett vérbeborult szemekkel a társaságban, mint egy felbőszült oroszán, mert ha bort kóstolt, rabiátus lett.

A pompás borok különben mindenkire megtették hatásukat. Juranics régi magyar nótákat énekelt, melyek rendkívül tetszettek. Rózer Anna álmagon hallgatta, hátradúlva kissé egy fouteilleben és nézte, nézte, egyre nézte ölébe eresztett jobbkeze ujján a kis mélyedést, amit egy gyűrű viselése okozott. Egy kis zöld topágyűrű, ami most nincs ott, pedig még ott volt azelőtt. Nemi álm-e, hogy nincs ott? Nézi, nézi, és nem álm. Megint csak nézi. Oh, még se álm. Valaki megfogta a kezét az ebéd alatt és a régi idők udvarlasi módja szerint lehuzta nagyügyesen a szegény kis topágyűrűt. Mégis csak nem szép attól a valakitől.

Wlada doktor hasonlóan el volt ragadtatva a Juranics hangja által s elfogván a sürgőforgó Rózeréket, lelkesen szedte szavakba kitérő érzelmeit.

— Milyen koloritja van! Gyönyörű dolgok. Szeretném tudni, hol lehet ilyesmit élvezni. Dalokat, melyeken a dédapánk nagyapja érzelt. Királyoknak való mulatság! Gratulálok az önök ebédjéhez, Rózer ur és asszonyság! Én már hercegeknél is ebédeltem — de az mind schmarna.

Rózeréket ugyan kár volt villányozni, Dunába vizet csurgatni; most se bírtak már a kevélységükkel, majdnem szétrepesztette őket.

— Doktor, doktor — sugdosta Rózer né — ennek a Juranicsnak tetszik az Anna. Az én szemem nem csal, doktor, azért, hogy ostoba asszony vagyok. Ez az ember bomlik az Annának után.

— És kiféle, miféle ez a Juranics? — vágott közbe Rózer ur.

— Nagy ur, horvát főnemes; bánok, főispánok véréből való. Várai voltak az őseinek, neki is — de most persze semmije sincs.

Rózer önérzetesen ütögette a mellét.

— Van nekem. Hm.

Csak még fokozta a Rózerék boldogságát, hogy odakünn az előszobában egy pár újságíró jelentkezett, akik részleteket óhajtottak tudni a mai ebédéről és kérték Rózer urat, hogy diktálja, mi mindent beszélt Zrinyi az ebédnél. Nem mondott-e valami anekdotát a

régi világról? Vagy valami kritikus megjegyzést a mai viszonyokról?

— Ah, istenem! — mondá Rózer ur és a szeme villogott, mint két karbunkulus. — Mennyit beszélt ő nálunk! De nem emlékszem, uraim. Oly rossz memóriám van. Tele van növénynevekkel. Tetszik tudni, még patikus koromból. Mert kicsiből vertem fel magam és nem szégyenlem elmondani. Ah, mennyit beszélt. De az átkozott növénynevek miatt semmi se fér már a fejembe. Hanem a feleségem az nagy talentum az ilyenre...

S ezzel kinyitván a szalonajtót, bekialtott, hogy mindenki hallja:

— Kriska, Kriska, gyere ki, fiam. Itt vannak az újságírók. Irni akarnak a mai ebédünkről!

Kriska asszony kitipegett-kitopogott, mint egy szaladó kacsa, fekete főkötője lefityegő csipkái libegtek-lobogtak, csapkolódtak jobbra-balra. No, ő aztán beszélt is annyit az újságíróknak, hogy tiz hasábot is belehetne vele írni, a szívükre kötvén kétszer-háromszor:

— Ki ne felejtsek, lelkem, a befőttem. Nagyon tetszett neki a befőttem. Azt mondta a befőttemre, hogy az anyja házában sem evett olyat. Pedig az anyja, bizonyos Karlovics Ilona, két országban volt — azt mondja — hires gazdasszony.

E nagy örömmámorban csak egy bántotta Rózerékat, hogy az egész világnak meg nem mutathatják magukat. De hátha erről is lehetne segíteni? Ha például Wlada doktor egy kis sétatocsizást ajánlana a ligetben egészségi okokból. Nosza, rá kell a doktort beszélni.

Wlada kötélnek állt és csakugyan nyúlba ütötte a kocsizás tervét, csak éppen Bobor ezredes ellenkezett, mondván, hogy egy kis „post kaffanum” (a kávé utáni borozgatás) többet ér minden friss levegőnél az egészségre. A ravasz doktor ezen is segített.

— Tudja mit, ezredesem, ülünk mi kétten egy kocsiba, én majd hozok a kabátom alatt egy palaczk pezsgőt, a zsebemben két poharat s künn, az Isten szabad ege alatt, valahol a Zuglóban, kocczintunk egyet.

Isten neki. Ez már nem rossz idea. Így nem forogván fönn többé semmi akadály, kocsikat hozáltak s egész karaván indult utnak. A családi batardban Rózer-mama a leányával, az előülésen Juranics, a másik kocsiban Zrinyi Miklós az ezredesnével, a harmadikban Rózer ut keresztleányával, a Sartory kisasszonyokkal, a negyedikben Wlada doktor az ezredessel. Az öreg Sartory és Schmitt kapitány otthon maradtak dominózni.

Oly örült kavargás, dübörgés, hőmpölygés volt a ligetben, amilyen nyári vasárnap este szokott lenni. Az alkonyodó nap széthintette utolsó fényét, mintha csurgatott arany lenne, a fákra, a füvekre és ott játszott, ugrált a nagy szökőkút vizkévéjében, kimelegítette az ezredesné arcát, olyan színe lett, mint egy nagyon szép érett baracké, bekandikált a Rózerék batardjába és az Annácska perkál-szoknyáján a szelétől végig a térdén, egy arany pántlikát feszített ki, megcsiklandozta egy kicsit a karját, mely a piros ernyő alatt egy királygomba hófehér gyökének látszott. Ugyanegy időben fölkereste a doktor Wlada fiakerjét is és hamarosan megforralta hév sugarával a pezsgőjüket (most már akár megihatja) s mint aki minden dolgát jól végezte, egyszerre lebukott, eltűnt, mintha aszinházi súlyesztő volna alatta.

Hűs szellő kezdett lengedezni, édes balzsam. Egy-két fordulás után a köröndben

Rózer-mama kiszállást vezényelt és egy kis gyalogsztát ajánlott a fák között.

Személyeink csakhamar elvegyültek párosával a néptömegben. Sok ember, sok ismeretlen ember szinte magány. Egyedül bolyongtak Zrinyi és a szép ezredesné, Juranics és a kis Anna. Hogy mit beszéltek? Isten tudja. A levegőről is beszéltek, a fenyőillatról is beszéltek. Egy-egy kakadufarmáju női kalapot megbíráltak. Nézték az eget és az aszó felhőket (különösen a kis Anna nézte sokat), valami a fák susogásából is beleszármozott a gondolataikba, meg az utsalvi virággruppokból . . . Aztán eljutottak ahhoz az öreg sirhoz is, amely már nem is sir, hanem csak egy kő, egyetlen szomorú széval: a „Fuit“-tal.

Vajjon milyen ember volt az, aki ott fekszik? Már a nevét se tudják. Pedig azt mondják, ő ajándékozta a ligetet a városnak. Minek? Ha most felkelne, egyetlen embert sem ismerne a világon.

— Nini, nini, nézze csak, egy parányi lámpa ég a sirján.

— Egy szentjánosbogár — mosolygott Juranics, lehajolt és fölvetette.

Anna még soha se látott olyat. Szinte bántotta, hogy csalódott. Olyan szép lenne az, ha az istenke gyujtott volna lámpát annak a jó embernek, aki ezt a nagy kertet a városnak ajándékozta.

— Mutassa csak!

Juranics oda adta neki, de a kis lány megfogott tőle és elcsapta.

— Ejnye, Anna kisasszony! — incselkedett vele Juranics — hát maga így bánik az én bogaraimmal? Most már csakugyan nem adom vissza a gyűrűjét.

— Ugyan, adja vissza!

— Adja vissza maga is az én bogaramat.

— Várja meg, míg egy másikat találok...

— Maga is várja meg, míg egy másik gyűrűt hozok érte.

Ezen a témán folyt sok együgyű beszéd, de szebb volt az a világ legnagyobb bölcséinek a vitatkozásánál és a kigyuló csillagok az égen hamiskásan hunyorgattak hozzá.

(Folytatása következik.)

KÉT ASSZONY

BARANCZEVICZ SZ. KÁZMÉR REGÉNYE

oroszról fordította SZABÓ ENDRE (56)

Sztepanics Péter látta annak tisztességes magaviseletét és már kedvelni is kezdte a fiatal embert egyszerű, szives modorát. Hitte, hogy a felesége és a fiatal ember közt lehetőség a barátság, összehasonlította ezt a viszonyt azzal, amely ő és Vjéra közt volt s azt kérdezte magától: „ha én köztem s a közt a derék leánya közt nincs egyéb, mint a barátság, hát mért ne lehetne ilyen barátság feleségem és Nalhanov közt? Ismeretségük gyerekségtől kezdődik s ez nem jelentéktelen körülmény.“

Az utóbbi két évben valami változást vett észre a feleségénél: mintha hidegebb, tartózkodóbb lett volna ő irányában, nemcsak beszélgetéseik alkalmával, hanem magaviseletével is. Ezt a változást azzal magyarázta, hogy az asszony bizonyosan kifáradt a gazdasasszonyi teendőktől, a gyerekek folytonos gondozásától és egyéb apró bajoktól. „S mindennek én vagyok az oka“ — gondolta magában, — rosszul teljesítem családfői kötelességemet, még mindig nem tudom megkönnyebíteni. Nagya gazdasasszonyi helyzetét, nem bírok fel fogadni valami asszonyt, aki segítene szegénykének. E miatt ő már meg is véznült s látszik rajta, hogy szenved.“

Sztepanics Péter gyakran indult el ilyen gondolatokkal a hivatalába. Neki is viselni kellett az élet terheit s tisztesen inkább, mint a feleségének. Ez neki egyenes kötelessége.

Egyszer, márczius kezdetén, Sztepanics Péter szokásaihoz képest elindult a hivatalába. A reggel világos, kissé hűves volt s Sztepanics Péter, aki az éjjel főfájással feküdt le, érezte, hogy percről-percetre jobban érzi magát, feje egészen megkönnyült. Most is, mint rendesen, a feleségéről, gyermekeiről és háztartásáról gondolkozott. A kis Nagyusa négy éves, igen okos, és már szeretne megismerkedni a betűkkel. Valami jó abéczés könyvet kellene neki venni. A napokban felkereste őket annak a nyaralónak a tulajdonosa, amelyben tavaly nyaraltak és tudakolta, hogy kiveszik-e az idén is a nyaralót. Persze, hogy szándékuk kivenni, de előbb ki kell oda menni s meg nézni, hogy megcsinálták-e a kívánt helyreigazításokat? Ugyan kitart-e a tüzelőfa májusig, vagy még venni kell hozzá? Közeledik a husvét s neki temérdek kiadása van . . . Az idén valami csinos dolgot kell a feleségének ajándékozni, de mit?

Ezen a kérdésen sokáig eltűnődött Sztepanics Péter. A női ruhák és csecsebecsék iránt neki semmi érkeke sem volt s naivul azt képzelvén, hogy a nő, mentől egyszerűbben van öltözködve, annál szebb, egyuttal azt képzelte, hogy ez az egyszerűség olcsóbb, így aztán mindig roppantul csodálkozott, ha azt mondták neki, hogy valami karton ruha, de a melyet jóhírű franczta üzletben készítettek, egy csöppel sem olcsóbb a szőr- vagy selyemruhánál.

Ezeken gondolkozva és tűnődve, észre se vette Sztepanics Péter, hogy beért a hivatal kapuja alá, gépiesen viszonzta a kapus köszöntését. Levetvén a felső kabátját, nagy irattárczájával elindult felfelé a lépcsőn a második emeletre s mikor a hivatalos helyisége ajtaja elé ért, megállt, hogy lélegzetet vegyen. Az ablakon épen besütött a nap, végig vetődött fénye a padlón és zibongtak benne a porparányok. Sztepanics Péter az ablakra nézett, összehunyorította a szemét, kivette a zsebkendőjét és alaposan kifújta az orrát. Eközben eszébe jutott, hogy immár több mint tizenkét év óta mindig megáll ennél az ablaknál, rá néz és kifújja az orrát — s elmosolyodott e visszaemlékezésén.

Mikor ezután bement az osztályba s leült az asztalához, akkor már az egész személyzete ott volt: a segéde és három irnok.

Sztepanics Péter szívesen szorított kezét a segédjével, egy beteges öreg ural, aki meglehetősen viseltes ruhában volt, fekete nyakkendővel, főhajással viszonzta az irnokok üdvözlését s nyugtalanul nézett egy atléta természetű, középkorú férfira, akinek haja rövidre volt nyírva s arczán vörös pattanások voltak.

— Csapliznyikov ur, leírta ön azt, amit tegnap odaadtam önnek? — kérdezte Sztepanics Péter, leülve a kincstári faszékre, hogy kiszedje táskájából az iratokat.

— Leírtam, Sztepanics Péter — felelt a pattanásos képű.

— Adja ide.

Mindenki tudta már, hogy ez egy megszokott cselofogás volt, azzal a czéllal, hogy mikor Csapliznyikov oda vitte az iratot s lehajlott vele Sztepanics Péter felé, ez megérezhette: nem ivott-e Csapliznyikov pálinkát?

A két fiatal irnok összenézett, jelt adtak egymásnak s különös szorgalommal kezdtek írni, Csapliznyikov összeszedte a munkáját, felállt s lassan odamenve Sztepanics Péterhez szétrakta az íveket ennek az asztalán.

Ezuttal nem volt rajta érezhető pálinkaszag s Csapliznyikov pattanásainak megféhéredésén látszott, hogy nagyon meg van sértve.

— Jól van, hagyja itt — mondá Sztepanics Péter fölvidult hangon — fogja most ezt s kérem másolja le mentől hamarabb.

A tollak gyorsan perczezték. Maga Sztepanics Péter, meghajlítva széles hátát, lehajlítva fejét, szétterpeszté könyveit, jó példával ment elől. De míg megszokott keze a fejében támadt megszokott frázisokat leírta, azalatt megint csak rá gondolt feleségére, gyermekeire s arra, mi lesz ma ebédre, meg hogy milyen szerencsétlen ember ez a Csapliznyikov, akinek temérdek gyereke, beteg felesége van, mégis mindig csak azon töri a fejét, hogy juthasson be valamely korca-

mába s hogy ihassa le ott magát, aztán arra, hogy milyen jó az, hogy ez a szerencsétlen ember ma nem itta le magát: ez azt jelenti, hogy holnap se, holnapután se fogja magát leinni, hanem leissza magát majd csak szombaton, hétfőn pedig — természetesen — nem jön be. De hát mit tegyen vele az ember.

Tizenkét órakor a helyiségen keresztül áthaladt az osztályfőnök, segéde kíséretében, egy hivatalosolgával, aki az irattáskáját vitte utána — s bement a szobájába. Ez egy hosszú, czingár ember volt, borotvált képpel.

Az üdvözlökre könnyed fejbiccentéssel felelt s eltűnt az ajtó mögött. Valamiért nem szerette Sztepanics Pétert s a hivatalnoktársak ennek tulajdonították azt, hogy Rynyájev oly lassan halad előre.

Egy óra tájban bejött a hivatalos helyiségbe Kirilocskin; uniformis volt rajta és új nyakkendő; cigarettet szitt, néhányszor megigazitotta a nyakkendőjét, hogy ráterelje a közfigyelmet, egy kis ideig elfécsesgett Sztepanics Péterrel, aztán elment. Ennek pedig igen sok volt a dolga, sőt még „előre“ is szeretett volna dolgozni, hogy a napokban kimehesse Lesznójba a nyaralót megnézni, — ezért nem szívesen beszélt Kirilocskinnal, sőt tudtára adta, hogy az őt most zavarja.

De alig kezdett Sztepanics Péter a Kirilocskin távozása után a munkának neki feküdni, mikor bejött az osztályfőnök szolgálja s jelentette, hogy a főnök hivatja.

Ez nemcsak Sztepanics Péternek tűnt fel, hanem az irnokok is feltekintettek és kíváncsian néztek rá. Az osztályfőnök új ember volt s még nem ért rá valamennyi hivatalnokkal megismerkedni. Az előbbeni főnök soha sem hivatta magához Rynyájevet, sőt ha találkozott, úgy tett, mintha nem is vetté volna őt észre.

Sztepanics Péter felállt, összeszedte iratait, bezárta azokat egy szekrénybe s lassan elindult az osztályfőnök hivatalos szobája felé. — Nyugodt volt, tudván, hogy hivatalos működése miatt semmi megszólítás nem érheti, hanem azért egy kis zavar meglátszott az arczán.

Az osztályfőnök, egy természetes, magas férfi, meglehetősen megöszült hajjal, lassan sétált a szobájában. Ránézett a megjelent Rynyájevre, kezét nyujtott neki és azt mondta: — Foglaljon helyet.

Sztepanics Péter leült. A főnök tovább sétálgatott.

— Mondja kérem, régóta szolgál?

— Tizenharmadik éve.

— Szerencsétlen szám! — nevetett a főnök — olvastam a minősítési táblázatát. Nagyon szép, nagyszerű.

Sztepanics Péter némán meghajította magát.

— Nekünk szükségünk van a szorgalmas hivatalnokokra s mégis az történik, hogy nem engednek nekik teret. Bámulatos! — szólt a főnök, vállát felhuzva.

— Ha nagyságod a többi közt tán én reám is czélez, tudniillik arra, hogy engemet már rég nem léptettek előbbre, hát én azt hiszem, hogy ez merő véletlenség. A nagyságod elődje, Ivanycs Sándor, érdemem szerint bánt velem.

— Véletlenség? — mosolygott a főnök — Hm! Ön azt mondja: véletlenség. Nekem úgy tetszik, hogy egészen más valami . . . Igen. Azt hiszem, hogy Ivanycs Sándor nem ismerte eléggé az ő hivatalnokait.

Sztepanics Péter hallgatott, nem tudni elképzelni, hogy mi akar ebből lenni.

— Én gyökeresen meg akarom változtatni ezt a rendszert. Hm! Én jól meg akarom ismerni minden hivatalnokomat. Az ismerkedés megkezdésére önt választottam ki. A jövő csütörtökön nálam jour-fix van; legyen szerencsém önhöz is.

— Köszönöm a nagyságod szívesességét, amelytől igen megtisztelve érzem magamat — szólt Sztepanics Péter felállva és kerekre nyitott szemmel nézve a főnököt.

— Most pedig a viszontlátásig; aztán ne felejtse: mindenben, amire szüksége van, forduljon hozzám. Csak hozzám. Tehát csütörtökön!

(Folytatás következik.)

SZÍNHÁZAK.

Budapest, péntek, 1898. márczius 18-án.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Évi bérlet 62. Havi bérlet 14.

A kis szórakozott.

Vígjáték 3 felvonásban. — Irta: Barrière és Gondinet.

Személyek:

- Champanet Vízvári
Granoine Ljhazi
Jules Carpiquel Zilahi
Don Stephano Gyenes
Joseph Faludi
Céleste Csillag T.
Cécile Ligeti J.
Elmiré Palotai P.
Olympia Keczeri L.
Juliette Vásárhelyi
Justine Meszlényi

Kezdeté 7 órakor.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ

Zárva.

VÁRSZÍNHÁZ.

Nagy bérlet 67. Havi bérlet 7.

Figaro lakodalma.

Víg-opera 4 felvonásban. Zenejét szerzte: Mozart. Szövegét fordította: M. F.

Személyek:

- Almaviva Takáts
A grófné Diósyvá H.
Susanne Blätterbauer
Cherubin Abrányiné
Figaro Ney D.
Marcellina Valent V.
Bartolo Kornai
Basilio Kiss
Curzio Dalnoki
Antonio Hegedűs
Fanchetta Payer M.

Kezdeté 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

634. szám. 634. szám.

A nőszabó

Bohózat 8 felvonásban. Irta Feydeau G. Ford. Komor Gy.

Személyek:

- Moulineaux Góth
Yvonne Kalinár
Agrevilléné Hunyadi
Aubin Gál
Susanne Delli
Cassinet Balassa
Róza Varsányi
Pompenette Pécsi
D'Herblayné Berzsei
Eherno Szerémi

Kezdeté 161 8 órakor.

„OLYMPIA“ MAGYAR MULATÓ

Kerepesi-ut 63. szám. 633

Ma este 10 órától reggel 5-ig

Danse du ventre.

Hogyan táncolnak Algériában?

Hét keleti szépség.

Szabadjegyek érvénytelenek.

Javaszi toilettek

a legegánsabb kivitelben, mérsékelt áron kaphatók:

A. LEGRAND

divatszalonjában

559

Budapest, IV., Váci-utca 25.

Nagy körkép a szabadságharcokról

Bem és Petőfi

Nagy-Eszéken bevételénél 1898.

Megnyit márczius hó 11-én.

Aréna-ut 70. Városliget.

175

Hétfé, márczius 21-én este 7 1/2 órakor a V. gárdi tervében

BUTTYKAY

Ákos zongoraszóráz

622

hangversenye

Jegyek: Zónaműgyi és társasági kaphatók.

NÉPSZÍNHÁZ.

1848.

(Hadak útja).

Látványos, zenés színmű, előjátékkal. 11 képben. A népszínházi bizottság megbízásából írta és zenejét szerzte Verő György. A nyitány, mely a népszínházi bizottság által hirdett pályázaton első díjat nyert, írta és vezényli Barna Izsó.

Személyek:

- Petőfi Sándor Lubinszky
Vasvári Pál Szardahelyi
Iriányi József Yarnai
Zakár Gyergely Kenedich
Egy uri hölgy Bartfai M.
Egy polgár Ujvári
Egy hölgy Lukácsy
Graf Bathány Ferenczy
Graf Szechenyi Lepdvai
Kossuth Szirmai
Darkó Mózes Horváth V.
Débor Sipsóné
György Szirmai
Laszko Raskó
Eszter Blaha L.
Pistuka Gyúri
Balta János Kiss M.
Antos plépanos Szabó A.
Zakár Nemeth
Kiráská M. Csatai
Anikó Kürj Klára
Gergely Kenedich
Gábor Áron Szerdahelyi
Pupa Mihók Tollari
Jéri Ujvári
Bem Vidor
Honvédmagy Várnay

Kezdeté 7 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Komáromi M. asszony mint vendég

Aranylakodalom.

1848—1898.

Látványos alkalmi játék nyolc képben, dalokkal és táncokkal. Írták: Beöthy László és Rákosi Viktor. Zenejét összeállította: Fekete J.

Személyek:

- Koltay Jenő Molnár L.
Katalin Hatvany A.
Dela Bessenyei
Nyárády Szentmiklósy
Howard Seilágyi V.
Tarnay Ákos Iványi A.
Emerencia Szilassy H.
Tábornok Adám L.
Segédőzt Kardos
Krausz Samu Sziklai K.
Jurátus Beöthy Zs.
Káplár Megyeri
Mikulák Boros E.
Krausz Samu Sziklai
Pálócsgarda Mátyás J.
Boriska Komáromi

Kezdeté 7 órakor.

Színházi műsorok.

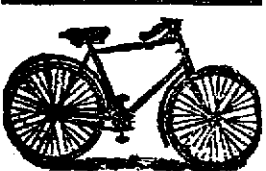
Table with 7 columns: Nemzeti Színház, Vár Színház, M. kir. Operaház, Vig Színház, Nép Színház, Magyar Színház. Rows: Szombat, Vasárnap d. u., Este.

Tapéták.

Valóban legelőcsőbb és legjobb bevasárlási forrás

Berkán Gyula Bajnok-utca 28. sz.

Bel- és külföldi tapéták minden minőségben. Átvételnek épületek, szállodák, kávéházak és lakások helyben és vidéken. Minden tapéta elismert külön ízléssel dekoráltak. A felfestés munkálatai tartosságáért minden tel-szezeszerint nyújtanak. 593

Kincsem

szab. készülék a kerékpározás tanulására.

KAYSER kerékpárok

valamint elsőrendű angol és amerikai kerékpárok jutányos árban és előnyös fizetési feltételek mellett kaphatók közvetlen a főraktárban

Deményi és Angyalnál

Budapest, Andrásy-ut 59.

csakis itt kapható a m. kir. szabadalmazott „Kincsem” tanuló-készülék és Budapesten csakis ami iskolánkban használtatik.

Nagy javítóműhely, gyors és pontos kiszolgálással. Mindennemű alkalmi munkák és keltések nagy választéka.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Advertisement for men's clothing (férfi-ruha) with prices: 1500 felöltőből 8 ft - kr., 2000 nadrágból 2 „ 90 „, 1000 haveloch 7 „ - „.

Advertisement for SANTITAS PARADICSOM MUSTÁR MÁLNA-SZÖRP SZIKVIZ, mentioning it is a French method for preserving.

Advertisement for Magyar Jelzálog-Hitelbank HIRDETMÉNY, detailing financial matters and interest rates.

Advertisement for WEKERLE kávéház, DANKÓ PISTA, and Tepli József, kávé.

Advertisement for HÖLGY-ÓVSZER (ladies' medicine) by László József gyógyszerésznél.

Advertisement for shoes (AGULÁR EDE) with a list of shoe types and prices.

Ezernyolczszáz- Negyvennyolcz

A Magyar

Szabadságharcz Története

képekben.

Szerkesztette jeles írók és művészek közreműködésével

Jókai Mór, Bródy Sándor és Rákosi Viktor.

ELKÉSZÜLT

ezen díszmű 1000 egykoru képpel, kitűnő kézírások, nevezetes okmányok, kiáltványok s egyéb jellemző nyomtatásokkal a dicső idők érdekes eseményeinek teljes gyűjteménye, mely a nagy korszak lefolyását hű képekben szemléltetően varázsolja elénk.

A képek időrendi sorrendben következnek egymásután, minden kép alatt magyarázó szöveggel, úgy hogy a munka ifjunak és öregnek egyaránt élvezetes olvasmányt nyújt.

A munka daczára rendkívül diszes voltának fölülte olcsó,

30 füzetnek 9 forint,

diszkötésben 12 frt az ára,

külön díszkiadás amerikai simított velin-papíron nyomva 15 frt.

Megrendelhető füzetekben előfizetés útján és kötve utánvétellel vagy csekély **havi 1 frtos** részletre is.

Alatti rendelőlapot tessék levelezőlapra ragasztva a kiadóhivatalba beküldeni.

Az „Országos Hirlap” kiadóhivatala által megrendelem a mű kiadójától Révai Testvérek irodalmi intézet részvénytársaságtól az

Ezernyolczszáznegyvennyolcz

a magyar szabadságharcz képekben című díszművet füzve 30 füzetben 9 frt, kötve diszkötésben 12 frt-ért, ugyanaz amerikai simított papíron 15 frt-ért és kötelezem magamat a mű átvételétől kezdve havonként 1 frtot mindaddig a munka kiadóinak Budapestben fizetni, míg a teljes vételár törlesztve nincs.

A részletfizetések be nem tartása esetén az esedékes összegek rajtam postai megbízás útján (30 kr. postaköltség hozzászámítása mellett) beszedhetők.

Hely és kelet: Név és állás:

Az „Országos Hirlap” tek. kiadóhivatalának Budapest, József-körút 66. sz.

Rendelő-lap.

Alulírott ezennel megrendelem íy című művet:

Ezernyolczszáznegyvennyolcz

a magyar szabadságharcz 1848/49-ban Szerkesztők Jókai Mór, Bródy Sándor, Rákosi Viktor 30 füzetben 30 kr-ával a teljes mű átvételének kötelezettsége mellett:

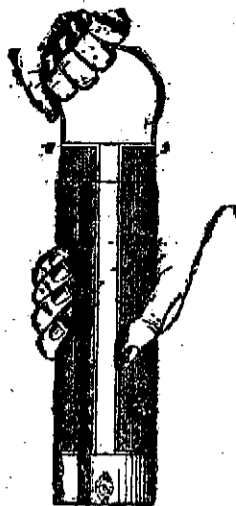
Előfizetek és postautalványon beküldök:

6 füzetre frt 1.80 24 füzetre frt 7.30
12 „ „ 3.60 30 „ „ 9.—

Hely és kelet: Név és állás:

Szabadalom.

Uj I Lampaüveg-tisztító Uj I készülek.

(Az Auer üvegekhez különösen alkalmas) rugalmas bádokpenyből, a tisztításra igen alkalmas szövetből bevonva.

Ezen lampaüveg-tisztító készülékkel különböző méretű üvegek könnyű szerrel, gyorsan és tökéletesen megtisztíthatók.

Üvegtörés ki van zárva.

Ara dronként 1 korona.

Ismétlőrusítók kedvezményt kapnak.

Kizárólagos megrendelő hely:

Herczeg Soma

szabadalmakat és találmányokat értékesítő vállalata, Budapest VII., Klauzál-utca 8. és

Láng Sándor utódánál

Kerepesi-ut 41. (864)

Szétküldés utánvét, vagy a pénz előleges beküldése mellett.

A NAGY KRACH!

New-York és London nem kimélték meg az európai szárazföldöt és ezért egy nagy ezüstáruvágyat indítatva érezte magát, hogy az egész készletet csak a munkaerő egy kis körpótlása ellenében eladja. En meghatalmazva vagyok ezen megbízást teljesíteni. En tehát bárkinek megküldöm a következő tárgyakat pusztán a körpótlásér 6 frt 60 kr-ért; és pedig:

- 8 drb finom asztali kés, valódi angol pengével.
- 6 „ amerikai ezab. ezüst veltát, egy darabból, evőkannalát
- 12 „ „ „ „ kávéskanalat
- 6 „ „ „ „ késszettli
- 3 „ „ „ „ gyümölcskés,
- 3 „ „ „ „ gyümölcsvilla
- 1 „ „ „ „ lcvesmerőt,
- 1 „ „ „ „ tejmerőt,
- 2 „ „ „ „ tojás-serleget,
- 0 „ „ „ „ angol Viktória-tálca,
- 2 „ „ „ „ igen hatásos gyertyatartó
- 1 „ „ „ „ teaszűrőt,
- 1 „ „ „ „ finom csukorporzó,

56 drb összesen 6 frt 60 kr.

Mint a fenti 56 tárgy előbb 40 frtba került és most csak 6 frt 60 kr. minimális áron kapható. Az amerikai szabad. ezüst egy kívül belül fehér fém mely ezüst színét 25 esztendőig is megturja, a mért szavatolattal. Legjobb bizonyíték, hogy ezen hirdetés

nem csalás

kötelezem magam itt, a nyilvánosság előtt, bárkinek kinek az áru nem tetszik, a pénzt visszaadni és senki sem mulassza el azt a kedvező alkalmat, hogy ezen díszes garnitúrát megszerezze, mely gyönyörű lakodalmi alkalmi és bál ajándéknak egyes együtől kapható.

HIRSCHBERG A.-nál

az egy. amerikai szab. ezüstáruvágyak főgyűzőkésége

WIEN, II., Rembrandtstrasse 19/3. Telefon 7114.

Szétküldés a vidékre utánvétellel, vagy az összeg előzetes beküldése ellenében.

Ehhez tisztító-por 10 kr.

Valódi csak az oldalt látható védjeggyel (egészségi fém).

Kivonat az elismerő levelekből:

Az első küldeménynyel meg vagyok elégedve, kérek még egy készletet.

Kalocsa. Majorossy János, kanonok.

A küldeményt megkaptam és igen meg vagyok elégedve, kérek még egy küldeményt 6 frt 60 kr-ért.

Kolozsvár. Nagym. Bánffy báróné

A küldeményt megkaptam, meg vagyok elégedve, kérek még egyet Pozovicz. Keresztes Sándor, főszolgabíró

A magyar királyi államasutak budapest-balparti igazgatósága.

6353/1898. szám.

Pályázati hirdetmény.

A pozsony-nagyszombati vonalon fekvő Szent György állomásukon létesítendő új felvételi épület, gazdasági udvarok és földfeletti pincze megépítése körül végzendő munkák biztosítására ezennel nyilvános versenytárgyalást hirdetünk.

A teljesítendő munkák mennyiségére vonatkozó bővebb adatok, valamint az építési szerződés tervezete az alulírott igazgatóság pályafentartási osztályának hivatalos helyiségében (Teréz-körút 62. sz. I. em. 18. sz. ajtó) és pozsony-komáromi osztálymérnökségünkél (Pozsonyban Hosszu utca 6. sz.) a hivatalos órák alatt megszerezhetők és az alkalommal a tervek is megtekinthetők.

Jogérvényes és kellőleg bélyegzett ajánlatok leg később f. é. márczius hó 25. déli 12 óráig általános osztályunk vezetőjénél (Teréz-körút 62 sz. I. em. 6. ajtó) nyújtandók be eme felirattal: „Ajánlat Szent-György állomás új felvételi épületének létesítés körül végzendő munkákra.”

Bánatpénz fejében legkésőbb f. é. márczius hó 28 déli 12 óráig 350 frt azaz háromszázötven forint készpénzben, vagy állami letétre alkalmas érték papírban Budapest, balparti gyűjtőpénztárunknál (Teréz-körút 62.) lefizetendő. Az értékpapírok a budapesti és bécsi tőzsdék árfolyama szerint, de a névértéket meg nem haladó értékben fogadhatók el.

Posta útján beküldendő ajánlatok és bánatpénzek térítvények mellett adandók fel.

Az ajánlatok között a szabad választási jogot maguknak fenntartják.

Budapestben, 1898. márczius hó 10-én

Az igazgatóság

(Utányomás nem díjaztatik.)